

7 Cur Sol & Luna plana esse videntur, cū tamen conglobari in sphaeram certum sit? An vt plura, quorum quodnam plus minusve distet, incertum sit, æquè posita esse videntur: sic etiam quod partes obtinet, nisi color varius adsit, partes ex æquo omnes collocatas habere videri necessum est? quod autem ex æquo aspectu obuiam fit, idem æquabile, compositum, & planum esse necesse est.

8 Cur Sol oriens atque occidens, umbras efficit longas; efferens se, minores; obtinens cæli medium, minimas? An quòd oriens principio umbram terræ æquè distantem reddit, ac infinitam penè protrahit: deinde longam, atque ita minorem subinde: quia linea, quæ recta de puncto superiori elicitur, interius per diminutiones assiduas cadit. Gnomon a b, Sol vbi c & vbi d. Radius igitur ex c proficiscens, c f exteriorius proccider, quàm radius d e. At umbra b e, Sole superiori existit: umbra autem b f, inferiori. Ergo quo Sol superior fuerit, eo minor umbra exultabit, minimaque tunc erit, cùm Sol super capita nostra versabitur.

9 Cur umbræ Lunæ maiores quàm Solis sint, cùm eodem proueniant perpendiculari? an quòd Sol superior quàm Luna est? itaque radium, qui de superiori prodierit, inferiorius cadere necesse est? Gnomon a d, Luna b, Sol c, Lunæ radius b f. Ergo umbra Lunæ d f sequetur, Solis radius c e. Ergo umbram d e fore necesse est.

10 Cur deficiente Sole, si quis per cribrum, aut frondes veluti platani, vel alicuius ex cæteris latifoliis, aut digitis manuum inuicem perplexis inspiciat, splendores specie Lunæ nõdum completæ incernat? an quòd quemadmodum cùm per angulatum foramen lux non angulata, sed orbiculata turbinataque prodit: cuius ratio, quòd gemino directæque commucronato turbine agitur, id est, eo, qui de Sole ad foramen deuenit, & qui de foramine ad terram: sic etiam in solis defectu, figura qua radii veniunt, vt diximus, innotescit? Ergo cùm pars orbi superiori detrahitur, quod ex aduerso super terram eluxerit, speciem illam lunatam gerat, necesse est: quippe cùm prout orbis defecit, ita radii profluere debeant. Digitis tamẽ & cribris, pro foraminum exiguitate, res certius explicatur, quàm cùm per foramina ampliora transmittitur. Lunam autem idem percipi non potest, neque deficiente, neque inerescente, neque decrecente: quia eius extrema non plenè splendent, sed medio potissimum lucet. Lunatam autem illam, minutamque faciem medio adstringi exiguo, manifestum est.

11 Cur Sol nunquam cælo in medio geminatur, nec supra se faciem illam ostendit secundam, sed ex lateribus tantum?

A ζ Δια' υ' ο' ήλιος ε' ή σελι'ών (φαίρεσθ' ή όντα, όπίπεδα φαίνεσθαι; ή όυ' π'όρυτων όσων ό σ'όσημα άδηλον, ότε π'λ'σον ή έλατ'ον άφ'έσηκεν, ός ήσου φαίνεσθαι; ώστε κα' ή έφ' ένός μ'ω, μόρια δ' ήχόντος, ή μ'ή τ'ή χ'ερά δ'εφε'ρη, ή ά'γκη τα' μόρια ός ήσου φαίνεσθαι. το' δ'ε ός ήσου, όμαλόν ε' όπίπεδον α'ά'γκη δοκείν ε'ί).

η Δια' π' (α' σ'κιάς ποιή' ή ήλιος άρίστων κα' δ'ιών, μακ'ράς. α'ι'ό μ'ωμος δ'ε, έλατ'ήους. όπι' τ'ής μεσημβ'είας δ'ε, έραχί'στας; ή όυ' άρίστων, το' μ'ω' π'ε'ρ'ότον π'ό'δ'άλληλον ποιή' π'λώ σ'κιά' τ'ή γ'η, ε' άπειρον ώς α'ί'σον ύ'αρτ'είνει, έπει'τα μακ'ράν. α'εί δ' έλατ'ήω, δ'ε' ό' α'εί π'λώ σ'πό'τ'ε' α'ι'ωτέρου σημείου δι'τ'εί'ασ' εν'ός π'ί'π'τειν γ'ώμω'ν το' α' β' ήλιος, ου' ό γ, ε' ου' ό δ' ή δ'ε σ'πό' τ'ε' γ' άκ'ί'ας, έφ' ής το' γ ζ, ός'ωτέρω έσαι τ'ής γ ε. έστ' δ'ε σ'κιά ή μ'ω β ε, α'ι'ωτέρω όντος τ'ε' ή λ'ιου. ή δ'ε β ζ, κατ'ωτάτω. έραχί'ση δ'ε, όσα άνωτάτω, ή ε' ύ'αρ' τ'ής κεφαλ'ής.

θ Δια' υ' α' ή σ'πό' τ'ής σελι'ών'ς σ'κιά' μ'είζ'ους τ'ή' σ'πό'τ'ε' ή λ'ι'ας, ό'τ'ωμ' σ'πό' τ'ής α'υ' τ'ής α'υ'σι κα'τέ- του; ή δ'ε' ή α'ι'ωτέρου ή ήλιος τ' σελι'ών'ς; ή ά'ά'γκη ό'υ' εν'ός π'ί'π'τειν ή σ'πό'τ'ε' α'ι'ωτέρου άκ'ί'ας. γ'ώμω'ν έφ' ή α' δ'ε, σελι'ών' β, ήλιος γ. ή μ'ω' [ό'υ'ω] σ'πό' τ' σελι'ών'ς άκ'ί'ας, β ζ. ώστε έσαι σ'κιά, ή το' δ' ζ ή ή' σ'πό'τ'ε' ή λ'ι'ας, ή ό γ ε. ώστε έσαι σ'κιά ός' α'ά'γκης. ή τ'ήων' έσαι γ'ό' το' δ' ε.

ι Δια' ή' εν' τ'αις τ'ε' ή λ'ιου εκλείψ'ειν έα' υ'ς θεα'ρη' δ'ε' κοσκίνου ή' φύλλου, ή' πλα- τ'όμου, ή' άλλου πλατυφύλλου, ή' τοις δακ- κτύλοις τ'ής έτέρας χ'εί'ρος όπι' π'λώ έτέραν όπι'ζ'ό'ξ'ας, μ'ω'ί'σχοι α'ι' α'υ'γαί' όπι' τ'ής γ'ης γίνονθαι; ή' ό' π'ώς' ό'φ' δι' ό'π'ής έα'υ' λάμ'πη' θ'ω' γ'α'ί'ου ό'φ'ω'ς, ε'ρογ'γύ'λον ε' κ'ή'νος ή' δ'; α'ί- λιοι δ'ε, ό'υ' δύο γίνονται κ'ή'μοι, ό' σ'πό' τ'ε' ή λ'ιου π'ε'ρ'ό'τ'ό'σ'ω'ν, ε'ό' εν' τεύ'θεν π'ε'ρ'ό'τ'ε' γ'λώ, ε' σ'υλ- χ'ό'ρυφοι. ό'τ'ωμ' εν'έχόντων έ'τως, ά'νωθεν κύκλω σ'ποτέμ'νησθαι, έσαι μ'ω'ί'σχος ός' εν'ασ'τίας έ- πι' τ'ής γ'ης τ'ε' φ'ώ'τος. σ'πό' τ'ε' μ'ω'ί'σχου γ'ό' τ'υς π'ε'ριφε'ρείας γίνονθαι α'ι' άκ'ί'τες. α'ι' ή' εν' τοις δακτύλοις ε' κοσκίνοις, ή' ό'παί' γίνονθαι. δ'ε' ό'πι'τ'η'λό'τερον γίνεταί, ή' δ'ε' τ'ή' μ'ε'γαλών ό'π'ών. σ'πό' δ'ε' τ'ής σελι'ών'ς ου' γίνονθαι, ου'τε έκλειπούσης, ου'τε εν' αύξή'σθ' ούσης, ή' φ'θ'ισθ', δ'ε' το' μ'ή' ακ'ριβ'ός' (α'ι' σ'πό' τ'ή' άκ'ρων α'υ'γας ε'ί), δ'λλά' ό' μ'έ'σο' φαίνε'ι' ό' δ'ε' μ'ω'ί'σχος, μικρόν ό' μέ'σον' έχει. ια Δια' υ' π' ή ήλιος ου' γ'δ', έτε μεσουρανού'ω'ς τ'ε' ή λ'ιου, ου' ή' ύ'αρ' τ'ην ή λ'ιον, [ή' ή' ύ'αρ' το' ή λ'ιον,] άλλ' ό'κ' πλαγί'ων μ'όνον;

γρ. φύλλω
γρ. ή ακ'ί'ας
πλατυφύλλω

ἢ δὲ πρὸς ἡλίον γινώσκουσι, κλωμένης τῆς ὄψεως
 πρὸς τὸν ἡλίον; αὐτὴ δὲ τῆς ἀέρος ἡφαίσης,
 ἐφ' ἧς ἀνακλωθεὶς ἡ ὄψις, οὐτ' ἐγγύς αὐτοῦ γινώσκουσι
 τῆς ἡλίου, οὐτὸ πόρρω. ἐγγύς μὲν γὰρ οὐσῶν, ὁ
 ἡλῖος ἀφ' ἑαυτοῦ πόρρω δὲ οὐσῶν, ἡ ὄψις οὐκ
 ἀνακλωθεὶς ἀπὸ γὰρ μικροῦ ἐνοπίου
 πόρρω ἀνακλωθεὶς, ἀσθενῆς γινώσκουσι. δὲ καὶ ἀλλο-
 λως οὐ γινώσκουσι. δὲ ἐκαστίας τῆς ἡλίου μὲν οὐκ
 εἰς γινώσκουσι, καὶ ἐγγύς ἀφ' ἑαυτοῦ ὁ ἡλῖος. εἰς
 δὲ πόρρω, ἐλάττω ἡ ὄψις ἀνακλωθεὶς. εἰς
 δὲ ἐν τῷ πλαγίῳ ὅτι, προσῦτον ἀποστῆναι
 συμβαίνει τῷ ἐνοπίου, ὥστε μήτε τὸν ἡλίον
 ἀφ' ἑαυτοῦ, μήτε πρὸς τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀελεῖν,
 ἀλλ' ὅτι πρὸς πρὸς γινώσκουσι φέρεσθαι. ὡς δὲ τὸν
 ἡλίον οὐ γινώσκουσι, ἀλλ' ὅτι πλησίον μὲν τῆς γῆς ὄντος
 ἀφ' ἑαυτοῦ ἀπὸ τῆς ἡλίου. ὡς δὲ μεσο-
 ραίου, πρὸς τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ. ὅλως οὐκ
 ἐκ πλαγίας μεσοραίου γινώσκουσι, ὅτι ἡ ὄψις πρὸς
 πρὸς γινώσκουσι εἰς τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ φέρεσθαι, ὅλιγη εἰς τὸ ἐνο-
 πίου πρὸς ἀνακλωθεὶς. ὥστε ἀνακλωθεὶς [*
 πρὸς] πρὸς, ἔσται ἀσθενῆς. [*

γρ. ἐφ' ἡ

γρ. εἰς πρὸς

γρ. ὅλιγη
ἢ εἰς τὸ
ἐνοπίου.

G. πρὸς

πρὸς

γρ. πρὸς

γρ. ἔσται

γρ. καὶ πρὸς

πρὸς

γρ. πρὸς

πρὸς

β Δια τὴν τῆς σκιάς τῆς ἀκροῦ τῆς ἡλίου πρὸς
 μὲν φαίνεται; οὐ γὰρ δὴ δὲ φέρεσθαι τὸν
 ἡλίον ἀδυνατῶν γὰρ κινεῖσθαι εἰς τὴν γῆν. ὅτι
 ἔσται, ποιούτος. ἐπὶ δὲ ἀδύνατος ἡ μεταβολή, ὡς
 ὡς καὶ τῆς ἡλίου αὐτῆς. ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ κινεῖσθαι ἐν
 τῷ ἀέρι; καλεῖσθαι δὲ ζύσματα. φανερὰ δὲ
 ὅτι ἐν τῷ ἀέρι [ἀκροῦ τῆς] ἀφ' ἑαυτοῦ τῶν πυλῶν.
 αὐτὰ γὰρ κινεῖσθαι καὶ ἐν νεμῖα ἢ. ἐκ τῆς οὐ
 τῆς σκιάς εἰς τὸ φῶς, ἐκ τῆς φῶς εἰς τὴν σκιά
 φερούμεν αἰεὶ, ὅτι ὁ αἰὲς ὁ κοινὸς τῆς φῶς καὶ
 τῆς σκιάς φαίνεται κινουμένης πρὸς ἑαυτοῦ. ἢ
 γὰρ οὐκ αἰὲς ποιούσιν, ἢ δὲ φῶς, ἐκαστέρωθεν
 μεταβάλλουσιν αὐτὰ. ὥστε ἡ σκιά φαίνεται
 κινεῖσθαι, οὐ κινουμένη αὐτὴ οὕτως, ἀλλ'
 ἐκείνη.

Ὅσα αὖτε τὰ ἀψυχα. 15.

ΔΙΑ τὴν αἰὲς μὲν βάσεις τῶν πομφόλυ-
 γων λυγρῶν ἐν τοῖς ὕδασι. καὶ εἰς τὸν ἡ-
 λῖον τεθῶσι, σκιά οὐ ποιούσιν. ἀλλ' ἡ μὲν
 ἀλλή πομφόλυξ σκιά ποιεῖ, ἢ δὲ βάσις οὐ
 ποιεῖ, ἀλλ' ἡλῖος κύκλος; τὸ δὲ ἐπὶ τῶν
 μακροτέρων, ὅτι οὐκ εἰς τὴν γῆν εἰς τὸ
 ἕδωρ ἐν τῷ ἡλίῳ, τέμνεσθαι πρὸς τῆς ὕδα-
 τος αὐτῆς. ἢ οὐ γίνεσθαι σκιά, ἀλλ' ἡλῖος διή-
 ρησθαι ἢ σκιά; εἰ οὐκ σκιά ὅτι τὸ μὴ ὀρώμε-
 νοι, καὶ πρὸς τῆς ἡλίου κύκλος ἀπὸ ὀρώμε-
 νοῦ.

γρ. σαυμα-
σιώπερι,

A an quod tum geminari Sol potest, cum So-
 lem versus aspectus refringitur? Aëris au-
 tem concrecentis illa soliditas, cui aspe-
 ctus incurrens refringitur, neque prope So-
 lem, neque procul effici potest: nam si pro-
 pe sit, resoluetur à Sole: si procul, aspectus
 refringi non poterit. Cum enim longè de
 paruo speculo remeet, imbecillus redde-
 tur, quamobrem area quoque fieri non po-
 test è regione. Quod si suprà, & in propin-
 quo inchoatur, à Solis feruore dissoluitur:
 sin procul, aspectus minor euadet: sed si in
 latere, tum nimirum seruari integer pote-
 rit, dummodo speculum ita distet, vt nec
 Solis feruore absumi possit, & aspectus v-
 niuersus recurat. Nam si in terra sparsus
 feratur, deuenire ad Solem non potest.
 Sub Sole etiam fieri non potest, quia si pro-
 pe terram extiterit, consumitur feruore:
 si autem suprà, cælo in medio aspectus di-
 strahetur, & euanescet. Denique nec è la-
 tere quidem effici illud potest, cum Sol ex-
 li umbilicium perreptat. Quoniam si aspe-
 ctus admodum feratur in terram, exiguus
 ad speculum veniet, itaque refractus om-
 nino imbecillus recedet.

B

C

12 Cur Solis vmbra extremum tremere
 videatur? Haud enim quia Sol fertur, id-
 circo id contremiscit: nam fieri non potest
 vt Sol in partes moueatur contrarias: tre-
 morem autem fieri ita manifestum est. Ad
 hæc, mutatio vmbrae incerta est, quomo-
 do etiam Solis ipsius progressio latet. An
 ideo moueri videtur, quod corpuscula con-
 tenta in aëre agitantur, quæ vulgo rament-
 ta nominantur, conspicua in solis radiis, qui
 transmeant per fenestras? hæc enim moue-
 ri solent, etiam sine vlllo spiritu. Ergo
 cum vicissim, modò de vmbra in lucem,
 modò de luce in vmbra moueantur as-
 fiduè, terminus quoque lucis ac vmbrae
 communis continuò moueri videtur. Par-
 tim enim veluti vmbra, partim lucem sua
 ipsa mutatione efficiunt: itaque moueri
 vmbra videtur, cum non hæc, sed illa hunc
 in modum soleant agitari.

Eorum que ad res inanimatas pertinent, Sectio
decima sexta: cuius quaestiones XIIII.

E C Vt basis bullarum candida aqua insi-
 dit, & si Soli exposita est, nullam efficit
 vmbra? sed reliquum quidem vmbrae
 corpus vmbrae facit: basis autem sola non
 facit, sed circum à Sole vndique cingitur?
 Et quod longè mirabilius est, nec si li-
 gnum per aquam in Sole apposueris, vmbra
 ligni continua exultabit, sed iuxta basim
 bulla à Solis luce secabitur. Quod si vmbra
 est quod à Sole non aspicietur, sequetur por-
 tò vt moles bulla circum tota aspici possit,
 quod

quod numquam fieri posse in opticis, id est, aspectuum rationibus, demonstratur: quippe cum ne minimum quidem à maximo totum circumaspici possit.

2 Cur bullæ specie hemisphærii exurgere solent? An quòd tanquam de centro in aëra sursum æqualiter circumvndique admittuntur: quo quidem modo hemisphærium exurgat necesse est? Portio autem sphæræ inferior aquæ planitie absconditur, in qua scilicet centrum situm est.

3 Cur in magnitudinibus, quæ profunditate sunt inæquali, accidit, ut si partem moueas leuiorem, circumferatur, quod iacitur: ut in talis fieri opplumbatis videmus, si quis partem leuiorem ad se vertens proiciat? An quòd fieri non potest ut grauius æquè ac leuius feratur, cum eisdem viribus iactum est? Sed cum totum quidem moueri necesse sit; fieri verò non possit ut æquè omni ex parte moueatur, sequitur prorsus ut si parili celeritate ferantur, eandem lineam peragant: sin autem alterum altero feratur celerius, circulo ferri necesse sit, cum hoc solo in genere figuræ efficiatur, ut puncta eadem subalterna lineas inæquales possint eodem tempore permeare.

4 Cur ea quæ in terram cadunt, atque resiliunt, angulos ad planitiem reddant similes vtraque ex parte puncti, quo planum tetigerint? An quòd omnia sua natura ad rectam lineam feruntur? Quæ igitur in locum æqualem ceciderant, vbi ex perpendicularo diametroque sese plano impegerint, pares angulos ideo faciunt suo resultu, quòd æqua diameter diuidit. Quæ autem in latera corruerunt, quoniam non perpendicularo, sed puncto superiori locum feriant, accidit ut repulsa à loco dicto, contrariam in partem se conferant: rotunda quidem, quòd delastra protinus in aduersum sui appulsus sese euoluunt, siue quiescat eorum medium, seu locum soleat permutare: rectis verò compacta lineis, quòd perpendicularum eorum in partem priorem adductum retorquetur: ut his accidit, quibus aut pars inferior raditur, aut colci violantur? hi namque omnes aduersam in partem, retrorsumque corruunt: quoniam eorum perpendicularum æquatur, pender, atque priorem in partem expellitur: contrarium enim in his retro deorsumque esse accidit. Cum autem deorsum ferantur,

A τὸ τοῦ δὲ ὄντος ἀδυνάτων, δείκνυσθαι ἐν τοῖς ὀπτικῶσι. ὅθεν γὰρ τὸ ἐλάχιστον ὑπὸ τῆς μεγίστου ἐκδέχεται ὅλον περιεφθεύσασθαι.

B Διὰ τί αἱ πομφόλυγες ἡμισφαίρια; ἢ διὰ τὸ ὡς ἀπὸ κέντρου πρὸς τὸν αἰέρα φέρεσθαι αἰὼ ὁμοίως πηρῆς; αἰάγκη δὲ τῆς ἡμισφαίριον εἶναι. τὸ δὲ κἄτω ἡμισφαίριον ἀποτέμνεσθαι ὑπὸ τῆς ἐπιπέδου τῆς ὑδατῶδους, ἐν ᾧ τὸ κέντρον ἔστιν.

γ Διὰ τί τοῖς ἀρίστον τὸ βάθος ἔχουσι * Infrà, τὰ μέγιστα, ἐδὴ ἵς τὸ κορυφότερον κινή, κύκλῳ περιφέρεται τὸ βαλλόμενον, οἷον τοῖς μεμβρανωμένοις ἀστράλλοις συμβαίνει, ἀλλ' ἵς βάλλη τὸ κορυφότερον πρὸς αὐτὸν ἐρέτας μέγιστος; ἢ ὅτι τὸ βαρύτερον ἀδυνάτων ἰσοδρομεῖν τὰ κορυφότερα ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἰσχύος ῥιφθῆν; ἐπεὶ δὲ αἰάγκη μὲν πάμπαν κινεῖσθαι, ὅθεν ἴσως δὲ ἀδυνάτων, ὁμοπαχῶς μὲν φερόμενα, πλεὺς αὐτῶν οἰσθῆσθαι γραμμῶν. γὰρ τὸν δὲ γατέρον φερόμενον, κύκλῳ αἰάγκη φέρεσθαι ἐπεὶ δὲ ἐν ταύτῳ μόνῳ τὰ σχήματα ταῦτα αἰεὶ κατάλληλα ὄντα σημεῖα, ἐν ταύτῳ χεῖρα ἀρίστοις διέρχεσθαι γραμμάς.

δ Διὰ τί τὰ πτωχόντα ὅτι πλεὺς γὰρ ἐκ ἀφάλλόμενα, ὁμοίας γωνίας ποιεῖ πρὸς τὸ πτωχόν ἐκείνου, ᾧ ἢ ἴσως τῆς ἐπιπέδου; ἢ ὅτι πηρῆς μὲν φύσιν φέρεται πρὸς ὀρθῆν; τὰ μὲν οὖν εἰς ὁμαλῆς πεσόντα, τῆς κεντρικῆς καὶ τῆς ἀφάλλοις περιεφθεύσασθαι ὅτι ἐπιπέδου, ἴσως τὰς ποιεῖ. (τὰ) γωνίας ἀφάλλόμενα, διὰ τὸ πλεὺς μὲν ἀφάλλοις ἀφαιρεῖν. τὰ δὲ εἰς τὰ πτωχόντα πτωχόντα, οὐ τῆς καθῆτα περιεφθεύσασθαι τὰ χεῖρα, ἀλλὰ τὸ αἰωτέρῳ τῆς καθῆτου σημεῖο, * συμβαίνει γὰρ συμβαίνει πάλιν αἰωθέντα ὑπὸ τῆς πληγῆς ἔπου, εἰς τὴν αἰωθέντα φέρεσθαι. τὰ μὲν εἰς τὸ γὰρ, ὅτι ἐν αὐτῷ φερόμενα, εἰς τὴν αἰωθέντα τῆς ἀπώσεως ὀξελίθηται, ἐδὴ τε ἡρεμῆ τὸ μέσον

E αὐτῆς, ἐάν τε καὶ τὸ πτωχόν ἀφάλλοις. τὰ δὲ ἀφάλλοις, * ἀφάλλοις τε πλεὺς καθῆτον αὐτῶν εἰς τὸν αἰωθέντα περιεφθεύσασθαι ἐκ κρούεσθαι, καθῆτον τῆς τε ξυρουμένοις τὰ σκέλη συμβαίνει, ἔστι ὡν τοῖς καλύψεσθαι ὁ φαρπάζοις. πηρῆς γὰρ οὗτοι εἰς τὴν αἰωθέντα πτωχόν καὶ ὅτι πτωχόντα ἐπιπίπτουσι, διὰ τὸ ἴσως εἶναι αὐτὰ πλεὺς καθῆτον, μετέωρον τε εἶναι καὶ εἰς τὸν αἰωθέντα ἐκ κρούεσθαι. τὰ κἄτω συμβαίνει γίνεσθαι. κἄτω δὲ

Infrà, τὰ γρ. βάθος γρ. μέγιστα

γρ. συμβαίνει

G. ἀφάλλοις πλεὺς καθῆτον αὐτῶν εἰς τὸν αἰωθέντα περιεφθεύσασθαι ἐκ κρούεσθαι Sylb.

γὰρ ἐναυθία δηλονότι αὐτῆς, ὅτι πτωχόντα [τε] καὶ κἄτω συμβαίνει γίνεσθαι. κἄτω δὲ

Φερόμενα, βαρύτερα αὐτῶν εἶναι. ὁ δὲ οὗτος τούτοις πῶμα, τοῖς ἀφαιρούμενοις φορὰν συμβαίνει γίνεσθαι. πρὸς ὀρθῶν μὲν οὗτων ὁδῶν τε αὐτῶν ἀφάλλεσθαι, ἀφ' ὧν πῶμα μὲν κατέστη [δίχα] ὡς βαρεῖ δὲ φερέμενα κατέστη δὲ πλείους πρὸς αὐτὸ ἐπιπέδον μὴ γίνεσθαι τεμνοῦσας αὐτὰς. ὁ συμβῆσθαι τούτοις, κατέστη γινώσκουσι καὶ πῶμα ἀφαιρῶν, ἢ πρὸς ἐκρούσθαι ἐπιπέδῳ τῷ φερόμενον, διχῶς μεῖσθαι πάλιν ὡς αὐτῆς αὐτὸ συμβῆσθαι ὡς τε ἀφαιρῶν τεμνοῦσας ὡς αὐτῆς πρὸς πῶμα κατέστη ὅφ' ἧς ἐφέρετο. ἐπεὶ δ' εἰς πῶμα μὲν οἰοῦσθαι, πρὸς ὀρθῶν δὲ ὅφ' οἰοῦσθαι, λοιπὸν ὅξεια γίνεσθαι γωνίας πῶμα ἐπιπέδῳ τῷ πρὸς αὐτὸν τῷ ἐπιπέδῳ σημείου. ὅφ' ἔστιν ἢ ὀρθῶν τῶν ἐπιπέδων γωνία.

A grauiora esse fatendum est. Quod igitur his casu, idem resultantibus latus euenit: ergo in angulum rectum neutra eorum resultant, eo quod perpendicularum pondere bipartito diuidit corpora, quæ feruntur. Fieri autem non potest ut plura perpendiculara idem ad planum existant, quibus illa secantur: quod scilicet ita accideret, si perpendicularum, dum resiliunt, oriretur, ubi rem delatam planum offendit, diuidendumque rursus secundo perpendicularo foret. Quocirca primo illo perpendicularo, quo ferebatur, secare necesse est. Sed cum aduersam quidem in partem feratur, rectum verò in angulum non feratur; reliquum est ut acutus reddatur angulus parte altera puncti, quod plano incurrit. Aduersorum enim inter sese angulorum terminus, rectus angulus est.

ε Διὰ τὸ μὲν κύλινδρος ὡσεί, εἰς δύο τε φέρεται, ἢ γράφει βύθειας τοῖς ὀρίζοισιν αὐτὸν κύκλοις. ὁ δὲ κύκλος κύκλω περιφέρεται, τῆς κορυφῆς μνησῆς, καὶ γράφει τὸν κύκλον πρὸς ὀρίζονι; κύκλω μὲν ἀμφοτέρω φέρεται, γράφει δ' ἐν τῷ ἐπιπέδῳ, ὁ μὲν κύλινδρος, βύθειας. ὁ δὲ κύκλος, κύκλοις, ἀφ' ὧν τὸ πῶμα ἐν τῷ κώνῳ αἰσῶσις εἶ) κύκλοις, φέρεσθαι δὲ αἰεὶ τῶν πῶμα μνησῆς τῶν πρὸς τὸ αὐτὸ κέντρον. φερόμενον δὲ αἰσῶσις πῶμα τῶν ἀμα τῶν ἐν τῷ κώνῳ κύκλων, συμβαίνει τῶν ὀξωτάτων πλείους ἐν αὐτῷ κώνῳ τὸ πῶμα καὶ γραμμῶν φέρεσθαι. δὲ καὶ κύκλω φέρεσθαι. γράφοντα τε γὰρ πῶμα τῶν αὐτῆς βύθειας καὶ τῆς βύθειας κύκλω μνησῆς, οὐ πῶμα τῶν ἐν αὐτῇ σημεία ἴσῶν ἐν αὐτῷ κώνῳ γράφει γραμμῶν. εἰς δύο δὲ φέρεται πῶμα ἴσῶν. τῶν δὲ κυλίνδρου πῶμα (ἴσῶν) ὄντων τῶν κύκλων καὶ

5 Cur cylinder propulsus fertur in directum, suisque terminantibus orbibus lineas rectas describit: turbo verò suo manente muerone circumfertur, atque in suo terminante orbe, orbem describit. An quòd circum vterque fertur? Verum cylinder rectas lineas plano ducit: turbo orbem describit, eo quòd inæquales orbem turbinis inter se sunt, ferrique velocius potest, qui amplior circa idem centrum conuertitur. Qui cum simul omnes positi in turbine orbem inæquali ferantur spatio, euenit ut extimi, qui voluuntur, plurimum loci & lineæ tempore eodem decurrant. Vnde fit etiam ut circum omnes agantur: quippe cum omnes eadem recta linea describantur, quæ cum conuertitur, non omnia sita in ea puncta, æqualem producere lineam eodem tempore possunt, cum æqualem non nisi ex directo agere soleant. Cylindri verò quòd omnes orbem pares inter se sunt, centrumque idem ambiunt, euenit ut & simul suis omnibus punctis planum contingendo parili celeritate voluuntur, cum nulla inæqualitate cylinder euarict, & rursus in planum simul omnes deueniant, ubi suam quisque conuersionem absoluerit. Vnde lineas quoque ductas per directum in plana, pares inter se esse necesse est. Sua namque tactione orbem æqui pariterque volubiles illas duxere. Atqui rectas confici patuit, quas linea eadem deferens se in directum peregerit. Causa hæc est cur cylinder recto deferrî tramite possit.

G. συμβ. ἀμα π τῶ ἐπιπέδου πῶμα πῶμα αὐτῶν σημείοις ἀπὸ μνησῆς φερέσθαι ὅφ' ἔστιν καὶ. Syl.

περὶ αὐτὸ κέντρον, * συμβαίνει τὰ ἀμα τῶ ἐπιπέδου ἐν αὐτοῖς πῶμα ἀπὸ μνησῆς σημεία, φέρεσθαι τῶ ἴσῶν καὶ κυλινδροῖς, δὲ τῶ τῶ κυλίνδροις ἴσοις εἶ), καὶ ἔχειν ἐπὶ τῷ ἐπιπέδῳ, πάλιν ἀμα ἐκκυλινδρῶν ἕκαστον τὸν αὐτῶν κύκλον. ὡς τε καὶ τῶ ἐν τῷ ἐπιπέδῳ βύθειας ἴσῶν γίνεσθαι. τῶ γὰρ αὐτῶν ἀφ' ὧν αὐτῶν ἔγραψα, ὄντες ἴσοι τε καὶ ἴσοι καὶ εἰς δύο δὲ βύθειας αἰ ὡς τῶ τῶ γραφῆσθαι γραμμῆς εἰς δύο φερόμενον. ὡς τε ἀφ' ὧν αὐτῶν εἰς δύο αἰσῶσις τὸ κύλινδρος.

Nil enim refert, vtrum qua linea prima cylinder planum tetigit, hanc firmo cylindro protrahas, an volubili circumagas. Semper enim vt æqua linea, similisque illis in cylindro contentis planum attinget, siue protrahatur cylinder, siue prouoluatur.

6 Cur sectio chartarum siue papyri, si quis æquè à basi plana rectaque dime-tiendo, absciderit, recta euoluetur, sin autem inclinarit, contorta existet? An euenit vt cum orbis secturæ alterius eodem in plano positi sint, declinans illa cæsura non æquè opposita sit, sed partim minùs: itaque cum euolueris, orbis quidem, qui plano eodem continentur, suumque initium in plano habent eodem, lineam explicabunt, quam suo ipsi conficiunt ordine: quippe cum ea ipsa extenta linea, non nisi profecta ex orbibus sit, qui plano eodem continentur: itaque vel rectam eam quoque esse necesse est, quæ eodem in plano se porrigat. At obliquæ illius secturæ linea, quoniam primæ non æquè apposita est, sed partim plus distans, partim minùs, vtrpote cum ipsa quoque sectura ita se habeat, hinc eodem esse in plano nequit: itaque nec recta hæc esse potest. Etenim fieri non potest vt rectæ lineæ pars alia in alio plano collocetur.

7 Cur omnis magnitudo diuisa minor esse suo toto videatur? An quòd omnia numerum diuisa recipiant? quamquam magnitudinis ratione minora quàm vnum illud, existunt. Magnum enim, eo quòd continuum, quantumque quoddam est, magnum dicimus: numerus verò partium omnis, omni suæ magnitudinis numero maior est. Quamobrem vt partibus diuisis maius appareat totum, consentaneum est. Cum enim partes totumque idem sint, totum naturam potius magnitudinis præ se fert, vt constans & continuum. Partes verò naturam numeri magis sortiuntur.

8 Quæ in vase eueniunt, quod clypsedram vocamus, omnino quidem referri ad causam debent, quam Anaxagoras explicat. Aër enim, qui in ea excipitur, causa est, ne aqua ingredi possit, fistula scilicet obturata. Non tamen simplici absolutaque ratione aër causam habere putandus est. Nam si quis eam fistula apprehensa transfuersam immergat, humorem admitti nihil est quod prohibeat: quamobrem non satis author ille exposuit, quemadmodum aër causam daret. Ergo causam aëra quidem tene-refatendum est: sed hic siue impellitur, siue per se ipse fertur, nec quicquam cogitur,

Tom. IV.

A Διαφέρει γδ οὐδέ, ἢ ἡ περὶ τὴν ἴσην ὀρθὴν τῆς ἐπιπέδου γραμμῆς, αὐτὴ ἔλκειν ἐν τῷ ἐπιπέδῳ, ἢ ἐγκυλίσει αὐτὴ. αἰεὶ γδ ἴσῳ ἐὼς ὁμοίαν γραμμὴν τῆς ἐν τῷ κυλίνδρῳ συμβή-σεσθαι ἀπέσθαι τῆς ἐπιπέδου, ἐλκομένου τε καὶ κυλιόμενου τῷ κυλίνδρῳ.

η Διαὶ τῆς βίβλιον ἡ τὴν οὖσα ἐπιπέδου καὶ θύγεια, ἐὰν μὲν τις τέρμη πρὸς τὴν βάσιν, γδ θύγεια ἀελιτομήνη· ἐὰν δὲ ἐγκλίνας, σχελιά; ἢ ὅτι συμβαίνει τῆς ἐν τῆ ἐ-τέρῃ τέρμῃ κύκλων ἐν αὐτῷ ἐπιπέδῳ ὄντων, πρὸς ἐγκυλίωσιν τῶν μὴ πρὸς ἀελιτομήνῃ (εἶ), ἀλλ' ἐν τῇ μὲν πλείον, τῇ δὲ ἐλαττοῦ αὐτῆς ἀπέχειν; ὥστε ὀξελιτομήνου, οἱ μὲν ἐν αὐτῷ ἐπιπέδῳ ὄντες κύκλοι, ἐπὶ τῷ ἀρχίῳ ἔχοντες ἐν αὐτῷ ἐπιπέδῳ, πρὸς ὅξ αὐτῶν ποιήσουσι γραμμὴν ὀξελιτομήνου. ἔστι γδ ἡ γρομήνη γραμμὴ ἐκ κύκλων οἱ εἰσὶν ἐν αὐτῷ ἐπιπέδῳ ὥστε καὶ θύγεια οὖσα ἐν ἐπιπέδῳ, ἢ τε τῆς ῥοξῆς τομῆς ὀξελιτομήνη γραμμὴ ὅση οὖσα πρὸς πρὸς πρὸς πρὸς, ἀλλὰ τῇ μὲν πλείον, τῇ δὲ ἐλαττοῦ αὐτῆς διεσκηῖα, διατὸ πρὸς τομῆν οὕτως ἔχειν πρὸς αὐτῶν, ὅση ἐν ἐπιπέδῳ ἔσται ὥστε οὐδὲ θύγεια τῆς γδ θύγειας ὅση ἔστι, τὸ μὲν, ἐν ἄλλῳ ἐπιπέδῳ, τὸ δὲ, ἐν ἄλλῳ.

ζ Διαὶ τῆς ἀφαιρούμενα τὰ μεγέθη, ἐλάττω φαίνεσθαι πρὸς τὸ ὅλον; ἢ ὅτι ἀφαιρούμενα μὲν ἀριθμῶν ἔχει πρὸς τὰ, μεγέθη δὲ ἐλάττω ὅτι τῶ ἰσῶς; τὸ μὲν γδ μέγα, ὅτι καὶ σιωέγεια (εἶ) ἐπὶ ποσὸν ἢ, μέγα λέγεται· ὅτι ἀριθμῶς τε πᾶς, πρῶτος μεγεθοῦς ἀριθμῶς μείζων. ὁμοίως εἰς τὸ ὅλον ἀφαιρούμενων τῆς μερῶν μείζον φαίνεσθαι. τῆς αὐτῆς γδ ὄντων αὐτῶν, ὅτι μὲν ὅλον πρὸς τῆς μεγεθοῦς ἔχει μάλ-λον φύσιν, σιωεγὲς ὄν· τὰ δὲ μέρη, πρὸς τοῦ ἀριθμοῦ.

η Τῶν περὶ πρὸς κλειψύδρῳ συμβαινόντων, τὸ μὲν ὅλον ἔοικεν αἴθιον εἶ-ναι, καθάπερ Ἀναξαγόρας λέγει· ὁ γὰρ αἴθρ' ὅστις αἴθριος, ἐναπολαμβανόμενος ἐν αὐτῇ, τῆς μὴ εἰσιέναι τὸ ὕδωρ ἐπιληφ-θέντος τῆς ἄλλου. οὐ μὲν ἀπλῶς γε αἴθριος· καὶ γὰρ πρὸς αὐτῶν πρὸς τῆς αἴθριος εἰς τὸ ὕδωρ, ἐπιλαβὼν τὸν αὐτὸν, εἰ-σὶν τὸ ὕδωρ. ὁμοίως οὐ λέγεται ἡ αὐ-τῆ ἰκανῶς ἢ αἴθριος ὅστις. ἔστι δὲ αἴθριος μὲν, κα-θάπερ εἴρηται, ὁ αἴθρ'. ἔστι δὲ ὠθούμενος τε καὶ καθ' ἑαυτὸν φερόμενος ἐπὶ μὴ βιαζόμενος.

η Τῶν περὶ πρὸς κλειψύδρῳ συμβαινόντων, τὸ μὲν ὅλον ἔοικεν αἴθιον εἶ-ναι, καθάπερ Ἀναξαγόρας λέγει· ὁ γὰρ αἴθρ' ὅστις αἴθριος, ἐναπολαμβανόμενος ἐν αὐτῇ, τῆς μὴ εἰσιέναι τὸ ὕδωρ ἐπιληφ-θέντος τῆς ἄλλου. οὐ μὲν ἀπλῶς γε αἴθριος· καὶ γὰρ πρὸς αὐτῶν πρὸς τῆς αἴθριος εἰς τὸ ὕδωρ, ἐπιλαβὼν τὸν αὐτὸν, εἰ-σὶν τὸ ὕδωρ. ὁμοίως οὐ λέγεται ἡ αὐ-τῆ ἰκανῶς ἢ αἴθριος ὅστις. ἔστι δὲ αἴθριος μὲν, κα-θάπερ εἴρηται, ὁ αἴθρ'. ἔστι δὲ ὠθούμενος τε καὶ καθ' ἑαυτὸν φερόμενος ἐπὶ μὴ βιαζόμενος.

η Τῶν περὶ πρὸς κλειψύδρῳ συμβαινόντων, τὸ μὲν ὅλον ἔοικεν αἴθιον εἶ-ναι, καθάπερ Ἀναξαγόρας λέγει· ὁ γὰρ αἴθρ' ὅστις αἴθριος, ἐναπολαμβανόμενος ἐν αὐτῇ, τῆς μὴ εἰσιέναι τὸ ὕδωρ ἐπιληφ-θέντος τῆς ἄλλου. οὐ μὲν ἀπλῶς γε αἴθριος· καὶ γὰρ πρὸς αὐτῶν πρὸς τῆς αἴθριος εἰς τὸ ὕδωρ, ἐπιλαβὼν τὸν αὐτὸν, εἰ-σὶν τὸ ὕδωρ. ὁμοίως οὐ λέγεται ἡ αὐ-τῆ ἰκανῶς ἢ αἴθριος ὅστις. ἔστι δὲ αἴθριος μὲν, κα-θάπερ εἴρηται, ὁ αἴθρ'. ἔστι δὲ ὠθούμενος τε καὶ καθ' ἑαυτὸν φερόμενος ἐπὶ μὴ βιαζόμενος.

Sylb. οἰεῖν
vel οἰεῖ

N ij

ἐπιπέσειας πέφυκε φέρεσθαι, καθάπερ καὶ ἄλλα σφαιρεία. πρῶτος μὲν οὖν βαφείσης τῆς κλεψύδρας, ἄρα τῆ ἐρασίω τοῖς ἐν ταῖς ὕδασι τριπημάτων, ἐπὶ βύθειας μέρων ὑπὸ τῆς ὕδατος δὲ ἐρχέσθαι ὑποχωρούσας δὲ αὐτῆς, τὸ ὕδωρ εἰσερχέσθαι ὀρθῆς δὲ εἰς τὸ ὕδωρ βαφείσης τῆς κλεψύδρας, οὐ δυναμῶς πορὶς ὀρθῶν ὑποχωρεῖν, ἄρα τὸ πεφρασθῆναι αἶμα, μὲν εἰ παρὰ τὰ πρῶτα τρυπήματα. ἀππεσθαι γὰρ εἰς αὐτὸν οὐ πέφυκε. **B**
 σημεῖον δὲ ὅτι τῆ εἴργειν δύνασθαι τὸ ὕδωρ ἀκινηζόντα τὸ ἀέρα, τὸ ἐπὶ αὐτῆς γινόμενον τῆς κλεψύδρας. εἰ γὰρ ἦν αὐτὸν πλεονεξίας ἐμπλήσας ὕδατος, ἔπιπλαβῶν τὸν αὐλὸν, κατασρέψῃ ἐπὶ τὸν αὐλὸν, οὐ φέρεσθαι τὸ ὕδωρ ἄρα τῆ αὐλοῦ ἐπὶ σῶμα. ἀνοιχθέντος δὲ τῆ σῶματος, ὅρα βίθους ἐκρεῖται κατὰ τὸν αὐλὸν, ἀλλὰ μικροτέρω ὑπερῶν, ὡς ὅρα ὄν ἐπὶ ταῖς σῶματι τῆ αὐλοῦ, ἀλλ' ὑπερῶν δὲ τούτου φερόμενον, ἀνοιχθέντος. πλήρης δὲ καὶ ὀρθῆς οὔσης τῆς κλεψύδρας, ἀνοιχθέντος τῆ αὐλοῦ, βίθους ῥεῖ ἄρα τῆ ἰαδμοῦ, ἄρα τὸ ἐκείνου μὲν ἀππεσθαι, τῆ δὲ ἀκρωι τοῦ αὐλοῦ μὴ ἀππεσθαι. ὅρα εἰσερχέσθαι μὲν οὖν τὸ ὕδωρ εἰς τὴν κλεψύδραν, ἄρα τὴν πρῶτην ἀντιπλάκην ἀνίσταται. δὲ ἐρχέσθαι δὲ ἀνοιχθέντος τῆ αὐλοῦ, ἄρα τὸ τὸν ἐν αὐτῷ ἀέρα κινούμενον ἄνω καὶ κάτω, πολλὴν κίνησιν ποιεῖν τῆ ἐν τῇ κλεψύδρα ὕδατος. ὡραίμενον δὲ κάτω, καὶ αὐτὸ ῥέπον εἰς αὐτὸ, εἰκότως ἐκρεῖται, βιαζόμενον τὸν ἐκτὸς τῆς κλεψύδρας ἀέρα κινούμενον τε, καὶ οὕτω ἴσθη τῆ δυναμει ταῖς ἐπωροῦν αὐτὸν ἀέρι, τῆ δὲ ἀντερείσσει ἀσθενέστερον ἐκείνου, ἄρα τὸ ἄρα φερόν αὐτὸν τῆ αὐλοῦ ῥέοντα, ἄρα τὸν καὶ σφοδρότερον ῥεῖν, καὶ πρῶτα πλεῖν τὸ ὕδατι. τῆ δὲ πωμασθέντος τῆ αὐλοῦ μὴ συρρεῖν τὸ ὕδωρ, ἀλλ' οὐκ ἔστι τὸ ὕδωρ εἰσὸν εἰς τὴ κλεψύδραν, δὲ ὡραὶ βία τὸν ἀέρα δὲ αὐτῆς. σημεῖον δὲ ὅτι τὸ γινόμενον ἐν ταύτῃ πνεύματι ἐρυγμός. εἰπόντος δὲ τῆ ὕδατος, βία **E**
 ὡραὶ, σμυειασπῆται εἰς τὸν αὐλὸν αὐτῆς, καθάπερ ταῖς ἐκπρεσὰ ξύλα, ἢ χαλκὸς τῆ δὲ αἰρέσει πιεζόμενος, μὲν εἰ ἀνὸς πρῶτος ἀλλοῦ σμυδέσμου ἐκκρουσθῆναι τῆ ἐρασίω, καθάπερ τοῖς καταρῶν ὀπιούροις ἐν τοῖς ξύλοις ἐκκρούοισι. συμβαίνει δὲ τῆ αἰροθέντος τῆ αὐλοῦ γίνεσθαι, ἄρα τῆ πρῶτην ἀντιπλάκην. ἢ οὕτω δὲ ταῦτα εἰκότως ὅτιν αὐτὸν μὴ ἐκρεῖν, ἢ δὲ ἰόντος βιαίως ἀέρος τὸ πνεύματι ὑμῶν.

A ferri per directum solitus est, ut etiam cetera elementa. Itaque clepsydra transverse immersa, aer, qui est directo fitus est, pulsus ab humore, liberè effluit per ea foramina, quæ demersis in aqua foraminibus opposita sunt, eoque cedente humor subiens implet. At si erecta in aquam descendat, aer impotens sese efferendi per arduum, quoniam conseptæ sunt partes superiores, circa prima foramina arcerur, quippe qui supprimi in se contrahi que non possit. Argumentum verò, aquam arceri posse ab aere immoto, quod in ipsa clepsydra deprehensum est: nam si alium eius aqua repletam ad fistulam obturatam inverteris, humor per fistulam in os minimè defluere poterit: quippe cum ore patefacto non protinus, sed paulò post de fistula profluat, ut qui non in ipso ore fistulæ contineatur, sed postmodum in hoc per fistulam veniat, postquam patefactum iam est. Plena autem erectaque clepsydra, fistula patefacta protinus per colum, id est, foramina inferiora, effluit, quia illud attingit: extremam verò fistulam non contingit. Clepsydram igitur humor ingredi ob prædictam causam nequit. Egreditur autem fistula patefacta, eo quòd aer contentus in fistula sursum deorsumque agitatus, humoris contenti in clepsydra motum excitat pleniorè: cumque deorsum pellatur, eodemque ipse etiam sua natura propensior sit, meritò effluit vim inferens aëri, qui clepsydram extrinsecus circumfundit, exitus quidem & compat potentiâ aëri superius impellenti, sed renixu infirmior: quoniam per angustam fistulam influens, ille ocyus ac vehementius labitur, urgetque humorem. Causa verò, cur obturata fistula humor effluere non possit, quòd humor, dum clepsydram subit, aëra omnem per vim ab ea expellit. Cuius rei indicium spiritus ructusque murmurans dant, quos ingrediente humore, nimirum intus excitari sentimus. Cum igitur humor subiens vehementer aëra cogit, sese ad clepsydræ fistulam trudit, ac modo lignei cunei aut arei disiectu oppressus adstrictusque hæret sine yllo alio vinculo, quousque alia vi expellatur, quomodo præruptos clavos expellimus: quod sanè aperta fistula incidit ratione quam superius exposuimus. Aut igitur ita effici potest ut humor effluere nequeat, aut quoad aër exiens inflatur, emergitque impetu violento, ut strepitus indicat: humor idcirco à spiritu sursum attrahitur,

x. ὡραῖ, γρ. ἐμπρησα. α. λ. μ. π. π. ε. α. δ. ο. κ.

οἷ εἰ ὅλως ἴσῳ αὐτὸ ἀκίνητον ἀφ' βαρῶς ἐν μέσῳ, τὸ μὲν πρὸς τὴν ἀφίεντα, εἰς τὸ πρῶτον δὲ ἐκινήθη αὐτὸ μέρος· τὸ δὲ ὑπὸ ἐκείνα, πρὸς τὴν ἀφίεντα. ἐπεὶ δὲ κινῆται μὲν τὸ πᾶν, ἔχει δὲ ἐν μέσῳ τὸ βαρὸς φερόμενον, ἀνάγκη [καὶ] αὐτὸ τὸ πᾶν ποιεῖν.

γρ. ἢ π.

17 Διαὶ τὰ φερόμενα ὅταν ἀνιπέση, ἀφάλλεσθαι εἰς τὸ ἰσῶν ἢ πέφυκε φέρεσθαι, καὶ πρὸς ὁμοίας γωνίας; ἢ ὅτι ἔμνον ἐκείνῳ φέρεται ἢ φορᾶν ἴσῳ φέρεται καὶ τὸ οἰκόν μέρος, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἀφίεντος γινόμενον; ἢ μὲν οὖν οἰκία παύεται, ὅταν εἰς τὸν οἰκόν ἐλθῆ ῥῶπον. ἀπὸ μὲν γὰρ ἡρεμῆ, ἐλθὼν εἰς ὃν φέρεται τόπον καὶ φύσιν. καὶ ἴσῳ δὲ ἔχει ἀλλοτείας, ἀνάγκη ἔτι κινεῖσθαι. οἷα εἰς τὸ πρῶτον δὲ, ἀφ' τὸ κωλύεσθαι, ἀλλ' ἢ εἰς τὸ πλάγιον, ἢ εἰς τὸ ὀρθόν. ἀπὸ μὲν δὲ ἀποπηδᾶ πρὸς ὁμοίας γωνίας, ἀφ' τὸ φέρεσθαι μὲν ἐν αὐτῷ, οὐ ἢ κίνησις φέρεται, ἴσῳ ἐπίσησεν ὁ ἀφίεντος. ἐκ δὲ πρὸς ὁμοίαν ἢ πρὸς ὀρθὸν φέρεσθαι συμβαίνει. ἐπεὶ οὖν τὸ αἶμα κρούσθαι κωλύει πᾶν εἰς βίβῳ κίνησιν, ὁμοίως κωλύει τὸ φερόμενον ἐπὶ πᾶν φορᾶν αὐτῶν. ὡς πρὸ οὖν ἐν τοῖς κατόπλοις τὸ ἀκρον τῆς βίβῳ οὐ ξυπέπεσεν ἢ ὄψις, φαίνεται, καὶ ἐν τοῖς φερόμενοις, οὕτω τὸ ἐν αὐτῷ γίνεσθαι πᾶν γὰρ γωνίαν ἀπέωσα, ὅσῳ γίνεται (ἢ) καὶ χρυφίω. δεῖ γὰρ νοῆσαι μετακινουμένων πᾶν γωνίαν ἐπὶ πᾶν φορᾶν. τούτου δὲ ἡμοιότητος, φανερόν ὅτι πρὸς ὁμοίας γωνίας ἀφάλλεσθαι.

A quemadmodum si quid medio eius immobile suo pondere penitus esset, alterum profecto extremum ultra in partem moueretur priorem; alterum intra ad eum tenderet, qui dimisit. Sed quoniam, cum totum moveri possit, pondus suo medio gerit, illud idem sequatur necesse est.

13 Quamobrem corpora quae feruntur, ubi alicui occurrerunt, resilire partem in contrariam solent, quam suapte natura ferri cogantur, nec nisi ad similes angulos resultare soleant? An quod non solum eo feruntur impetu quo pro sua parte ipsa ferri aptissima sunt, verumetiam illo qui a mittente proficiscitur? Suus igitur cessat cuique impetus, cum suum ad locum peruenerit. Omnia namque requiescere solent, ubi eam in sedem sese contulerunt, quam suapte natura desiderant. Sed externo illo, quem habent, impetu, necessitas oritur amplius mouendi. Quod cum in partem priorem effici nequeat, quia re prohibetur obiecta, vel in latus vel in rectum agi necesse est. Omnia autem in angulos resiliunt similes, quoniam eodem ferri cogantur, quod motus ducat, quem is dedit qui miserit: eodem autem ut angulo vel acuto vel recto ferantur, omnino incidit. Cum ergo quod retorserit, veter, quominus directè motus agatur, & pariter & rem quae fertur, & eius impetum nimirum prohibere potest. Ut igitur in speculis extremum lineae rectae, quod se aspectus coniecero, idem refringitur: ita in iis quae feruntur, fieri ex aduerso solet, quippe cum angulo tanto retorqueantur, quanto vertex constiterit. Ita enim intelligendum est, ut transferri simul & angulus & delatio debeat, quo facto, in angulos resultare similes esse necesse palam est.

B An quod non solum eo feruntur impetu quo pro sua parte ipsa ferri aptissima sunt, verumetiam illo qui a mittente proficiscitur? Suus igitur cessat cuique impetus, cum suum ad locum peruenerit. Omnia namque requiescere solent, ubi eam in sedem sese contulerunt, quam suapte natura desiderant. Sed externo illo, quem habent, impetu, necessitas oritur amplius mouendi. Quod cum in partem priorem effici nequeat, quia re prohibetur obiecta, vel in latus vel in rectum agi necesse est. Omnia autem in angulos resiliunt similes, quoniam eodem ferri cogantur, quod motus ducat, quem is dedit qui miserit: eodem autem ut angulo vel acuto vel recto ferantur, omnino incidit. Cum ergo quod retorserit, veter, quominus directè motus agatur, & pariter & rem quae fertur, & eius impetum nimirum prohibere potest. Ut igitur in speculis extremum lineae rectae, quod se aspectus coniecero, idem refringitur: ita in iis quae feruntur, fieri ex aduerso solet, quippe cum angulo tanto retorqueantur, quanto vertex constiterit. Ita enim intelligendum est, ut transferri simul & angulus & delatio debeat, quo facto, in angulos resultare similes esse necesse palam est.

Ὅσα περὶ ἐμφύχα ἴσ.

γρ. ἢ σ. ὅτι ἔστι μάλισα π. ὅτι

ΔΙΑ τὴν οἰ ἀσύμμετρον περὶ ἀλλήλους θεωρούμενοι, μείζους φαίνονται ἢ κατ' αὐτοὺς μόνους; ἢ ὅτι τὸ σύμμετρον ὅστις ἐν, ἐστὶν ἢ συμμετρία ὅστις ἐν, ὅτι μάλισα ἐν ποιεῖ; τὸ δὲ ἐστὶν, ἀδύνατον βούλεσθαι εἶναι. τὸ δὲ ἀδύνατον, ἐλαττόν ἐστιν. ἢ δὲ συμμετρία κατὰ πᾶν ἀφ' ὅσον πολλὰ ποιεῖ. καὶ αὐτὰ μὲν οὖν θεωρούμενα, μάλλον λαμβάνει ποῖα ἀπὸ τῶν μεγέθη ὅτι. ὁμοίως δὲ, οὐ. τὸ μὲν οὖν ἀδύνατον, ἐν φαίνεσθαι, καὶ ἢ θεωρία μία ὅτι αὐτῶν, ἀφ' ὅσον συμμετρία. τὸ δὲ ἀσύμμετρον, ὡς πολλὰ ὄν, θεωρία ποιεῖ πλείω καὶ μείζω φαίνεσθαι, ἀφ' ὅσον τὸ ἐν ὄν, πολλὰ φαίνεσθαι. ἔχει γὰρ πᾶν τὸ μέγεθος κατὰ πᾶν σιωχέειας φύσιν, καὶ πᾶν τὸ ἀριθμὸν καὶ τὸ ἀνώμαλον τῶν μερῶν.

Eorum quae ad res animatas pertinent, Sectio decima septima, cuius quaestiones III.

C Ut homines, qui corpore constant immodico, maiores tunc esse videntur, cum appositi modicis inspiciuntur? an quod res modica unum est, & moderatio unum quam maximè? Vnum autem quod est, id indiuiduum esse postulat. indiuiduum autem minus: res verò immodica, multa pro sui discriminis ratione ostendit. Quamobrem ut cum per sese magnitudines inspiciuntur, qualesnam sint latere facilius possunt; ita cum collatae in propinquo spectantur, latere non possunt. Ergo unum esse apparet, quod indiuiduum est, spectatusque eius vnus modicatione exultat: immodicum porro, ut quod plura sit, suspicionē pluriū suggerit. Et maius propterea esse videtur, quod unum cum sit, plura esse videatur. Naturā enim & magnitudinis habet, propter continentiam, & numeri propter partium inaequalitatem,

itaque cum vtrumque obtineat incrementum, merito magis tum esse apparet, cum spectatur ad id quod simplex est, atque vnum.

2 Cur animantia omnia, & ea quorum stirpes terra continentur, crescere potius in longitudinem soleant? an quod ter longitudo augetur, bis latitudo, semel profunditas? Longitudo enim principio fit, primoque principio existit: itaque primo sola, secundo cum latitudine, tertio cum profunditate augetur. Latitudo autem bis, videlicet per se, & vna cum altitudine crescit.

3 Quonam modo prius & posterius capi debeant? Vtrum quemadmodum qui tempore Troiano vixerunt, nobis priores sunt, & his ipsis priores, qui superiores, atque ad hunc modum in infinitum, ut qui superiores sunt, iidem priores habeantur? an si quod initium, & medium, & finis sint vniuersi, & cum quis senescens ad finem peruenerit, rursus ad initium reuertatur, prioraque sint quae propius ab initio absunt, quid vetat nos ab initio minus distare? At si minus distamus, esse quoque priores possumus: ut si caeli siderisque cuiusque delatio quaedam agitur circularis: qui non etiam rerum caducarum ortus sit talis, atque interitus, ut eadem rursus orientur ac pereant? veluti etiam vulgo dicitur, circulum res esse humanas. Igitur homines numero quidem eosdem semper esse censere; furor est: specie vero seruari eosdem, probari melius potest. Itaque vel priores nos esse possumus, talemque aliquis statuet seriem, ut eodem sit repetendum, vnde ortus extiterit, cogitandumque ordinem continuum, ac semper eodem constantem tenere. Homines enim idcirco perire Alcmxon inquit, quod suum initium fini coniungere non possunt. Scite perhercle, si quis non arctius recenscat, sed formula quadam eius verba accipiat. An si circulus sit, circulus autem vna & principio & fine careat, priores neque nos illis, neque illi nobis esse propinquitate initii possunt.

Eorum quae ad literarum studia pertinent, Sectio decima octaua, cuius quaestiones x.

CVr alios, si legere caeperint, somnus occupat etiam nolentes: alios vigilare volentes liber susceptus reddere peruigiles potest? an in quibus motus spiritales sunt, scilicet ob frigiditatem vel naturae vel materiae melancholicæ, qua extremum spiritale crudum causa frigiditatis consistit, his cum intelligentia mouetur, Tom. IV.

A *ἄρα εἰκότως πλεὺν δὲ ἀμφοῖν αὐξήσιν ἔχον· μείζον φαίνεται τὸ αὐτοῦ καὶ ἐν.*

B Διὰ τὴν * ὅτι μῆκος μάλλον τὰ ζῶα ὅτι μείζον ἐστὶ φύλα φύεται; ἢ ὅτι τὸ μῆκος μόνον, τοῖς αὐξεται· τὸ δὲ πλάτος, δις· τὸ δὲ βάθος, ἀπᾶξ; ἐστὶ γὰρ μῆκος, τὸ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἄρ- ρον· ὡς τε μόνον τε αὐξεται, ἔπειτα πάλιν γινόμενον, καὶ τρίτον ἄμα τὸ βάθος· τὸ δὲ πλάτος, δις, καθ' ἑαυτὸν τε ἔπειτα πάλιν γινόμενον;

γ Πᾶς τὸ πρότερον καὶ [τὸ] ὑστερον δὲ λαβόν; πότερον ὡς ἄρ' ἡμῶν οἱ ὅτι Τροίας, καὶ ἐκείνων οἱ πρὸ αὐτῶν, καὶ αἰετοὶ ἐπιδύω πρότερον εἰσιν; ἢ εἴωρ ἀρχὴ τις ἐστὶ ἐν μέσσοις ἐπέλατος τῶν πηλῶν, ἔπειτα γηροσκων πῆς ἐπὶ τὸ πέρας ἔλθῃ, ἔπειτα ἐπιδύω εἴη ὅτι πλεὺν ἀρχῆν, καὶ δὲ ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς πρότερον, καὶ κωλύει ἡμᾶς εἰς τὰ πρὸς πλεὺν ἀρχῆν εἶναι μάλλον; εἰ δὲ πρὸς τὸ καὶ πρότερον εἴη μόνον, ὡς ἄρ' ὅτι τῶν οὐρανῶν ἐκείνου τῶν ἀστέρων. * Φορέα κύκλος τις ἐστὶ, πῆ καὶ λυγρὸν καὶ ἡμέρας ἐπὶ ἀπώλεσεν τὸ φθαρτὸν τῶν αὐ- τῶν εἶναι, ὡς τε αὐτὰ πάλιν γίνεσθαι ἐπιφύεσθαι; καθάπερ καὶ φασὶ, κύκλον εἶναι τῶν ἀνθρώπων. τὸ μόνον δὲ τῶν ἀνθρώπων τὸς αὐ- τοῖς ἀξιοῦν εἶναι αἰετοῖς γινόμενοις, δὴ πῆς τὸ δὲ τὰ εἶδη, μάλλον δὲ τις ἀποδίδεται. ὡς τε καὶ αὐτοὶ πρότερον εἴη μόνον, καὶ γὰρ αὐτοὶ πλεὺν τῶν εἰρημῶν τῶν αὐτῶν εἶναι, ὡς πάλιν ἐπα- ρακάμπτειν ὅτι πλεὺν ἀρχῆν, ἔπειτα συνεχῆς ποιεῖν, ἔπειτα αἰετὸν αὐτὰ ἔχειν. τοῖς γὰρ ἀνθρώποις φησὶν Ἀλκμαίων δὲ τῶν ἀπολλυσθαι, ὅτι δὲ δυνάσται πλεὺν ἀρχῆν πάλιν τῶν πρὸς σάφαι· κομψῶς εἰρηκῶς, εἰ τις ὡς τῶν φερόντων αὐτῶν * δέχοιτο, ἔπειτα ἀφαιρέσειν ἐθέλοι τὸ λεγόμενον. εἰ δὲ κύκλος ἐστὶ, τῶν δὲ κύκλου μήτε ἀρχὴ, μήτε πέρας, οὐδ' αὖ πρότερον εἶεν, ἔπειτα ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς εἶναι, ὅτι

δ ἡμεῖς ἐκείνων, οὐτ' ἐκείνοι ἡμῶν.

Ὅσα περὶ φιλοσοφίας. 17.

ΔΙΑ ΤΙΣ ΜΟΝ, ΕΑΝ ΑΡΞΩΝΤΑΙ ΑΝΑΓ- Infrà 7. νώσκειν, ὑπνος λαμβάνει ἔπειτα βουλο- μῶν. τοῖς δὲ βουλομῶν πρὸς ἐργασίαν, ὅτι τῶν λάβωσι βιβλίον; ἢ ὅσοις μόνον εἰσι πνευματικῆς κινήσεως ἀφ' ἡσυχρότητα φύσεως, ἢ μὴ αἰσθητικῶν χυμῶν, δι' οὓς περὶ τῶν γίνεσθαι πνευματικῶν ἀπεπτοῖν ἀφ' ἡσυχρότητα, N iij

γρ. ε. πρ.

γρ. κοπίαση
γρ. αὐτ' ἐφ'
αὐτῆ

τύρις ὅταν μὲν κινεῖται ἐκ ἀφύπνου καὶ μὴ νοήσῃ ὅτι πρὸς αὐτὴν ἐκκρούεται τῆ ἑτέρας κινήσεως οὐσὶ κατὰ ψυχτικῆ δὲ μᾶλλον καθεύδουσιν; ὅταν δὲ ἐρείσῃ πρὸς ἑαυτὴν τῆ ἀφύπνου, * ὡς πρὸς ἑαυτὴν ἀγνώστως ποιεῖ, κινουμένη ὑπὸ τῆς θερμαντικῆς κινήσεως ἐκ ἐκκρούσεως μὲν ὑπὸ τοῦ θερμῆς ὡς τε ὑπὸ δυνάμεως καθεύδειν τῆ δὲ ἐκ φύσιν ἐχόντων, ὅταν εἴη πρὸς ἐν ἑαυτῆ ἀφύπνου, καὶ μὴ μεταβάλλῃ πολλὰ καὶ ἰσχυρὰ οὐσὰ, ἴσχει καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐστὶ πρὸς τὸν ὅσον τῆτον, ὡν ἡρέμῃσι ὁ ὕπνος ἐστίν.

ὅταν δὲ εἴη, καὶ οἷον * κοπίαση ὁ νοῦς, βαρυνεῖ τὴν κεφαλὴν * τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ποιεῖ τὸν ὕπνον. κινουμένη δὲ τῆς ψυχῆς ἐκ φύσιν, οὐ καθεύδει. ζῆ γὰρ ὅτε μάλιστα. τὸ δὲ ἐξηγησόμεθα, τὸ ζῆν ἀπὸ τῆς ἐστίν, ἢ τὸ καθεύδειν.

β Διὰ τί οἱ ἐριστικὸι λόγοι γυμναστικοὶ εἰσιν; ἢ ὅτι ἐχρῶσι τὸ νικᾶν, ἢ ἠπλάσσει πικρὸν; φιλονεικοῦσιν οὖν δι' αὐτὸ πολὺ. καὶ γὰρ νικῶντες, ἀφ' ὅτου χαίρειν πρὸς ἀλλήλους μᾶλλον ἐείζουσιν. καὶ ἠπλώμενοι, ὡς ἀναμαχούμενοι καὶ οἱ ἐν τοῖς ἀλλοῖς ἀγῶσι τῶν. δὲ καὶ μαχόμενοι καὶ ἠπλοῦντες ὄντες πολλὰ καὶ οὐ βούλονται ἀλλοτρίως.

γ Διὰ τί τοῖς πρὸς ἀδείμασι χαίρουσιν οἱ ἀνθρώποι ἐν τοῖς ῥητορείαις καὶ τοῖς λόγοις μᾶλλον τῆ ἐνθυμημάτων; ἢ ὅτι τὰ τε μαθησόμενοι χαίρουσιν, καὶ τὰ τῶν ῥητόρων δὲ, ἀφ' ὅτου τῶν πρὸς ἀδείματων ἐ τῆς ἀγῶνι μαθησόμενοι. ἀ γὰρ ἴσασιν, ἐστὶ τῶν καὶ ὅτι μέρους τὰ δὲ ἐνθυμημάτων, ἀπὸδειξίς ἐστίν ἐκ τῆς καθόλου, ἀ ἠπλοῦν ἴσμεν ἢ τὰ μέρη. ἐν οἷς ἀπὸ μῦθων πλείους, μᾶλλον πιστεύομεν. τὰ δὲ πρὸς ἀδείματα καὶ οἱ λόγοι, μῦθων εἰσὶ κασιγ. ἀ δὲ ἀφ' ὅτου μῦθων, ῥᾶδιον πιστεῖν. ἐπὶ τὸ ὅμοιον μαθησόμενοι ἠδέως. τὸ δὲ πρὸς ἀδείματα καὶ οἱ μῦθοι, τὸ ὅμοιον δεικνύουσι.

δ Διὰ τί ῥήτορα μὲν καὶ χρηματιστὴν ἐ φρατηρὸν λέγουσιν δεινόν. αὐλητὴν δὲ καὶ ὑποκριτὴν, οὐ λέγουσιν; ἢ ὅτι τῆ μὲν ἡ δυνάμεις, ἀπὸ πλεονεξίας. (ἠδονῆς γὰρ σοφιστικῆς ἐστίν) τῆ δὲ, πρὸς τὸ πλεονεκτεῖν ῥήτορα γὰρ καὶ φρατηρὸς καὶ χρηματιστὴς, ἀγαθὸς ἐστίν, ὁ δυνάμενος πλεονεξεῖν. ἢ δὲ δεινότης, μάλιστα ἐν τῷ πλεονεκτεῖν ἐστίν.

Supra 9.

ε Διὰ τί τὸν φιλόσοφον τῆ ῥητορίας οἰοῦσιν ἀφαιρῆν; ἢ ὅτι ὁ μὲν, τί ἐστίν ἀδικία. ὁ δὲ, ὡς ἀδικῶς ὁ δεινός; ἢ ὁ μὲν, ὅτι τυραννικός. ὁ δὲ, οἷον τυραννικός.

A infistensque alicui intelligere nequit, repellitur motus alter, qui refrigerandi vim habet: itaque potius dormire incipiunt. At ubi aliqua in re suam intelligentiam firmanunt, quod lectio facere solet, nimirum a motu spiritali illo mouentur, cum nihil sit quod eum repellat: itaque dormire non possunt. Quorum autem secundum naturam habitus est, eorum virtus intelligendi cum aliqua in re consistit, nec variè se dispergit, cætera quoque sita eo in loco hærent, quorum requies somnus est. Vbi autem mens constiterit, & quasi fatigata succubuerit, caput aggrauat, utpote quæ sita in eo sit, somnumque inducit: at cum secundum naturam animus noster agitur, nullo tum somno premitur: tum enim maximè vivit: vigilantia autem, quàm somnus, causa potius est cur vivere valeamus.

2 Cur contentiosa disputatio ingenia exercere possit? an quòd in eo disputandi genere accidit, ut crebrò quis aut vincat, aut vincatur? protinus ergo contentiosus hinc homo redditur, quando vel vincendo per lætitiã magis magisque adducitur, ut in contendendo perseveret: vel victus enititur, ut quod amisit, recuperet. Quod idem vel in cæteris certandi generibus euenit. Quamobrem sæpe inter pugnandum, quanquam quis inferior est, tamen cessare minimè patitur.

3 Cur homines in orando, exemplis & fabulis potius gaudent quàm commentis? An gaudent, quia & discunt, & celeriter discunt? Atqui per exempla & fabulas facilius discitur. Sunt enim quæ explorata habeantur, & particularia sint. Ratio autem commentandi, demonstratio ex vniuersalibus est, quæ minùs quàm partes nouimus. Ad hæc iis credere magis solemus, quæ plurium testimonio confirmantur. Exempli autem & fabellæ testimoniorum speciem gerunt: fides autem perfacilis est, quam testimonium fecerit: additur, quòd verisimile quisque libentiùs discit: exemplum autem & fabellæ rem non nisi similem docent.

4 Cur oratorem, imperatorem, & mercatorem callidum appellare solemus: tibicinem, histrionem, hoc appellare nomine non solemus? an quòd horum facultas sine cupiditate est? nimirum enim tantummodo ad oblectationem: illorum autem conatus omnis ad plus acquirendum sibi contendit. Bonus enim orator, & imperator, & mercator est, qui plus sibi acquirere potest: calliditas autem in acquirendo maximè sita est.

5 Cur hominem philosophum differre ab oratore putemus? an quòd alter, quidnã iustitia sit, cogitat, alter qui iniustus sit aliquis, spectat: & alter, qualisnã tyrannicus tenor sit, alter, tyrannum quæpiam esse animaduertit.

6 Cur in iis studiis quæ aliqui sibi delegerint, quamquam interdum prauis, libentius tamen quam in honestioribus versantur? Verbi gratia, præstigiatores, aut mimos, aut tibicinem se potius esse, quam astronomum aut oratorem, velit, qui hæc sibi delegerit? An volunt quidem nonnulli res honestissimas tractare, sed quoniam minus sibi confidunt, posse efficere, ideo non ita agunt? an verò rem, in qua sese quisque posse præstare arbitratur, eam deligit sibi: quam autem deligit, eidem operam dat, illi obsequens partem diei maximam, ut se ipse vincat, seque sit præstantior? Quinetiam quæ principio aliqui sibi delegerint, quibusque insueuerint, in iis ne iudicare quidem possunt, quidnam melius sit: animus enim eorum corruptus iam est, propter prauas delectationes.

7 Cur alios, si legere cæperint, somnus occupat, vel nolentes: alios vigilare volentes liber susceptus reddere peruigiles potest? an in quibus motus sunt spirituales, ob frigiditatem vel naturæ vel humoris, multiplicique humore excrementum spirituale causa frigiditatis consistit, iis, cum intelligentia mouetur, insistentique aliquid intelligere nequit, expellitur motus alter: itaque potius dormire incipiunt, cum non multum sua intelligentia mutantur: motus enim spiritalis ille superatur, & vincitur. At vbi aliqua in re suam intelligentiam firmarint, quod lectio facere solet, nimirum à motu illo spiritali mouentur, cum nihil sit, quod illum repellat: itaque dormire non possunt: Quorum autem habitus secundum naturam est, eorum virtus intelligendi, cum aliqua in re vna consistit, nec variè se dispergit. Cætera quoque sita eodem in loco hærent, quorum requies somnus est. Vbi enim pars vna, quæ potissima sit, institerit, cæteræ quoque partes insistere solent, perinde ac in copiis, quæ versæ in fugam fuerint, agitur. Natura enim sursum effertur quod leue est, deorsum autem defertur quod graue est. Cum igitur anima secundum naturam mouetur, non dormit: ita enim se habet. At vbi constituerit, & quasi fatigata succubuerit, mens immutatur, & vapores crassiores sursum sese efferentes ad caput, faciunt somnum. Lectio verò prohibere somnum videri sanè potest: quod non propterea est, quia tantisper intelligimus, (anima enim tunc magis definitur,) sed quia mutatur, & ideo insomnia eueniunt. Nam intellectiones illæ vigilæ sunt, quibus anima quærat, & dubitet, non illæ quibus assidue contempletur, cum illæ faciant indefinitionem, hæc non faciunt.

8 Cur in disputationibus contentio sit, pugatio nunquam incidat? an quoddam apparens syllogismus, id est, ratiocinatio, est, ratiocinatio autem in paucis continetur?

A Διὰ τὴν ἀπορροήν τινος παρὰ τὸν ἄνθρωπον, εἰς τὰς ἀπορροήσας τούτους εἴδητε φαύλους οὐσι μάλ-
λον, ἢ ἐν τοῖς ἀπορροήσασιν; οἷον γαμμα-
ποῖος, ἢ μῖμος, ἢ συρικτὴς μᾶλλον, ἢ ἀγρο-
νόμος ἢ ῥήτωρ (εἰ) ἀβούλοισι ὁ ἑαυτὰ ἐλό-
μνος; ἢ ὅτι βούλοισι μὲν ἐννοῖται ἀπορροή-
τατα μεταχειρίζεσθαι. ἀλλὰ δὲ τὸ μὴ πιστεύειν
ἐκείνοις ὡς διωρησολογῶσι, ἀλλὰ τὸ εἶναι παρὰ
τοῖσιν; ἢ ὅτι ἐν οἷς οἶεσθαι ἕκαστος κρατίζειν,
ταῦτα παρὰ τὸν ἄνθρωπον; ὅτι ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, ἢ ὅτι τὸ
ἐπιπέσειν, νέμειν τὸ πλεον ἡμέρας αὐτῶν μέ-
ρος, ἵνα αὐτὸς αὐτῶν τυγχάνῃ κερφαῖος ὢν. ὅτι
δὲ αὐτὸς πῶς δὲ δὲ ἔλθῃ, καὶ οἷς αὐτῶν οἰσε-
θισθῶσιν, ὅσα δὲ κρίνειν διώσασθαι πὰ βελτίω.
διεφθαρῆσθαι γὰρ ἢ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ φαύλους παρὰ
ρέσθαι.

ζ Διὰ τὴν ἀπορροήν τινος ἀναγινώσκον, Suprà, i.
ὑπνος λαμβάνει ἢ μὴ βουλομένους. τοῖς ἢ οὐ
βουλομένοις, ποιεῖ διώσασθαι, ὅταν λαβῶσι
βιβλίον; ἢ ὅσοις μὲν εἰσι πνευματικῆς κινήσεως
ἀφ᾽ ἑαυτοῦ φύσεως, ἢ μεγαλοκλίτων
C χυμῶν, δι᾽ οὓς παρὰ τὸν ἄνθρωπον πνευματικῶν
ἀπεπτόν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ φύσεως, τοῖσιν ὅταν μὲν κί-
νηται ἢ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, ἢ μὴ νοῦν ὁπίσθησασθαι, ἐκ-
κρούεσθαι ἢ ἐτέρα κινήσεως. ἀλλὰ μᾶλλον μετα-
βαλλόντες πολὺ τιμῶν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, κατὰ φύσιν
ἢ ἢ ἢ γὰρ ἢ πνευματικῆς ὅταν δὲ ἐρείσωσι
παρὰ τὸν ἄνθρωπον, ὅταν ἢ ἀναγινώσκον ποιῆ,
κινουμένους ἀπὸ τῆς πνευματικῆς κινήσεως, ὅταν
ἐκκρούουμένης ἀπὸ τοῦ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ. ὡς τε οὐ διώσασθαι
κατὰ φύσιν. τῶν δὲ κατὰ φύσιν ἐχόντων ὅταν
εἴη παρὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ μὴ μεταβάλλῃ
πολλὰ καὶ, ἴσαται καὶ τὰ ἀλλὰ ὅσα παρὰ τὸν
τόπον. ὡν ἢ ἢ ἢ ὅταν ὅταν ὅταν. εἰὸς γὰρ κυ-
ρίου γὰρ, ὡς τε ἐν τῷ ἑαυτοῦ, γὰρ τὰ ἀλλὰ
μοῖα, πέφυκεν ἴσαται. φύσιν γὰρ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
φύσιν φέρεται. ὅτι βαρὺ, κατὰ. ὅταν οὐκ ἔ-
ψυχή κινήται κατὰ φύσιν, οὐ κατὰ φύσιν. οὕτω γὰρ
εἴη. ὅταν δὲ εἴη καὶ οἷον κοπίαση, ὅ μὲν τοῖς
μεταβάλλει, ἢ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τὰ ἑαυτοῦ παρὰ τὸν
κεφαλῶν ἴοντα, ποιεῖ τὸν ὑπνον. δόξειε δὲ ἀφ᾽
E ἑαυτοῦ ἀναγινώσκον καλύειν κατὰ φύσιν. ἐστὶ δὲ οὐκ ἀφ᾽
τὸ νοεῖν. (ὡρεῖται γὰρ ἢ ψυχή τότε μᾶλλον,) ἀλλὰ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
μεταβάλλει ἢ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ. ἐπεὶ
καὶ νοήσας ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ εἰσιν, ἐν αἷς
ζητεῖ ἢ ψυχή καὶ ἀπορροή, ἀλλὰ ὅταν ἐν αἷς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
θεωρεῖ ἐκείνη μὲν γὰρ, ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ποιοῦσιν, ἀφ᾽
ταῦτα δὲ, οὐ.

η Διὰ τὴν ἀπορροήν τινος ἐπιστημῶν ὅσα ἐνέστιν ἀδο-
λεχία; ἢ ὅτι συλλογισμὸς ὅτι φαινόμνος.

ἐν ὀλίγῳ δὲ ὁ συλλογισμὸς; καὶ ἐὰν μετὰ τὴν
χρῆσιν γινώσκῃ, ὁ ἀπολογισμὸς δὴλος, καὶ
ἐστὶν ὃ ἐδωκεν ἀναλαβεῖν;

θ Διατὴν πότε τῶν ἰσορροπιῶν ἢ δὲ ἀκούοντων
τῶν πρὸς ἐν σιωπηκῶν, ἢ τῶν πρὸς πολλὰ
πραγματευομένων; ἢ δὲ τῶν γινώσκων πρὸς
ἐργασίας μᾶλλον πρὸς ἀκούοντων, καὶ ἢ δὲ ἀκούοντων
ἐργασίας; γινώσκων πρὸς δὲ ἐστὶ τὸ ὠρῶντων
τῶν ἀκούοντων. τὸ μὲν οὖν ἐν, ὠρῶντων τὰ δὲ πολ-
λὰ, τῶν ἀκούοντων μετέχει.

ι Διατὴν ἢ δὲ μὲν ἀκούοντες, τὰ μὴτε λίσσασθαι
παλαιά, μὴτε κομιδῆ νεά; ἢ δὲ τῶν τοῖς μὲν
πρὸς ἀφ' ἡμῶν, ἀπιστοῦ μὲν ἐφ' οἷς δὲ ἀπι-
στοῦ μὲν, οὐχ ἢ δὲ μὲν; τὰ δὲ ἐγγύς, ὡς πρὸς ἐν
ἀποστατόμῳ, καὶ πρὸς τῶν ἀκούοντων οὐχ
ἢ δὲ μὲν.

Ὅσα πρὸς ἀρμονίας. θ.

ΔΙΑ τὸ ἰσορροπιῶν καὶ οἱ ἀπολογισμοὶ
ἀκούοντων; ἢ ἵνα οἱ μὲν ἢ πρὸς λυπῶντων
οἱ δὲ μᾶλλον χαίρωσι;

Supra 112.
γρ. πρὸς
πρῶ

β Διατὴν πρὸς ἀκούοντων ὁ αὐτὸς τῆ αὐτῆ
φωνῆ γινώσκῃ, μετ' ἄλλων ἀδῶν καὶ βοῶν, ἢ
μόνος; ἢ ὅτι τὸ ἀδῶν τι ποιεῖν, ἢ εὐλαβεῖν, ἢ
ὠρεῖν, οὐ πρὸς πρὸς πλησίον ἐστὶν, ὅσος ὁ ἀριθ-
μὸς; ἀλλ' ὡς πρὸς ἢ γραμμῆ ἢ δίκου, οὐ δι-
πλασίον, ἀλλὰ τετραπλασίον τι γράφει
οὕτω [τα] σιωπῆ μὲν πλεονεχῆ καὶ τῶν
ἀριθμῶν, ἢ ὅτι ἢ δὲ μὲν. ἀδῶν οὖν
ὄντων, μία γινώσκῃ ἢ τῆς φωνῆς ἰσχύς, ἢ ἅμα
ὠρεῖ τὸν ἀέρα, ὡς τε πολλὰ πλάσιοι ὠρεῖται.
ἢ γὰρ ἐκ πρὸς τῶν φωνῆ, μίας ἐκάστης πολλὰ-
πλάσιος.

Quid.
ἀποστατόμῳ

γ Διατὴν πρὸς πρὸς ἀκούοντες μάλιστα
ἀπορρήγιωσαι, οὐχ ἢ πρὸς ἢ πρὸς ἀέρα,
μὲν δὲ ἀποστατόμῳ πλείονος; ἢ ὅτι χαλε-
πῶντα πρὸς τῶν ἀδῶν, καὶ αὐτῆ ἢ δὲ μὲν; τὸ ὅτι
χαλεπὸν, ἀλλ' πρὸς ὅτι πρὸς [καὶ πρὸς] τῆς
φωνῆς; ἐν τούτοις δὲ πόνος πόνου δὲ μᾶλλον
ἀπορρήγιωσαι.

Γ. δ. τ. δὲ
εἰκο πρὸς
μὲν ἀδῶ-
σαι τὰ
πρὸς τῶν
πρὸς ἢ πρὸς
εστ. ἀδῶ-
δρα
Sylb.

δ Διατὴν δὲ πρὸς χαλεπῶν, πρὸς δὲ
πρὸς ἀέρα. καὶ τῶν δὲ πρὸς ἐκάστης;
ἢ ὅτι μετ' ἀποστατόμῳ πρὸς ἀέρα, καὶ ἅμα μὲν
πρὸς ἀέρα πρὸς ἀέρα πρὸς ἀέρα; * ἀλλ'
ταὐτὸ δὲ [ε] εἰκο καὶ πρὸς μίαν λεγόμενα
πρὸς τῶν ἢ πρὸς ἀέρα. δεῖ γὰρ μὲν σιω-
ποῦν καὶ καταστάσεως οἰκειοτάτης ἢ ἢ πρὸς
πρὸς βούλησιν. τῶν δὲ δὲ μὲν συμφωνίας, ἢ
ἢ ἀπῆλθε;

A quinetiam si prolixius agatur, interposi-
to tempore paralogismus, id est, peruer-
sa ratiocinatio, interea deprehendetur, &
reuocare quod dederit, aduersarius pote-
rit.

9 Quamobrem libentius eas historias au-
dimus, quae rem vnam exponunt, quam
quae plures? an quod rebus magis atten-
dimus notioribus, easque libentius audi-
mus? Notius autem est, quod definitum:
vnum itaque finitum est, plura autem in-
finito participant.

10 Cur nos rerum narratio oblectat, quae
nec nimium veteres sunt, nec admodum
nouae? An quod rebus diffidere procul ab-
sentibus solemus, quibus verò diffidimus,
nunquam iis oblectamur? at quae noua ad-
modum sunt, adhuc quasi sentimus: ita-
que de his cum audimus, minimè oblecta-
ri possumus.

Eorum quae ad concentum pertinent, Sectio de-
cima nona, cuius quaestiones. LI.

CUR tam in laborando quam in fruendo
solatio tibi adhibere solemus? An
ut laborantes minus angamur, fruente
magis oblectemur?

2 Cur idem voce eadem, longius sentiri
cum aliis eantans, aut vociferans, quam so-
lus potest? An quia viribus vniuersis agere
quipiam, vel premere, non tantuplum
est, quantus singularum numerus est? sed
quemadmodum linea bipedalis non du-
plum, sed quadruplum quiddam descri-
bit, sic composita omnia plus valent,
quam eadem diuisa. Ergo cum vniuerso
agitur ore, vocis potentia constans, vna-
que redditur, simulque aëra propellit, ut
prodire multiplex valeat: quippe cum vox,
quae à multis proficiscitur, multiplex sit,
quam quae à singulis.

3 Cur maximè in cantando parypaten, vox
rumpi non minus soleat, quam in nete, su-
premisque, quamquam cum interuallo
ampliori? An quod eius cantus & perdiffi-
cilis est, & cantandi primordium obtinet?
Difficilis autem propter intentionem pres-
suramque vocis est, quibus in rebus nimitum
vrget: corrumpi autem quaeque maximè so-
lent, quoties labore acrius opprimuntur.

4 Sed cur hac difficile, hypate facile
cantatur, cum non nisi dies discrepant?
An quod hypate remissior est, atque etiam
leuius à constitutione ascenditur: hæc ea-
dem causa est, quam ob rem ad vnam can-
tari videantur, quae ad hanc parancem-
que cantantur: agendum est enim cum in-
tentione conditioneque aptissima moribus
pro voluntate & instituto. At consonantia,
ut existat, quaeque causa sit?

5 Cur suavius cantilenam, quam nouimus, audire solemus, quam eam quam ignoramus? Vtrum quia cum quod cantatur, agnoscimus, tunc melius patet, quia veluti calcem, quod spectat, assequitur: id autem contemplatu suaue est? An quod discere latabile est: cuius ratio est vel in capienda doctrina, vel in vtenda agnoscendaque versatur: addo etiam quod res solita suavius quam insolita auribus accidit.

6 Cur immutatio & varietas in cantando tragicum sit? An ratione inaequalitatis hoc euenit? afficit namque tristitia, quod inaequale est, accommodaturque magnitudini calamitatis, aut mœtoris: contra, quod æquale, atque continens est, minus id flebile auribus accidit.

7 Cur veteres cum septem fidibus contentus disponderent, hypatem, non netem, relinquebant? an falso id dicitur? eorum enim vtramque seruarunt, sed triten adimere solebant. An non? sed quia grauior sonum potest acutioris, idcirco netem reliquerunt: ergo hypate magis anaphonum, quam nete, reddebat: nam vt acutum vim desiderat plenior, sic graue exprimi facilius potest.

8 Cur grauis sonum valeat acutæ? an quia maius, quod graue est: quippe tum vt graue obtuso, sic acutum acuto angulo simile habeatur.

9 Cur solitarias cantilenas suavius audire solemus, si ad tibiam, aut ad lyram vnam cantatur, cum tamen ad fides canticumque idem modo vtroque peragatur? Nam si idem ita amplius sit, plus ad plures tibias, atque etiam suavius esse oportet. An quoniam euidentius in assequendo, quod spectatur, est, cum ad vnam vel lyram, vel tibiam cantatur, ad plures vero suauitas seruari non potest, eum cantilena offuscetur, totaque penè deleatur?

10 Cur si vox hominis suavior est, non eius qui sine sermone cantat, suavior prouenit, verbi gratia, teretantis, sed tibia lyrave suavius sonat? an ne illa quidem, quæ vocabulis articulata emittitur, æquæ suavis est, nisi per simulationem formetur? Cæterum opere ipso efficitur vt grauior sit: vox enim hominis suavior constat. Oris autem instrumenta pulsandi vim obtinent plenior: quamobrem suavius cantatur quam teretatur.

11 Cur vox, aut sonus desinens, acutior sit; an quia minor, vt quæ facta imbecillior sit?

12 Quamobrem quæ grauior è fidibus est, huic semper actus modulandi committitur? Nam si proxima quoque à media pulsanda sit mediâ tantum,

A ε Δια' τι ηδον ακουοισιν αδοντων, οσα παρεπιταμνοι τυγχωσι τῶν μελων, η αν μη επιταμναι; ποτερον οτι μαλλον δηλος ο τυγχων ως αρ σχεπου, οταν γρωιζωσι ο αδοντων; τῆτο δε ηδου θεωρειν. η οτι ηδου ο μανηταιν. * τουτου δε αιτιον, οτι ο κρυ, λαμβανει πτω επισημιω. το δε, γρωιζωσι και δυα γρωιζωσι οστιν. ετι ε το σωητες, ηδου μαλλον τῆ ασωητοις.

γρ. π. δ' αβ.

ς Δια' τι η πακαπαλογη εν πῆς ωδαῖς τραχύν; η λαφ' πτω δυομαλια; πασηπχύν γδ τω ατωμαλες και εν μεγεθη τυχης λι λυπησ. το δε * ομαλες, ελατιον γρωιδες.

ζ Δια' τι οι αρχαιοι επιαχορδοις αρμονιασ ποιουωτες, πτω ωαπλω, αλλ ου πτω ηπλω κατελιπον; ποτερον τῆτο ψευδος (αμφοτερας γδ κατελιπον, πτω δε τρειπω δεξηρω.) η ου; αλλ οτι η βαρυτερα ιχυει τον τῆς εξυτερας φθονγον. ωστε μαλλον η υπατω απεδιδου το δυωφωιοι η η ηητη. επι οξυ, δυωαμωωσ μαλλον το δε βαρυ, ραον φτεγξασθαι.

γρ. ομαλοσ
Infr. 47.

η Δια' τι η βαρεια εν τῆς οξειασ ισχυει φθονγον; η οτι μειζον το βαρυ; τη γδ αμωλεια εοικε ο δε, τη οξειασ γωνια.

θ Δια' τι ηδον τῆς μονωδιασ ακυοοδου, εαπτισ παρῆσ αυλων η λυραν αδη. καιτοι παρῆσ χορδασ και το αυτο μελωσ αδοισιν αμφοτερωσ; ετι γδ επι μαλλον το αυτο, πλεον εδει παρῆσ πολλοισ αυληται, ε ετι ηδον ετι. η οτι τυγχων δηλος τῆ σχεπου μαλλον, οταν αυλων η λυραν; το η παρῆσ πολλοισ αυληται η λερασ πολλοισ, ουχ ηδον, οτι αφαιζει πτω ωδω;

ι Δια' τι ετι ηδον η αιθεροπου φωνη, λι αδου λογου αδοντωσ ουχ ηδων οστιν, οη τερευζοντων, αλλ αυλωσ λι λυρα; η ουδ' οκει, εδω μη μιμηται, ομοιασ ηδου; ου μωυ αλλα και λαφ' το ερρον αυτο. η κρυ γδ φωνη ηδων λι τῆ αιθεροπου. κρουσικα δε μαλλον πα οργωνα τῆ σωματωσ. δε ηδον ακουφν, η τερευζωειν.

ια Δια' τι η απηχορδοσ, οξυτερα; η οτι ελατιον αθερετερα γνομωη;

Gaza, α-
λη, Ga-
za, ελατ-
τωι,

ιβ Δια' τι τῆ χορδων η βαρυτερα αειτο μελωσ λαμβανει; αν γαρ δεηται ασα πακαμωσω σω φυλη τη μωση, γδ το μεσωσ

οὐτὲν ἢ πον· ἐὰν δὲ πλω' μίσιω, δέον ἀμφω, ψιλὰ οὐ γ' ὅτι τὸ βαρὺ μέγα ἔστιν ὡς τε κρατερόν; ἔ' ἐνεστὶ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ μικρόν· καὶ τῇ ἀφολήφει δύο νῆται ἐν τῇ ἰσοτάτη γίνονται.

12 Διὰ τί ἐν τῇ ἀφ' πασῶν, τῷ μὲν ὀξέος ἀντίφωνον γ' ὅτι βαρὺ· πούτου δὲ, τὸ ὄξυ οὐ; ἢ ὅτι μάλιστα μὲν ἐν ἀμφοῖν ὅτι τὸ ἀμφοῖν μέγος; εἰ δὲ μὴ, ἐν τῷ βαρῷ· μείζον γάρ.

Gaza ἢ 101 ἀφ' πασῶν ἀντίφωνοι, G. ἀφ' πασῶν

101 Διὰ τί λαμβάνει τὸ ἀφ' πασῶν, καὶ δοκεῖ ὁμόφωνοι εἶναι, εἰ ἐν τῷ φοινικίῳ ἔ' ἐν τῷ ἀνδρῶν· τὰ γὰρ ἐν τοῖς ὀξέσι ὄντα, οὐχ ὁμόφωνα, ἀλλ' ἀτάλαζον ἀλλήλοισ ἀφ' πασῶν. ἢ ὅτι ὡς τὸ αὐτὸς εἶναι δοκεῖ φθόγγος, ἀφ' τὸ ἀτάλαζον ἰσότης ὅτι φθόγγων, τὸ δὲ ἴσος τῷ ἐνός. αὐτὸ δὲ τῷ ἔ' ἐν τῷ σὺ· εἰ γὰρ ὄξυ ἀπατῆται.

ἄδειν χαλεπὸν ἰσ' ὡς τε * ἐν ἀρμονίᾳ μέλη ἐν ἡδον. μεταβάλλειν γὰρ πολλὰς μεταβολὰς ὅτι ἐν ῥαόν, ἢ τοῖς πολλοῖς, ἔ' ὅτι ἀγωνιστῆ, ἢ τοῖς τὸ ἦθος φυλάττοισι. δι' ὅ ἀπλούτερον ἐπιποιῶντο αὐτοῖς τὰ μέλη. ἢ δὲ ἀπρόσφορος, ἀπλουῶν. ὁ δὲ αὐτὸς ἀπὸ τῆς σκλήνης ὅτι ἀντίφωνα. τὰ δὲ τῷ χροσθ' ἀντίφωνα. ὁ μὲν γὰρ ἰσοκρίτης, ἀγωνιστῆς [ἔ' μιμητῆς] ὁ δὲ χροσθ', ἢ πον μιμητῆται.

16 Διὰ τί οἱ μὲν νόμοι ὅτι ἐν ἀπρόφοις ἐπιποιῶντο· αἱ δ' ἀλλὰ ὡδαὶ αἱ χρεῖσται; ἢ ὅτι οἱ μὲν νόμοι, ἀγωνιστῶν ἢ ἴσων, ὧν ἡδὴ μίμεισθαι δυνάμενοι ἔ' ἀφ' τείνεσθαι, ἢ ὡδὴ ἐγίνετο μακρὰ ἔ' πολυειδής; κατὰ τὸ ὄν καὶ τὰ ῥήματα, καὶ τὰ μέλη τῇ μίμησθ' ἢ καλοῦται αἰεὶ ἕτερα γινόμενα· μάλιστα γὰρ ἔ' μέλει ἀτάλαξη μιμῆσθαι, ἢ τοῖς ῥήμασι. δι' ὅ ἔ' οἱ διθύραμβοι, ὅτι μίμητικοὶ ἐγίνοντο, ὅτι ἐπ' ἐχοῦσιν ἀπρόφοις, πρῶτον δὲ εἶχεν. αἴλιον δὲ, ὅτι τὸ παλαιόν οἱ ἐλθόντες ἐχοῦσιν αὐτοῖς. πολλοὶ δὲ ὄν ἀγωνιστικῶς ἀδειν χαλεπὸν ἰσ'. ὡς τε * ἐν ἀρμονίᾳ μέλη ἐν ἡδον. μεταβάλλειν γὰρ πολλὰς μεταβολὰς ὅτι ἐν ῥαόν, ἢ τοῖς πολλοῖς, ἔ' ὅτι ἀγωνιστῆ, ἢ τοῖς τὸ ἦθος φυλάττοισι. δι' ὅ ἀπλούτερον ἐπιποιῶντο αὐτοῖς τὰ μέλη. ἢ δὲ ἀπρόσφορος, ἀπλουῶν. ὁ δὲ αὐτὸς ἀπὸ τῆς σκλήνης ὅτι ἀντίφωνα. τὰ δὲ τῷ χροσθ' ἀντίφωνα. ὁ μὲν γὰρ ἰσοκρίτης, ἀγωνιστῆς [ἔ' μιμητῆς] ὁ δὲ χροσθ', ἢ πον μιμητῆται.

15 Διὰ τί ἢ δὲ τὸ ἀντίφωνον τῷ συμφωνίᾳ; ἢ ὅτι μάλιστα ἀφ' ἀδελφῶν γ' ὅτι συμφωνεῖν, ἢ ὅτι πρῶτος πλω' συμφωνία ἀδελφῶν; ἀτάλαξη γὰρ πλω' ἕτερα ὁμόφωνα. ὡς τε δύο πρῶτος μίαν φωνὴν γινόμενα, ἀφανίζουσι πλω' ἕτεραν.

13 Διὰ τί πέντε ὅτι ἀδελφῶν ἀντίφωνα; ἢ ὅτι οὐχ ἢ αὐτὴ ἢ σύμφωνος τῇ συμφωνίᾳ.

A nihilominus reddi medium potest: At si media subiungenda est, per proximam à media idem reddi non potest. An quia magnum, quod graue est, itaque validum esse necesse est, & inest profecto in magno quod paruū est: & quidem duæ netæ in hypate efficiuntur, si intercipiatur.

13 Cur in consonantia diapason graue quidem acuti antiphonum accipi potest, grauis verò acutum non potest? an maximè quòd in utroque modulus utriusque concentus est: sed si minus, certè in graui acutum est, maius enim hoc est?

14 Cur antiphonum diapason consonantiae ita latitat, ut vnisonum esse videatur, velut in punico, aut atropo: quæ namque posita in acutis sunt, non vnisona, sed ex proportione sibi diapason concinentia respondent. An modus proportionis facit, ut sonus quasi idem esse appareat: proportio enim in sonis æqualitas est: æquale autem omne ad vnitatem referendum est? Hoc idem in fistulis etiam euenit, ut falli aures possint.

C 15 Cur genus cantilenæ, quod lex appellatum est, non per antistrophos olim agebatur, cum tamen cæteris chorearum canticis antistrophi vsus non deesset? An quòd olim leges à magistris certandique peritis agebantur, qui cum iam egregiè simulare, valenterque pertendere possent, cantum & prolixum & variū conficiebant: itaque ut verba, ita etiam moduli numerique variè subinde simulationem insequerentur. Imitari namque modulamine potius quàm vocabulis, necesse est. Quamobrem dithyrambi etiam posteaquam simulari cœperunt, antistrophis amplius non vtuntur, quamquam plurimum antè vterentur.

D Cuius rei causa est, quòd olim homines liberi atque ingenui ad choream adire solebant: itaque multos esse, qui fungi cantu certatorio possent, erat difficile: quapropter illis in more fuerat ut modulos enarmonios cantarent. Vnus enim crebro cantilenam mutare, variamq; contexere facilius potest, quàm multi, & qui certat, facilius, quàm qui mores cõseruat: quocirca simplicius illi modulari debuerant. Antistrophus autem simplex est, quippe qui numerus sit, vnitæque mensuretur. Hæc eadem causa est, cur in scena nullus, in chorea plurimus antistrophi vsus sit. Histrion nãq; simul & certator, & simulator est; chorus autem minus imitatur.

E 16 Qua de causa dissonantiū copulatio, quod antiphonū nominamus, suauior, quàm consonū est? An quòd expressius ita consonantia percipi potest, quàm cum voce consona addita cantatur? alteram enim vocem idem sonare necesse est, itaque duas ad vnam resonare, quæ tertiam offuscare facile possint.

17 Cur in diapente & diatessaron consonantiis nunquam antiphonis cantatur? An quòd

quod non eadem consonandi ratio in iis est, quæ in diapason concinentia? quippe cum in illa grauis eundem ad proportionem modum obtineat, quem acuta acuminis: itaque fit, vt & eadem quasi & diuersa vox oriatur? ut verò in diapente atque diatessarum concinentiis non ita est; quamobrem sonus vocis oppositæ perpendi non potest, quoniam idem non est.

18 Cur sola diapason consonantia cantetur? hanc enim magadare, nec vllam aliam consueuerunt. An quòd hæc sola ex fidibus inter se obsonis constat: atqui in obsonis etiam si alteram canis, identidem efficitis. Voces enim ambarum vna quodam modo illa continet. Ergo in hoc consonandi genere cum vel vna canitur, consonantia tota perfici potest: & cum ambæ, aut cum altera canitur, altera tibia sonatur, vna quasi de duabus exultat. Atque ita efficitur vt sola hæc cantilenam patiat, eo scilicet quod obsona vocem obtinent nerui eiusdem.

19 Sed cur solis obsonis datum hoc est? an quòd solæ pari interuallo distant à media: itaque medietas similitudinem quandam sonorum efficit, vt sensus aurium ambas, & eandem, & extremas esse diiudicare videatur.

20 Cur si quis cæteris omnibus neruis concinnatis, medio verò inconcinno pulset instrumentum, non solum cum ad mediū sonum deuenit, sed etiam cæteris modulandi partibus anget aures, modumque incompositum dissipatumque eliciet: sed si lichanon, aut quem sonum alium mouerit, tum discrimen dumtaxat apparebit, cum cum pulsarit, quem mouerit? An ratione hoc euenit optima, quandoquidem omnia egregia modulandi genera medio neruo sæpe vtuntur, omnesque probi fidicines crebro ad medium veniunt: & si discesserint, mox redeunt eodem, nec vllum alium toties repetant. Ergo quemadmodum adeptis ex oratione quibusdam coniunctionibus, vt. n, & ni, oratio minus Græca relinquatur, aliis vero quibusdam detractis, nihilò insuauior accidit, eo quod aliis sæpè in dicendo vti necesse est, aliis minimè; sic etiam medius veluti coniunctio est sonorum, maximèque elegantiorum: quoniam eius sonus assumi sæpissimè soleat.

21 Qua de causa qui grauius cantant, si absontant, deprehendi facilius possunt, quam qui cantant acutius? nec verò secus in numeris accidit: euidentiores enim qui peccant in grauiori. Vtrum quod plus temporis graue obtinet: plus autem plenius à sensu aurium percipi potest? An quòd in tempore ampliori agitur, hinc etiam plus sensus adhibetur: velox autem & acutum, facile suam ob velocitatem lassescit?

A ὡς τὸ ἐν τῇ Διὰ πασῶν; κρείνη γὰρ ἐν τῷ βαρῆ ἀνάλογον, ὡς ἡ ὀξεῖα ἐν τῷ ὀξεί. ὡς τὸ οὖν ἢ αὐτὴ ἐστὶν ἐν τῷ ἀμα καὶ ἄλλη, αἱ δὲ ἐν τῷ Διὰ πέντε καὶ Διὰ τεσσάρων ὁκτὸν ἔχουσιν οὐτως. ὡς τε ὁκτὸν ἐμφαίνεται ὁ τῆς αὐτῆς φθόγγος· οἱ γὰρ ἐστὶν ὁ αὐτός.

17 Διὰ τὴν ἢ Διὰ πασῶν συμφωνία ἀδεταί μόνη; μαγαδίζοισι γὰρ τῷ πτω, ἄλλω δὲ ὁδομίαν. ἢ ὅτι μόνη δὲ ἀνιφώνων ἐστὶ χορδῶν ἐν δὲ ταῖς ἀνιφώνοις, ἔτι πτω ἐτέραν ἐδὴ ἀδῆ, ἢ αὐτὸ ποιεῖ; ἢ γὰρ μία ἔσπον ἵνα, τὰς ἀμφοτέρων ἔχει φωνάς. ὡς τε καὶ μίας ἀδομένης ἐν τῷ τῆ συμφωνία, ἀδεταί ἢ συμφωνία, * ἔ G. ἢ ἀμ- ἀμφο ἀδοντες ἢ τῆς μὲν, ἀδομένης τῆς δὲ, αὐλουμένης ὡς τὸ ἔ μίαν ἀμφο ἀδοισι. δὲ φωνία μὲν ἀδεταί, ὅτι μίας ἔχει χορδῆς τὰ ἀνιφωνα φωνίω.

18 Διὰ τὴν δὲ ταῖς ἀνιφώνων τῶν μόνων ἢ ἀρχαί; ἢ ὅτι μόνων ἵσθον ἀπέχοισι τῆς μέσης; ἢ οὖν μεσότης, ὁμοιότητα τινα ποιεῖ τῆς φθόγγων, καὶ εἰσικεν ἢ ἀκρὴ λέγειν ὅτι ἢ αὐτῆ, καὶ ὅτι ἀμφοτέρων ἔσχατα.

κ Διὰ τὴν ἐδὴ μὲν ἵσθον πτω μέσῳ κινήσει ἢ μὲν, ἀρμόσας [δὲ] τὰς ἄλλας χορδὰς, κέχρηται τὰ ὄργανα, οὐ μόνον ὅταν καὶ τὸν τῆς μέσης γῆται φθόγγον, λυπεῖ ἔ * φθίνεται G. φαίνεται ἀρμόσων, ἀλλὰ καὶ καὶ πτω ἄλλω μελωδίαμ· ἐδὴ δὲ πτω λίχμον, ἢ ἵνα ἄλλον φθόγγον, τότε φαίνεται δὲ φέρειν μόνον, ὅταν κέκείνη τῆς κινήσει; ἢ διὰ τὸς τῶν συμβαίνει; πτω γὰρ τὰ κρησὰ μέλη, πολλὰ κίς τῆ μέση κρηται καὶ πτω τῆς οἱ ἀγαθοὶ ποιῶται πυκνά, πτω πτω μέσῳ ἀπὸ τῶν σι· καὶ ἀπέλθωσι, ταχὺ ἐπὶ ἀρχοῖται· πτω δὲ ἄλλω οὐτως ὁδομίαν. κατὰ τὸ ἐκ τῆς λόγων ἐνίων δὲ ἀρεθῆντων στωδέσμων, ὁκτὸν ἐστὶν ὁ λόγος Ελλωικός· (οἱ) ἔ τὲ, καὶ * ἔ τῶν) ἔ ἐνιοὶ δὲ τῶ. πὴ ἔ τὸν λυποῖσι· δὲ τὸ πῶς μὲν, ἀνατῶνον εἶ) κρηται πολλὰ κίς, ἢ ὁκτὸν ἐστὶν λόγος Ελλωικός· τῶς δὲ, μὴ οὕτω καὶ τῆς φθόγγων ἢ μέση, ὡς τὸ στωδέσμος ἐστὶ, ἔ μάλιστα τῆς καλῶν, δὲ ἔ τὸ πλειστάκίς ἐνυπὶρχειν τὸ φθόγγον αὐτῆς.

κα Διὰ τὴν ἢ ἀδοντων οἱ βαρύτερον ἀδοντες, ἢ ὀξὺ ἀδοντων, ἐδὴ ἀπάδωσι, μᾶλλον κατὰ δηλοῖ γίνον; ὁμοίως ἢ καὶ τῶ ρυθμῶ οἱ ἐν τῷ βαρυτέρων πτω μελωῶτες, κατὰ δηλοῖ μᾶλλον; πότερον ὅτι πλείων ὁ χρόνος ὁ τῶ βαρέος; ἔ τὸ δὲ μᾶλλον ἀδοντος· ἢ ὅτι ἐν πλείονι χρόνω πλείω [ἔ] ἀδοντων πτω ἔχει τὸ δὲ ταχὺ ἔ ὀξὺ, λατῶται Διὰ τὸ τῶχος.

κβ Διά τί οἱ πολλοὶ μάλλον ἀδόντες τὸν ῥυθμὸν σώζουσιν, ἢ οἱ ὀλίγοι; ἢ ὅτι μάλλον παρ᾽ ἕνα τε εἰς ἡγεμόνα βλέποισι, καὶ βαρύτερον δέχονται· ὥστε ῥάδην τῷ αὐτῷ τυγχάνουσιν; ἐν γὰρ τῷ ταχέει ἢ ἀμύρτια πλείων.

κγ Διά τί διπλασία ἢ νήτη τῆς ὑπάτης; ἢ ὡς τὸν μὲν, ὅτι ἐκ τῆς ἡμίσεως ἢ χορδῆς φαλλομένη, καὶ ὅλη συμφωνοῦσα δέξαι πασῶν; ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς σύειγγων. ἢ γὰρ ἀφ᾽ ἑμίσσου τῆς σύειγγος τριήματι φωνῇ, τῇ δὲ ὀλῆς τῆς σύειγγος συμφωνίᾳ δέξαι πασῶν. ἔτι (ἐν τοῖς ἄλλοις) ὡς διπλασία δέξαι ἡμιβαίεται τὸ δέξαι πασῶν, καὶ οἱ ἀυλοτρύπαμοὺ τω λαμβάνουσιν ὁμοίως δὲ καὶ ὡς ἀφ᾽ ἑνὸς πέντε τῶν ἡμιολίων, ὅτι οἱ τῆς σύειγγος ἀρμότιοι μὲν, εἰς μὲν πλὴν ὑπάτιω ἀκρον, τὸν κρηρὶ ἐμπαλάτοι, πλὴν δὲ νήτιω μέχρι τῆς ἡμίσεως αἰα πληροῦσιν. * ὁμοίως δὲ καὶ πλὴν δέξαι πέντε τῶν ἡμιολίων, ἔτι πλὴν δέξαι τετάρων ὡς ἐπιτείνω δέξαι ἡμιολίων λαμβάνουσιν. ἔτι οἱ ἐν τοῖς τριγώνοις φαλλοίσι, * τῆς ἴσης ἐπιτάσεως γινομένης, συμφωνοῦσι δέξαι πασῶν, ἢ μὲν διπλασία οἶσα, ἢ δὲ, ἡμίση τῶν μήκει.*

Gaza codd. hic mire variant, transpositis aliquot periodis, & verbis quibusdam omissis. x. πῖς ἴσους Infr. 42. γρ. ὑπὸ χεῖρ.

κδ Διά τί ἐὰν τις ψήλας πλὴν νήτιω ἐπιτάσει, ἢ ὑπάτι μὲν δοκεῖ ἀντιχεῖν; ἢ ὅτι συμφυῆς μάλιστα γὰρ ὡς φθόγγω, ὁ δὲ τῶν τῆς ἡχῆς, ἀφ᾽ ἑὸς συμφωνος εἶ; ὡς οὖν συναυξάνεσθαι τῶν ὁμοίων, φαίνεσθαι μόνος· οἱ δὲ ἄλλοι, ἀφ᾽ ἑὸς μικρότητα ἀφανεῖς.

Infr. 44.

κε Διά τί μέση καλεῖται ἐν ταῖς ἀρμονίαις, τῆ δὲ ὀκτώσδε ἐστὶ μέσση; ἢ ὅτι ἐπὶ ἀχορδί ἡσδμ αἰ ἀρμονία τὸ παλαιόν; τὰ δὲ ἐπὶ ἀέχαι μέσση.

Infr. 46

κς Διά τί ἐπὶ τὸ ὄξύ ἀπαδιδισιν οἱ πλείστοι; πότερον ὁ πῶρον ὄξύ αἰσα ἢ βαρύν; ἢ ὅτι χεῖρον εἶ βαρέος; ἀμύρτια δὲ ἐστὶ, ὅτι χεῖρονος παρ᾽ ἕνα.

κζ Διά τί τὸ ἀκουστὸν μόνον ἦθος ἔχει τῆς αἰσθητῆς; καὶ γὰρ ἐὰν ἢ αἰθερὸν μέλος, ὁμοίως ἔχει ἦθος· ἀλλ' ἔτι χροῖμα, ὅσο δὲ ἢ ὁσμῆ, οὐδὲ ὁ χυμὸς ἔχει. ἢ ὅτι κίνησιν ἔχει μονοουχίω ὁ φόφος ἡμας κινεῖ; τριαύτη μὲν γὰρ καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπὸ χεῖρ κινεῖ γὰρ ἔτι τὸ χροῖμα [ε] πλὴν ὅτιν. ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐπομένης ὡς τριούτω φόφω αἰσθητόν μὲν κινήσεως. αὐτὴ δὲ ἔχει ὁμοιότητα, ἐν ταῖς ῥυθμοῖς καὶ ἐν τῇ φθόγγων ταχέει τῶν ὄξέων ἔτι βαρέων, ὅσο ἐν τῇ μίξῃ. ἀλλ' ἢ συμφωνία ἐκ ἔχῃ ἦθος. ἐν τῶν δὲ αἰσθητοῖς τῶν ὄξέων ἐστὶν. αἱ γὰρ κινήσεις αἰσθηταί, παρ᾽ ἑκατέρωθεν εἰσιν. αἱ γὰρ παρ᾽ ἑκατέρωθεν, ἢ ἦθος σημασία ἐστὶ.

A 22 Quam ob causam multi, cum cantant, melius numeros seruant, quam pauci? an quod multi melius unum suumque ducem aspiciunt, tardiusque incipiunt: itaque facilius esse qui idem possunt, quippe cum in accelerando eueniat ut plus erroris committatur.

B 23 Cur nete duplo acutior est hypate? an primum, quod eum neruus parte sui dimidia pulsatur, & totus diapason concinentia exultat: quod vel in fistulis æquè perspicere licet: vox enim, quæ per medium foramen emergit, diapason resonat, cum ea quæ per totam fistulam promitur. Quinetiam in cæteris duplo interuallo capi diapason consonantiã nouimus: nam & qui tibias perforant, ita disponere solent: & qui fistulas aptè concinnant, extrema tantum cera marginant foraminis principalis: neten verò ad dimidium implèt. Et in triquetris nerui, quorum alter longitudine dupla, alter subdupla est, æquè intenti diapason consonantiam reddunt. Genus autem concinendi, quod diapente nominatur, sesqui-altera constat: quod verò diateffaron vocamus, interuallo sesquitercio continetur.

C 24 Cur si quis neten pulsatam apprehenderit, hypate sola resonare videbitur? an quod tinnitus, qui ex hac proficisci solet, sono illius maximè conciliatur, & congruit, utpote qui consonus sit? Ergo quia suo consimili concrefcit, solus apparet: cæteri verò incerti suam ob exiguitatem occultantur.

D 25 Cur neruum medium in concentibus appellamus, cum inter octo nullum medium sit? an quod olim concentus septem neruis constabant, septem autem medium obtinent

26 Cur in acutum magna ex parte vox aberrare consueuit? Vtrum quod facilius acutum quam graue, cantatur? an quod acutum graui deterius est: peccare autem non aliud est, quam rem agere deteriore?

E 27 Cur inter omnia quæ sensum patiuntur, solum id mores obtinet, quod obuium auribus esse potest? Nam etsi quid sine sermone modulatur, mores tamen præ se ipsa modulatio fert, quos non color, non odor, non sapor gerere potest. An quod motum solum hoc obtinet, non dico quem strepitus reddit, (talibus enim vel cæteris adest, quippe cum etiam color nostrum mouere aspectum possit,) sed eum intelligi volo, quem genus id strepitus subsequentem sentimus: hic enim similitudinem gerit, tum in numeris, tum in sonorum ordine acutorum & grauium, non in mistione, quod esse in cæteris sensibilibus non potest. At qui motum eiusmodi sibi actio vendicat, quæ motum index proculdubio est:

ἄρμονίου δὲ ἔστι λήγοντος, μαλακωτέρα; ὅτε δὲ σφοδραίτη ἢ κινήσις, καὶ ἢ φωνὴ ὄξυ-
 τερα τῆ φερόμενου· ἔστι ἔτι χορδαὶ ἑπιτείνον-
 ται, ὄξυτερον φεγγόμεναι· ἵα πον γὰρ ἢ κινή-
 σις γὰρ ἢ δὲ φωνή, ἢ ἀέρος, ἢ ἄλλου πινός φο-
 ρα· τίω αὐτὰ μέσον τὸν πόρον ὄξυτάτῳ δειγ-
 νεοθαί· ὥστε εἰ τῆ μὴ συμβαίνει, ὅκ δὲ εἶη
 πινός φορα.

Gaza ali-
 ter legif-
 se hoc
 proble-
 ma vide-
 tur.

λζ Διὰ τὴν εἰσὸν μὲν ἢ μέση * κινήσῃ, ἔτι αἰ-
 ἄλλαι χορδαὶ ἢ χορδαὶ φεγγόμεναι· εἰ δὲ αὐ-
 τὴ μὲν ἢ, ἢ ἄλλων πινός κινήσῃ, κινήσεισα μόνη
 φεγγόμεναι; ἢ ὅτι ἢ ἡρμόσθαι ὅτι ἀπάσαις [ἔ-
 δὲ ἔχειν πως πρὸς τίω μέσῳ ἀπάσαις,] ἔ-
 ἢ τάξις ἢ ἐκείνης, ἢ δὲ δι' ἐκείνῳ; ἀρτέντος
 οἷω τῆ αἰθίου τῆ ἡρμόσθαι ἔτι σιυέχοιτος,
 ὅκ ἐπιόμοίως φαίνεσθαι ἵα ἀρχαί. μιᾶς δὲ
 αἰα ρμόσου οὔσης, τῆς δὲ μέσης μρμούσης, ὅ-
 ρόγως ἔκατ' αὐτῶ ἐκλειπόμενον· τῆς γὰρ
 ἀλλοίως ἵα ἀρχαί τῆ ἡρμόσθαι.

Quid.
 βαρῶν.

λζ Διὰ τὴν τῆ ἐν φωνῇ ὄξέος ὄντος κατὰ
 τὸ ὀλίγον, τῆ βαρέος καὶ πολὺ, (τὸ μὲν γὰρ βα-
 ρύ, ἀφ' ὅτου πλῆθος, * βαρὺ τὸ δὲ ὄξυ, δι' ὀλι-
 γότητα (αὐτὸ) ἔργον μάλλον ἀδεῖν (αὐτὸ ὄξέα ἢ
 τὰ βαρέα; ἔοίχοι τὸ αὐτὸ ἀδεῖν διώσθαι·
 ἔοι νόμοι ὄρθοι, ἔοι ὄξεῖς, χαλεποὶ ἄσαι,
 ἀφ' ὅτου αἰα τε (αὐτὸ μὲν εἶ); καί τῃ ἐλαττον ἔρ-
 γον ἔοίχοι κινεῖν ἢ πολὺ, ὥστε ἔτι ἀέρος. ἢ
 οὐτ' αὐτὸ γέ ὄξυ φωνον (εἶ) φύσῃ, ἔτι ὄξυ ἀ-
 δεῖν; ἀλλὰ φύσῃ μὲν ὄξυ φωνα ἀπομτα δι'
 ἀθεῖειδν, τῆ μὴ διώσθαι πολὺ κινεῖν ἀέ-
 ρα, ἀλλ' ὀλίγον. ὅ δὲ ὀλίγος, (αὐτὸ) φέρεσθαι *
 ἐν δὲ τῆ ἀδεῖν, τὸ ὄξυ διώσθαι σημείον. τὸ
 μὲν γὰρ σφοδραῖς φερόμενον, (αὐτὸ) φέρεσθαι.
 ἔστι ὄξυ διώσθαι σημείον. ἔστι καὶ οἱ ἐκλικροὶ
 ὄξυ φωνοὶ καὶ ἔργον, τὰ δὲ ὄξυ ἀδεῖν· τὰ δὲ βα-
 ρέα, κατὰ.

Variant
 hic quo-
 que Ga-
 za codd.

λη Διὰ τὴν ῥυθμῶν καὶ μέλει καὶ ὅλων τῆς
 συμφωνίας χείροισι πόρτες; ἢ ὅτι τῆς καὶ
 φύσιν κινήσει χείροισι καὶ φύσιν; σημείον δὲ,
 τὸ τὰ παιδία βύθῳ γηρόμενα, χείρειν αὐτοῖς.
 ἀφ' ὅτου τὸ ἔθος, ἔοποις μελῶν χείροισι. ῥυθ-
 μῶ δὲ χείροισι, ἀφ' ὅτου τὸ γνώριμον καὶ τετα-
 γμένον ῥυθμὸν ἔχειν, ἔτι κινήσῃ ἡμᾶς τεταγμέ-
 νως. οἰκαιοτέρα γὰρ ἢ τεταγμένη κινήσις φύ-
 σῃ τῆς ἀπάκτου· ὥστε καὶ καὶ φύσιν μάλλον.
 σημείον δὲ· ποιοῦντες γὰρ, καὶ πῆνοτες ἔτι ἐσ-
 λιοντες [αὐτὸ] τεταγμένα, ἔομοι καὶ αὐξο-
 μεν τὴ φύσιν ἔτι τίω διώσθαι ἀπακτῶ, φεί-
 ρομεν καὶ ὄξιστα μρ αὐτῶ αἰ γνῶσοι, τῆ ἔομοι
 φος ἢ καὶ φύσιν τῆ ἔξως κινήσις εἰσὶ. συμφωνία

A Et quoniam modulandi mensuram hæc te-
 net, meritò omnium elegantissima constat?
 36 Cur si nervus medius ex suo intentionis
 modo dimotus sit, cæteri quoque omnes so-
 nos incõpositos reddent, sed si integrè illo
 manente aliquis ex cæteris sit dimotus, solus
 hic aberrabit, qui modo suo caruerit? An
 quòd ratio concinendi nervis omnibus apta
 intentione continetur, quæ non nisi per ha-
 bitudinẽ quandã ad mediũ accõmodanda
 omnibus est, ordoque ratione illius disponi
 singulis debet: ergo sublata continendi cõ-
 cinendiq; causa, concentus æquẽ custodiri
 præterea non potest? Cũ tamẽ nervo me-
 dio sibi cõstante vnus ex cæteris aliquis dif-
 creparit, meritò illius pars dumtaxat deest:
 cæteri namq; omnes modum suæ continen-
 tiæ seruant integrum. 37 Quare cũ vocis
 acumen effici momento possit exiguo: gra-
 uitas autem non nisi magno proueniat? Vt
 enim graue ob multitudinem graue est, ita
 acutum ob velocitatẽ acutũ existit. Cur, in-
 quã, si ita est, maius negotiũ canticum ceci-
 nisse acutũ, quàm graue, sit? Et quidẽ pauci
 reperiuntur, qui superna cantare valeant.
 Leges quoq; acutæ, & arduæ, difficilẽ idcir-
 co cõtantur, quia intetæ vehementiũs sunt,
 quamquam minũs negotii sit mouisse quòd
 exiguũ, quàm quòd multũ est. Itaque vel in
 aèrẽ hoc idem accidere oporteret. An vocẽ
 è natura mittere acutam, nõ idem est quòd
 acutum cantare: sed mittunt quidẽ acutam
 vocem omnia, quæ natura sunt imbecilla,
 eo scilicet quòd aèris parũ, non multũ ciere
 possunt: parum autẽ aèris velociter fertur?
 Vnde hecatici, id est, qui cõsumpto corporis
 habitu emarcuerint, acutã proferũt vocem.
 At vero acutũ, nisi viribus valeãt, cõtare nõ
 possunt. Cuius certẽ indicatiũ, quòd velociter
 ferri solet, quòd vehemẽter fertur. Ita bo-
 narũ viriũ index acutũ est, cũ superna cõtate
 admodũ difficile sit: grauia autẽ locũ te-
 nẽt inferiorẽ. 38 Cur numeris, modulis, cã-
 ticis, deniq; omnibus concinendi generibus
 oblectari omnes cõsueuere? an quòd moti-
 bus naturalibus oblectari datũ à natura om-
 nibus est? Indiciũ, quòd pueri adeo nuper e-
 diti his moueri oblectariq; possũt, modis ta-
 mẽ adiectitiis cãticorũ vt delectemur, effi-
 cere affuescendit ratio potest. Sed. n. numeri
 propterea mulcẽt, quia ratũ, ordinatẽq; cõ-
 putãdi numerũ habẽt, mouentq; nos pro sua
 æquabili serie ordinatẽ. Motus enim fami-
 liarior naturæ est ordinatus quàm inordinatõ:
 itaque secundũm naturã hic magis esse pro-
 batur. Argumentum, quòd cũ ordinatẽ
 & laboramus, & bibimus, & comedimus,
 naturã, viresq; nostras & seruamus & auge-
 mus. Cõtã, inordinatẽ cũ agimus, depra-
 uamus naturã, atq; de suo statu dimouemus:
 morbos enim naturalis ordinis corporũ esse
 motiones, nullum dubium est. Consonãtia

verò demulcere ideo potest, quòd, mistio, siue temperatio contrariorum est iunctorū aptè inter sese, proportionemq; inuicem custodientiū. Proportio igitur ordo est, quem modò natura suauem esse proposuimus. Et temperatum quoque omne suauius, quàm intemperatum est, præsertim si cum sensibile sit, pariter vim habeat vtriusque extremi, quemadmodum consonantia ex proportionibus temperatur. Et proportio ipsa amborum extremorum potentiam æquè in consonantia tenet. 39 Cur suauius antiphonum æquifono est: an quòd obsonum quoque consonum diapason est; quippe cùm ex adolescentibus virisque consistat, qui ita distant inter se tonis, vt nete, & hypate? At omnis cōsonantia sono simplici suauior est. Cur autem ita, dictum iam est: atque omnium suauissimè diapason personat, æquifonum autem illud simplici contineri sono conspectum est. 40 Cur sola in diapason consonantia magadari solitum est? an quia vt pedes carminum proportionem, aut paris par, aut dupli ad subduplum, aut aliam aliquam inter se obtinent: ita soni, quibus consonantia continetur, motus proportionem inter se aliquam seruant, & rationem clausulæ? Cæterarum igitur consonantiarū alterius, termini imperfecti sunt, cùm finiāt ad partem: quamobrem fieri non potest vt pari sint facultate. Cumque dispares sint, discrimē auribus accidit, quomodo in choreis, cum ad finem deuentum est, differentia ex ampliore voce aliquorum exultat. Adde quòd hypate accidit, vt exitum soni circuitalis habeat cum neta: vltimus enim à neta ictus aëris factus hypate est: quòd cū finiant in idem, quamuis non idem fecerint, euenit vt opus absolui vnum communèq; possit, non secus ac illis accidit qui sub postremam cantilenam pulsant. Nam etsi cætera operis non adhibita tibia peregerunt, tamen quòd in idem desierint, eo ipso fine magis delectant, quàm discrimine angunt, quo ante finem discreparint. Cùm igitur in diapason consonantia ex diuersis, quod cōmune exultat, suauissimum sit, magadare autē ex cōtrariis vocibus consistat; hinc magadate cōsonantia diapason consueuerunt. 41 Cur suauius cantum audimus, quem scimus, quàm quem ignoramus? Vtrum quoniam cum cantilenam agnoscimus, melius patet, qui veluti calcem quod spectat, assequitur. Hoc autem contemplationem facit suauiore. An incidit, vt auditor vnà cum eo afficiatur, qui notam illam exprimit cantilenam, quippe qui aliquid succinat, sociumque sese præbeat cantanti? Solet autem quisque hilari securoque animo cantare, nisi aliqua coactus necessitate id faciat. 42 Cur non bis diapente aut bis diatesstaron reddi consonantia potest, vt bis diapason coaptari solet? an quòd diapente consonantia posita in proportione sesquialtera est,

A δὲ χάρμεν, ὅτι κερταίς ἐστὶ λόγος ἐχόντων ἐπι-
 δρυτίων πρὸς ἀλλήλα. ὁ μὲν ἄρα λόγος, πέν-
 ξις· ὁ δὲ φύσις ἡδύ· τὸ δὲ κεκεραμένον, τῆς ἀ-
 κέρτου πρὸς ἡδύ· ἀλλως τε καὶ ἀγαθῶν ὄν,
 ἀμφοῖν τῶν ἀκροῖν ἕξισ πλὴν δυνάμιν ἔχει, * G. κατά τὸ
 ὅτι συμφ.
 ἐν τῇ συμφωνίᾳ ὁ λόγος.
 λη Δια τῆς ἡδύς ἐστὶ τὸ συμφωνον τῆς ὁμο-
 φωνου; ἢ ἔτι μὲν ἀπίφωνον, συμφωνόν ἐστὶ
 B δὲ πασῶν; ἐκ παίδων γὰρ νέων καὶ ἀνδρῶν,
 γὰρ τὸ ἀπίφωνον· οἱ διεσῆσι τοῖς ἔνοις, ὡς νή-
 τη πρὸς πλὴν ὑπά πλν. συμφωνία δὲ πᾶσα,
 ἡδύων ἀπλοῦ φθόγγου (δι' α' δὲ, εἴρηται) καὶ
 τούτων ἢ δὲ πασῶν, * ἡδύση· τὸ ὁμόφωνον
 δὲ, ἀπλοῦ ἔχει φθόγγον. * μαγαδίζοισι
 δὲ ἐν τῇ δὲ πασῶν συμφωνίᾳ· ὅτι κατά τὸ
 ἐν τοῖς μέτροις οἱ πόδες ἔχουσι πρὸς αὐτοῖς
 λόγους ἴσους πρὸς ἑαυτὸν, ἢ δύο πρὸς ἓν, ἢ καὶ ἑ-
 να ἄλλον, οὕτω καὶ οἱ ἐν τῇ συμφωνίᾳ φθόγ-
 γου λόγους ἔχουσι κινήσεως πρὸς τοῖς αὐτοῖς. τῷ
 μὲν οὖν ἄλλων συμφωνίᾳ, ἀτελεῖς ἀγα-
 C τέρου κατατροφαί εἰσι, εἰς ὁμοῦ τελευτᾶ-
 σαι· δι' ὅ τῃ δυνάμει ἄρα ἴσαι εἰσιν. οὕτω δὲ
 ἀμοῖσι, δὲ φοραὶ τῆς ἀγαθῆς, κατά τὸ ἐν τοῖς
 χορταῖς, ἐν ταῖς καθά λυειν μείζον * ἄλλον
 φθόγγου μῆκος ἐστίν. ἔτι δὲ ὑπά τῃ συμβαίνει
 [ἐκ τῆ] πλὴν αὐτῷ τῷ ἐν τοῖς φθόγγου πε-
 ριόδων ἔχειν. ἢ γὰρ δὴ τῆς νεάτης πη-
 γῆ τῆς ἀέρος, ὑπά τῃ ἐστὶ. τελευτᾶσας δὲ εἰς
 ταῦτον, (* οὐ ταῦτον ποιούσας,) ἐν ἔτι κοινόν
 D ἔργον συμβαίνει γίνεσθαι, κατά τὸ τοῖς ἔργο
 πλὴν ἡδύ κρούοισι. καὶ γὰρ οὗτοι τὰ ἄλλα οὐ
 πρῶσαυλοιῶτες, ἐὰν εἰς ταῦτον κατατρέ-
 φωσιν, διφρανοῖσι μᾶλλον ἢ τέλει, ἢ
 λυπόσι ταῖς πρὸ τῆς τέλους δὲ φοραῖς,
 ἢ τὸ ἐκ δὲ φορων τὸ κοινόν, ἡδύσον ἐκ τῆς
 δὲ πασῶν γίνεσθαι. τὸ δὲ * μαγαδίζειν, ἢ
 ἐναυτίων φωνῶν. δὲ ταῦτα ἐν τῇ δὲ πασῶν
 μαγαδίζοισι. μ Δια τῆς ἡδύς ἀκούοισιν ἀ-
 δόντων, ὅσα δὲ πρῶτα μῆκοι τύχουσι τῷ με-
 E λῶν, ἢ ἐὰν μὴ ὁπτιῶνται; πότερον ὅτι μᾶλλον
 διὰ τὸ ἐστὶν ὁ τυλ γὰρ ὡς πρῶτα ποδ, ὅταν γινω-
 εἴωσι τὸ ἀδό μῆκοι; γινωσκόντων δὲ, ἡδύ τῶ
 ρῆν. ἢ ὅτι συμπαθῆς ἐστὶν ὁ ἀκροατῆς, ἢ τὸ γινώ-
 εἶμεν ἀδόντι; στωάδει γὰρ αὐτῷ, ἀδῆ ἢ πᾶς
 γινωσκῶν, ὁ μὲν δὲ πᾶς ἀνά κτλ τῶ το ποιῶν.
 μα Δια τῆς δις μὲν δι' ὀξείας, ἢ δις δὲ Supr. 34
 πητῶν οὐ συμφωνεῖ, δις δὲ πασῶν δὲ; ἢ
 ὅτι τὸ μὲν δὲ πέντε, ἐστὶν ἐν ἡμιολίᾳ λόγῳ

G. κατά τὸ ὅτι συμφ.
 G. ἡδύση, τῷ τῷ ὁμό- φωνον ἀπλ. Gaz. nouu problema hic ordiens, legit: δὲ ἢ μαγαδ. ἐν μόνῃ, τῷ δὲ π. συμ- φωνία, ἢ ὅτι. Syllb.
 G. ἄλλον vel ἡμῶν φθόγγου μῆ- τω. Syllb.
 G. καὶ τὸ οὐ τ.

τὸ δὲ διὰ τετάρων, ὡς ὅτι περὶ τῶν ὄντων δὲ ἡμιολίων τετάρων ἕξ ἢ ἀριθμῶν ἢ ὅτι περὶ τῶν, οἱ ἄκροι πρὸς ἀλλήλους ὁμοίως λόγον ἔχουσιν οὔτε γὰρ ὅτι μέρη, οὔτε πολλαπλασιοὶ ἔσονται. τὸ δὲ διὰ πᾶσων, ἐπειδὴ ἔστι ἐν διπλασίῳ λόγῳ, δις τούτου * γινώσκου, ἐν τετραπλασίῳ λόγῳ ἀεὶ εἶεν οἱ ἄκροι πρὸς ἀλλήλους. ὡς τ' ἐπεὶ συμφωνία δὲ λόγον ἔχόντων φθόγγων πρὸς ἀλλήλους ἔστι· λόγον δὲ οἱ μὲν τὸ δις διὰ πᾶσων διὰ λειμμα ἔχοντες, πρὸς ἀλλήλους φθόγγου ἔχουσιν· οἱ δὲ τὸ δις διὰ τετάρων, ἢ (τὸ) δις διὰ πέντε, ὅσα ἔχουσιν, οἱ μὲν δις διὰ πᾶσων, σύμφωνοι εἶεν αὖ, οἱ δὲ ἕτεροι, οὐ, διὰ τὰ εἰρημύδια.

Sup. 24. μβ Διὰ ἡ ἐὰν τις ψήλας * πλὴν ἡ πλὴν ὅτι λαβὴ, ἢ ὑπάτη μόνη δοκεῖ ὑπαγεῖν; ἢ ὅτι ἢ νεάτη λήγουσα καὶ μαερανομήνη, ὑπάτη γὰρ; σημεῖον δὲ, τὸ ἀπὸ τῆς ὑπάτης πλὴν νεάτην διωάσθαι ἀδεῖν. ὡς γὰρ οὐσης αὐτῆς ὡδῆς νεάτης, πλὴν ὁμοιότητα λαμβάνουσιν ἀπ' αὐτῆς. ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ καὶ ὡδῆ τις ἔστι, * ἀφ' ἔστι φωνῆς τῆς νεάτης ληρούσης, ἡχος ὢν ὁ αὐτός, ὃ τῆς ὑπάτης φθόγγου.· κινεῖ, εἰκότως τῆ ὁμοιότητι πλὴν ὑπάτην ἢ ἡτή κινεῖν δοκεῖ. πλὴν μὲν γὰρ νεάτην ἴσμεν οὐ κινεῖται ὅτι ληφθεῖσα. πλὴν δὲ ὑπάτην αὐτὴν ὁρῶντες ἀκατάληκτον οὐσάν, καὶ φθόγγου αὐτῆς ἀκούοντες, ἑαυτὴν οἰόμεθα ἡγεῖν· ὅσα ὅτι πολλὰ ἡμῖν συμβαίνει, ἐφ' ὧν μήτε ὅτι θορῆσιν μήτε τῆ αἰσθήσει διωάμεθα εἰδῆσαι τὸ ἀκρίβεις. εἴη εἰ πληγίσις τῆς νεάτης μάλιστ' ἐν τεταμμένης, συμβαίνει τὸν ζυγὸν κινεῖσθαι, οὐδὲν αὖ εἰρημασόν. κινηθέντος δὲ, πάσας τὰς χορδὰς συγκινεῖσθαι, καὶ ἡν ἡχον ποιεῖν, ὅσα ἀλόγον. ταῖς μὲν οὖν * ἀλλὰ οἱ τῆς νεάτης φθόγγου, ἀλλοτριῶς ἔστι τὸ λήγων καὶ ἀρχόμενος· τῆ δὲ ὑπάτη λήγων ὁ αὐτός. οὐ πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῆς κινήσει, ἐκείνης δόξαι πρὸς αὐτὴν εἶ, οὐδὲν ἄτοπον. * ἔστι δὲ μείζων, ἢ ὁ κρινὸς τῆν λειπῶν ἡχος, ὅτι αἱ μὲν, ὑπὸ τῆς νεάτης καθάπερ ὡδῆσαι, μαλακῶς ἡχισθῶν· ἢ δὲ νεάτη, πάση τῆ αὐτῆς δυνάμει, οὐσα αὐτῆν (φοδρετάτη. ὡς τε εἰκότως τὸ ἑδωτέρων αὐτῆς, κρῆστον αὖ εἶη ἢ τὸ τῆν ἄλλων * ὡς τε καὶ βραχέας κινεῖσθαι, ὡς αὐτῆς τε γελημμένης.

Gaz. διῶν π ε βεα· χίαις κινήσεως αὐτῆς γελημμένης
Sylb. μγ Διὰ ἡ ἡδῶν τῆς μεταδίαις ἀκούομεν, ἐὰν
Supra 9. ἡς πρὸς αὐλὸν ἢ λυρὰν ἀδῆ; ἢ ὅτι πρὸ τὸ ἡδῶν μίσην ἡδῶν, ἐν ἔστιν; ὃ αὐλός, ἢ δῶν τ' λυρῆς.

A diatessaron verò in sesquitercia ? Quòd si tres sesquialteri, aut sesquitercii numeri ordine disponantur, extremi nullam inuicem proportionem habebunt. Neque enim superparticulares, neque multiples esse poterunt. At diapason continentia, quoniam duplari proportione consistit, hac geminata quadruplam inuicem proportionem extremi tenebunt. Itaque cum consonantia sonorum inuicem proportionem obtinentium sit, proportionemque inuicem soni habeant, quibus diapason intervallum continetur, penitus verò careant, qui diatessaron, aut diapente habitudine copulantur: idcirco soni bis diapason esse consoni possunt, ceteri non possunt, ob eam, quam reddimus, causam.

43 Cur si quis neten, cum pulsauerit, apprehendat, sola hypate subsonare videatur? An quòd nete, cum desinit, elanguescitque, in hypaten transit? Indicium, quòd post hypaten protinus neten canere aptissimè licet: etenim quasi neten prae se ipsa ferat, similitudo ex ea patitur. Cum autem echo quoque ipsa cantus quidam esse probetur, (est enim vocis netæ iam desinentis tactio,) tinnitusque ipse sono respondeat hypatæ, meritò ob suam affinitatem nete mouere hypaten posse videtur. Nete enim, vbi se moueat apprehensa, certò nouimus: at hypaten cum videamus inapprehensam, & tamen eius sonum percipiamus, ipsam sonare credimus, quòd in multis accidere solet, in quibus scilicet neque sensu neque cogitatione perpendere veritatem possumus. Ad hæc, si nete ictu intenta accidat vt iugum moueatur, nihil sanè mirum fuerit: eius autem motu neruos omnes commoueri, sonumque reddere aliquem, probabile est. Sonus igitur netæ alienus ab ceteris est, & cum desinit, & cum incipit: cum hypate verò cum desinit, idem existit. Quòd si eius propriæ motioni adiunctus ipse totus esse illius videatur, absurdum haud quicquam haberi debet. Amplior autem, quàm sonus reliquorum neruorum, promiscuus hic exultat: quoniam illi quidem à nete quasi impulsus, submissè, vel lentè, & leuiter ac molliter sonant. Nete autem ipsa fidium omnium vehementissima sua tota potentia sonum reddit. Itaque secundaria eiusdem actio meritò superior esse, quàm cæterarum, potest, præsertim cum leuissimo motu ipsa moueatur.

44 Cur suauius cantilenam audimus, cum ad tibiã, quàm cum ad lyram cantatur? An omne suaue quòd mistum cum suauiori est, suauius redditur?

Atqui tibia, quam lyra, suavior est : ergo cantilena quoque mista cum tibia, quam lyra, suavior fit, quoniam quod mistum est, non misto est suavius, modò quis sensum amborum percipiat. Vinum enim aceto multo suavius est, quoniam quæ natura permiscet, longè amplius temperantur, quàm quæ à nobis miscentur. Vinum quippe ex acido ac dulci sapore mistum est. Probari hoc idem potest vel malis punicis, quæ vinolenta appellamus. Ergo cantilena & tibia misceri sibi met admodum suam ob similitudinem possunt : spiritu namque utraque conficitur. Sonus autem lyrae, quoniam non spiritu fit, aut minùs sensibili, quàm tibiæ, minùs voci immiscere se potest: quòd cum ad sensum discrimen pariant, non immeritò minùs demulcent : quomodo dictum de saporibus est. Adde quòd tibia sonitu cognationeq; sua errores multos cantilenæ occultat. Sonus lyrae cum tenuis, vocique commisceri minùs idoneus fit, ipse per sese patens, suumque genus syncerum custodiens, omnes cantilenæ errores posita quasi regula patefacit. Cum verò multa perperam in cantando agantur, quòd promiscuum ex erratis rectèque actis provenit, deterius esse necesse est.

45 Cur neruum medium inter septem vocamus, cum inter octo nullum medium fit? an quòd olim concentus neruis septem constabat, quorum medium est? Eorum item quæ inter extrema continentur, solum medium principium quoddam est. Quòd enim in medio situm est, eorum quæ in aliquo interuallo ad utrumque vergunt, extremum hoc principium, & medium est. Cum autem extrema concentus nete & hypate sint, hisque interiaceant reliqui soni, quorum medius nominatus, solus principium alterius tetrachordi est, iure medii nomen habuerit : principium enim idem esse dumtaxat patuit, quòd medium est eorum quæ inter aliqua clauduntur extrema.

46 Cur meliùs multi, cum cantant, seruire numeros possint, quàm pauci? an quòd multi magis vnum ducemque respiciunt, tardiusque ineipiunt? itaque faciliùs assequi idem possunt : plus enim erroris solet committi in celeritate. Accidit autem, ut suo duci multi, quàm pauci, sint attentiores. Segregans verò sese, nemo eorum exuperata multitudine clarere potuerit, quamquam inter paucos faciliùs proculdubio poterit. Quamobrem inter sese ipsi per se potius, quam cum principe, certant.

47 Cur vox in partem acutam cantus magna ex parte degenerat? an quòd acutum faciliùs quàm graue, cantatur? Acutum igitur crebriùs cantant : dumque id faciunt, errorem crebriùs committunt.

A ὥστε καὶ ἡ ᾠδὴ τούτων μίχθεισα, ἢ λύρα, ἢ δῖον δὴ εἶη, ἐπεὶ τὸ μίχθμενον τῷ ἀμικτεῦ ἢ δῖον ἔστι,] ἐὰν ἀμφοῖν ἀμὲ ἀδῶσιν πῆς λαμβάνη. οἶνος γὰρ ἠδίων τῷ ὄξυ μέλιτος, ἀλλὰ τὸ μίχθαι μᾶλλον αὐτοῖς παρὰ τῆς φύσεως μίχθεται, ἢ ἐφ' ἡμῶν. ἐστὶ γὰρ καὶ ὁ οἶνος μικτός ὄξέος καὶ γλυκέος χυμοῦ. δηλοῦσι δὲ καὶ αἱ οἰνώδεις ῥοαὶ καλεούμεναι. ἢ μὲν οὖν ᾠδὴ ἔσ' ἡ αὐλός, μίχθεται αὐτοῖς δι' ὁμοιότητα.

B (πνύματα γὰρ ἀμφοῦ γίνεσθαι) ὁ δὲ τῆς λύρας φθόγγος, ὅτι οὐ πνύματα γὰρ, ἢ ἡπῶν ἀδῶσιν ἢ ὁ τῆς αὐλῶν, ἀμικτότερος ἔστι τῆς φωνῆς. ποιῶν δὲ ἀλλὰ φέρει τῆ ἀδῶσιν, ἢ πῶν ἠδυνῶν, κατὰ τὸ ὅτι τῆ χυμῶν εἶρησθαι. ἐπὶ ὁ μὲν αὐλός, πολλὰ δὲ αὐτῶν ἡχοῦ καὶ τῆ ὁμοιότητι συγκρούσει * τῆ τῷ ᾠδῶν ἀμῶν τῆμάτων. οἱ δὲ τῆς λύρας φθόγγος, ὄντες ψαλοὶ ἔσ' ἀμικτότεροι τῆς φωνῆς, κατὰ αὐτοῖς θεωρούμενοι καὶ * ὄντες αὐτοῖς, συμφασὶν

C ποιοῦσι πῶν τῆς ᾠδῆς ἀμῶν τῆς, κατὰ τὸ καίνοντες ὄντες αὐτῶν. πολλῶν δὲ ἐν τῆ ᾠδῆ ἀμῶν τῆς μοιῶν, τὸ κοινὸν δὲ ἀμφοῖν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι χεῖρον γίνεσθαι.

μολ. Διὰ τί τῆ μὲν ἐπὶ ἀ, μέση καλεῖσθαι τῆ δὲ ὀκτῶ, ὅτι ἐστὶ μέσον; ἢ ὅτι ἐπὶ ἀρχοδοὶ ἡσθμ ἀρμονία τὸ παλαιόν; παρὰ δὲ ἐπὶ ἀ, ἔχει μέσον. ἐπὶ ὅτι τῆ μετὰ ζυ τῆ ἀκρων, τὸ μέσον μόνον ἀρχὴ ἔστι, (ἐστὶ γὰρ τῆ γατέρων τῆ ἀκρων νυθόντων ἐν ἑνὶ διαστήματι αἰὰ μέσον ὄν, ἀρχὴ,) τῆ τ' ἐστὶ μέσον. ἐπεὶ δὲ ἔσχατα μέσον ἔστιν ἀρμονίας ἰεῖατη καὶ ἑσάτη, τούτων δὲ αἰὰ μέσον οἱ λοιποὶ φθόγγος, ὧν ἢ μέση καλεούμενη, μόνη ἀρχὴ ἔστι γατέρου τετραχόρδου, διχασίως μέση καλεῖσθαι. τῆ γὰρ μετὰ ζυ πῶν ἀκρων, τὸ μέσον ἢ ἀρχὴ μόνον.

τε. Διὰ τί πολλοὶ ἀδόντες ὄξοισι μᾶλλον τὸν ῥυθμόν, ἢ οἱ ὀλίγοι; ἢ ὅτι μᾶλλον πρὸς ἕνα τε καὶ ἡγεμόνα βλέποισι, ἔσχατο δὲ πρὸς ἀρχὴν ἀδῶσιν. ὥστε ῥᾶον τῆ αὐτῶν τυγχάνοισιν; ἐν μὲν γὰρ τάχει πλείων γὰρ ἢ ἀμῶν τῆς, συμβαίνει δὲ ὅτι ἡγεμόνι πρὸς ἕνα τοὺς πολλοὺς. ἢ ἀλλὰ ὁ μόνος δὲ ὄξοισι αὐτῶν ἀλλὰ ἀμῶν τῆς ἑσάτης τὸ πλῆθος. ἐν δὲ τοῖς ὀλίγοις, μᾶλλον ἀλλὰ ἀμῶν τῆς δι' ὅτι κατὰ αὐτοῖς, ἐν αὐτοῖς μᾶλλον ἀγωνίζονται, ἢ πρὸς ἕνα ἡγεμόνα.

μς. Διὰ τί ὅτι τὸ ὄξυ ἀπάδδουσιν οἱ πλείοντες; ἢ ὅτι ῥᾶον ὄξυ ἀδῶσιν, ἢ βαρῶν; ἀδδουσι γὰρ ὄξυ μᾶλλον. ἔσχατα δὲ ἀδδουσιν, ἀμῶν τῆς μοιῶν.

γρ. ἢ ὅτι ὄξυ ἀδδουσιν

Sylb. ὄξυ ἀδδουσιν

Suprà, 25

γρ. τῆ τ' ἐστὶ

Supr. 22.

Supr. 26.

Suprà, 7. μζ Διὰ τῶν ἀρχαίων ἐπιχορδοῖς ποιου-
 τες τὰς ἀρμονίας, πῶς ἔπαυον, ἀλλ' οὐ
 πῶς ἠπύον κατέλιπον; ἢ οὐ πῶς ἔπαυον,
 ἀλλὰ πῶς νῦν καλουμένην ἰσομέσῳ ἀ-
 φήρω, ἢ τὸ ἑνιαῖον ἀφῆρημα; ἐξελήντο δὲ
 τῆς ἐσχάτης μέσης, τῆς ἐπιτὸ ὄξυ πυκνοῦ. διὸ
 καὶ μέσῳ αὐτῶν ἰσοσηγῆρθεον. ἢ ὅτι ἡ
 τῆς μὲν ἀνω τετραχορδοῦ, πελθυτή· τῆς δὲ
 κάτω, ἀρχή, καὶ μέσον εἶχε λόγον τῶν α'-
 κρων;

Suprà 30 μη Διὰ τῶν ἐν τραγωδίᾳ χοροῖ, οὐδ' ὑ-
 ποδωεῖσι, οὐδ' ὑποφρυγῖσι ἀδοῦσιν; ἢ ὅτι (τὸ)
 μέλος ἠκίστα ἔχοσιν αὐτὰς αἱ ἀρμονίαι, οὐ
 δεῖ μάλιστα τὰς χορᾶς; ἢ ἦτος δὲ ἔχει ἢ μὲν ὑ-
 ποφρυγῖσι, ἢ ἰσομέσῳ διὸ καὶ ἐν τῷ Γη-
 ρυόνη ἢ ἐξοδος καὶ ἢ δόξοπλασις ἐν αὐτῇ πε-
 ποίηται) ἢ δὲ ὑποδωεῖσι, μεγαλοπρεπὲς καὶ
 εἰσιμον. διὸ ἢ κίθαρωδικωτάτη ἐστὶ τῆς ἀρ-
 μονιῶν. αὐτὰ δὲ ἀμφω, χορᾶ μὲν ἀναρ-
 μοστα, τῆς δὲ ἀπὸ σκητῆς οἰκειότερα. ἐκείνοι
 μὲν γὰρ, ἠρώωνιμιμῆται. οἱ δὲ ἠγεμόνες, τῆς
 ἀρχαίων, μόνοι ἠσθῆρῆρες. οἱ δὲ λαοὶ, ἀν-
 δεσποῖ. ὧν ἐστὶν ὁ χορῆς. διὸ καὶ ἀρμόζει αὐ-
 τὰ τὸ γρεθὸν ἢ ἠσυχὸν ἠῆτος καὶ μέλος. αὐ-
 δεσποτικὰ γὰρ. αὐτὰ δὲ ἔχοσιν αἱ ἀλλαῖ
 ἀρμονίαι, ἠκίστα δὲ αὐτῶν ἢ ὑποφρυγῖσι. ἐν-
 θεοσιαστικὴ γὰρ ἢ βακχικὴ. καὶ μὲν οὖν αὐ-
 τῶν πάχον μὲν. [παθηκοὶ γὰρ οἱ ἀσθενεῖς μάλ-
 λον τῆς δυνατῆς εἰσι. διὸ καὶ αὐτῇ ἀρμότῃσι
 τοῖς χοροῖς.] καὶ δὲ πῶς ὑποδωεῖσι καὶ
 ὑποφρυγῖσι, ἢ ἰσομέσῳ. ὃ οὐκ οἰκειὸν
 ἐστὶ χορᾶ. ἐστὶ γὰρ ὁ χορῆς, καδδύτης ἀ-
 ἰσομέσῳ. ὅτι οὐκ οἰκειὸν γὰρ μόνον πᾶρῆχεται οἷς
 πᾶρῆσι.

μη Διὰ τῶν τῆς [πῶς] συμφωνίᾳ ποιου-
 των φθόγγων ἐν τῷ βαρυτέρῳ τὸ μαλακώ-
 τερον; ἢ ὅτι μέλος τῆς μὲν αὐτῆς φύσεως, μαλακ-
 κόν ἐστὶ ἢ ἠρεμαῖον. τῆ δὲ τῆς ῥυθμοῦ μίξις,
 τραχὺ καὶ κινητικόν; ἐπεὶ δὲ ὁ μὲν βαρὺς φθόγ-
 γος, μαλακὸς καὶ ἠρεμαῖός ἐστιν. ὁ δὲ ὄξυς, κι-
 νητικὸς, ἢ τῆς αὐτοῦ μέλος ἐχόντων, εἴη αὐ-
 μαλακώτερος ὁ βαρύτερος ἐν αὐτῶν μέλει
 μάλλον. ἢ γὰρ τὸ μέλος αὐτῶν μαλακόν.

μη Διὰ τῶν ἰσῶν πῶς ἢ ὁμοίων, ἐὰν μὲν ἢ
 ἢ ἔτερος κείνος ἢ, ὁ δὲ ἢ ἔτερος εἰς τὸ ἠμισυ ἀφῆ-
 μέτος, ἀφῆ πασῶν * συμφωνεῖ ἢ ἢ ἢ; ἢ ὅτι
 διπλοῦσι γίνεται καὶ ἢ ἢ ἢ τῆς ἠμισίως τῆς
 ἢ ἢ τῆς κενού; ἢ γὰρ ἀφῆ φέρεται * τῆς, ἢ ὅτι
 τῆς συείγγων; δοκεῖ γὰρ ἢ ἢ ἢ ἢ κινήσις.

γρ. συμ-
 βαίτω
 γρ. πύπου ἢ
 ὅτι τῆς.

A 48 Cur veteres cum neruis septem con-
 centus disponderent, hypaten non neten,
 reliquerunt? an non hypaten, sed eam,
 quæ paramese nostra tempestate vocatur,
 tonique interuallum reliquerunt? Ultima
 verò densi in acutum pro media vsi sunt;
 quamobrem mediam quoque eam appel-
 larunt. An quòd superioris tetrachordi
 finis, principium erat inferioris, & me-
 dium tono proportionem extremorum te-
 nebat?

B 49 Cur tragædiarum choris neque sub-
 dorio, neque subphrygio cantandi gene-
 re uti mos est? an quòd modulum præsta-
 re concentus hi nequeunt, quo certè cho-
 ris magnopere opus est? Mores verò sub-
 phrygium obtinet vsui rerum deputatos.
 Quamobrem in Geryone excursus, &
 arma eo ipso concentu aguntur. Subdo-
 rium verò magnificum constans, grauè-
 que est: quocirca omnium maximè con-
 centuum citharæ accommodandum. Sed
 hæc ambo ut choris minimè congruunt,
 sic scenis esse familiariora probantur: et-
 enim scena heroum facta diæaque simu-
 lat. Veterum autem solos duces fuisse
 heroas constat: populi, homines sunt qui-
 bus chori consistunt. Quapropter choro
 comperunt mores, modulique tranquil-
 li, & flebiles, hæc enim humana potius
 sunt, quæ minùs cæteri concentus præ-
 stare queunt, minimèque ipse subphry-
 gius: hic enim animos lymphatis similes
 reddit, cogitque debacchari. At verò mix-
 olydius nimitum illa præstare potest: ita-
 que eo ipso affici possumus. Sunt autem
 patibiliores, qui inualidiores: quamobrem
 id genus choro tribuimus: subdorio verò,
 atque subphrygio agimus, quod choro non
 conuenit. Est enim chorus cliens quidam,
 curatorque otiosus: quippe qui beneuo-
 lentiam dumtaxat his exhibeat quibus ad-
 est.

50 Cur sono grauiori mollior modulatio
 contineatur? an quòd modulus sua quidem
 natura mollis est, & quietus, sed admisti
 numeri ratione asperior redditur, & mo-
 uentior? Cum igitur grauis sonus mollis
 quietusque fit, acutus contra mouens & ir-
 ritans, prorsus eorum quoque, quicun-
 dem modulum habent, mollior esse debet,
 qui grauior eodem modulo continetur.
 Modulum namque mollem esse eorum, di-
 ctum iam est.

51 Cur parium similibusque doliorum,
 si alterum inane, alterum dimidiatum sit,
 echo diapason consonantia resultabit? an
 quòd echo dupla dimidiati ad inanis exi-
 stit? Quid enim in istis potius, quàm in fi-
 stulis, res euariet? motum namque eundem
 acutiorem putamus, quem velociorem.

Amplioribus verò aër tardiùs occurrit, vt A duplis duplo & cæteris ad proportionem. Vtris quoque duplus diapason ad subduplum consonat,

ὄξυτέρῃ ἐστὶν, ἐν δὲ τοῖς μείζουσι, βραδύτερον ὁ ἀήρ ἀποδύται· καὶ ἐν τοῖς διπλασίοις ἑσπύτω, καὶ ἐν τοῖς ἀλλοῖσι ἀνάλογον. συμφωνεῖ δὲ δὲ πασῶν, καὶ ὁ διπλασίῳ ἀσχὲς πρὸς τὸν ἡμισίῳ.

Eorum quæ ad stirpium genus, & oleracea, pertinent, Sectio vicesima: cuius questiones xxxvi.

Ὅσα περὶ θάμνοισι ἐλαχιστώδη. κ.

Cur aquam falsam apium recipit, porcum recusat? an quòd alterius radix imbecilla, alterius valida est? Impatibilis autem, quod validius?

ΔΙΑ ΤΙ Τὸ ἀλυχὸν ὕδωρ τὰ μὲν σέλινον δέχεται, τὸ δὲ πρῶτον, οὐ; ἢ ὅτι τὸ μὲν ἀσθενὲς ἀρίστη, τὸ δὲ ἰσχυρὰ; ὃ δὲ ἰσχυρότερον, ἀπατέτερον; β Διὰ τί λέγεται,

2 Cur in prouerbio est, Mentham belli tempore neque edito, neque serito? An quia mentha refrigerare corpora potest, vt corruptione constat seminis genitalis? Id autem ipsum aduersum omnino est ad fortitudinem, atque animositatem, quamuis genere sit idem?

Μίνθῳ ἐν πολέμῳ μήτ' ἐσθιέ μήτε φύτευε;

3 Cur aliqua fructu vacent, cum florem habeant, vt cucumer, cucurbita, malus punica? An his fructus non deest, sed ipsa pro fructibus habentur, quibus flos infidet? Fructus enim id est, quod florem gerit. Cucumeri autem florem inhære perispicum est.

ἢ ὅτι * κατὰ φύσιν τὰ σῶματα; δηλοῖ ὅτι τὸ σπέρμα τὸ φθόρα. τὸ γὰρ ὑπεναλίον πρὸς ἀνδρῶν ἐστὶν ὁμοίον, ταῦτ' ὅν τὰ ἄρρεα.

4 Cur eorum, quæ terra gignit, alia cocta, alia cruda sunt cibo idonea? An quibus succus esculentus non protinus est, iis decoctis dulcior redditur à calore: quibus autem sapor vel protinus gratus consistit, hæc etiam cruda esitantur?

γ Διὰ τί ἐνια ἀήθος ἔχοντα, ἀκαρπὰ ἔσθιν, ὅτι σίκκος καὶ κολόκωτα, ἔρῳα; ἢ ὅτι ἀκαρπὰ, ἀλλὰ ταῦτα ἀκαρπὸς ἔσθιν. περικάρπιον γάρ ἔστι τὸ ἀήθου. ὃ γὰρ σίκκος, περικάρπιον.

5 Cur alia elixa, alia assa meliùs edi possint? an quòd humidiora non eatenus humectari, sicciora non amplius exiccari oportet: elixa autem humidiora mollioraque omnia redduntur, quæ verò minùs humida sunt, hæc igne confecta, sicciora prorsus euadunt?

δ Διὰ τί τῶν φουρνίων τὰ μὲν ἐψῆμα. τὰ δὲ, ὠμα βρωτὰ; ἢ ὅτι οἱ χυμοὶ μὴ ἐδώδιμοι εἰσὶν, ῥύτων πυρωθέντων, γλυκύτεροι γίνονται ὑπὸ τῆς θερμότητος. ὅσων δὲ εἰσὶν, καὶ ὠμα ἐδώδιμα;

6 Cur alia esculenta, alia inesculenta experiamur? an causa succus est? Quod enim & ignis expers succum continet immitem, & igne confectum, nihilo minùs redditur, hoc cibo ineptum penitus est: quod autem succo esculento quidem, sed vehementiusculo constat, hoc pro condimento recipimus. Quod enim exiguo corpore vim magnam obtinet, id naturam condire potest ampliozem esculentorum.

ε Διὰ τί τὰ μὲν, ἐψῆμα, τὰ δὲ, ὀπθῆμα; ἢ ὅτι τὰ μὲν ὑγρότερα, οὐ ῥοσδύρον. τὰ δὲ ξηρότερα, οὐ μάλλον ξηρανθῆναι δεῖ; ἐψόμενα δὲ πρῶτα, ὑγρότερα ἔμαλακώτερα. τὰ γὰρ ἢ τῶν ὑγρῶν, ἀπυρωθῆναι, γὰρ ξηρὰ.

7 Quam ob causam stirpium alix ad semen vsque viuere tantummodo possint, deinde cum semen tulerunt, exarescant, vt genus herbæ, & quæ olera nominamus; alix non, sed sæpius fructificare solitæ sint: Ipsarum etiam viuentium ad semen vsque ferendum, cum magna pars annua sit, genus apii, quod ab equo hipposelinum appellatum est, quasi equarium dixeris, anno postero fructum affert, cumque attulit, exarescit: cur ita? an omnia eatenus vigent ætate, quatenus semine quoque valcant?

ς Διὰ τί δὲ τὰ μὲν, ἀβρωτὰ ἔσθιν, τὰ δὲ βρωτὰ; ἢ διὰ τοὺς χυμοὺς; ὅσα γὰρ καὶ ὠμα ἀπέπτοις ἔχει, καὶ πυρωθῆναι μὴ μεταβάλλει, ἀβρωτὰ. ὅσων δὲ βρωτὸς ὁ χυμὸς, ἰσχυρότερος δὲ, ταῦτα ἢ δύσματα ἔσθιν. τὰ γὰρ ἐν μικρῷ ἔχοντα πολλὴν δυνάμιν τῶν βρωτῶν, ἢ δυνάμει τῶν ἐν πολλῷ.

ζ Διὰ τίνα αἰτίαν τὰ μὲν μέγρι σπέρματος τῶν φυτῶν ζῆ, εἴτε ἀνεγκύνηται αὐαίνεσθαι ὅτι ἢ πῶτα, καὶ τὰ καλούμενα λαχνα. τὰ δὲ, οὐ, ἀλλὰ πολλὰκις φέρει; καὶ τῶν μέγρι σπέρματος ζώντων, τὰ μὲν πολλὰ, ἐπέτεια. ὃ δὲ ἰπποσέλιον, τὰ ὑγρῶ ἔτεσι φέρει καρπὸν, καὶ ἀνεγκύνηται, ὁξυαίνεσθαι; ἢ ἀπὸ τῆς μὲν μέγρι τούτου ἀκμάζει, ἔως αἰ κατὰ τὸ σπέρμα ἀκμάζει;

γρ. Τὸ δ' αὖτὸν περὶ τῶν κατ' εἶδος σωματῶν γὰρ, ὅσα περὶ θάμνοισι ἐλαχιστώδη, ὅσα περὶ ἀρρεῶν ἐλαφιστά ἐμάζαν ἢ τὰ ὄμια ὅσα περὶ ἐπύρων. Mercurialis κατὰ πῆλαι. V. lect. 4. 8.

ἐπεὶ δὲ οἱ ἀνθρώποι μὲν τετράκοντα ἔτη
 ἐπιδιδάσιν, ὅτι μὲν ἔτι πλήθει, ὅτε δὲ τῆ
 παχύτητι. ὅταν δὲ μηκέτι διώκηται φέρειν,
 ὡς ἄρ' οὐκ εἶ, ἀναίμεται δὲ καταγεράσκει. Ἐὰ
 δὲ, βραδέως, δὲ καὶ λόγον. διὸ μὲν οὖν
 αἰλιζοῦται μὲν, βραχύβια, τὰ δὲ, μακροβία
 ἔστιν, ἄλλως ἔστι λόγος. ἐπεὶ δ' ἐστὶ πᾶσιν ὁ-
 ρος ἢ τῆ ἀσπέρματος τελείωσις, ἀνάγκη τοῖς
 μὲν βραχύβιοις ἀπαξ ἢ ὀλιγάκις ἐνεγκεῖν
 καρπὸν. τοῖς δὲ μακροβίοις, πολλάκις. ὡς τε
 τὰ μὲν ἀσπένεστα, ἀπαξ ἐνεγκεῖ. (διὸ ἀ-
 νάγκη ἀναίμεσθαι) καὶ τρίτων τὰ μὲν, ἐνιαυ-
 τῷ ἐπέτεια εἶ). Ἐὰ δὲ, ὡς ἄρ' τὸ ἵππουσέλιον,
 τῷ ὑτέρῳ ἔτει, ὡς ἄρ' Ἐὰ δένδρα δὲ τὰ
 φυτὰ.

γρ. σίλιου
 γρ. φει-
 βάλλῃ

η Διὰ τὴν * σελίνου, ἐδὴ τὴν ἀσπέρματι
 μὲν κατὰ τὸν ἔτος τὰ ρίζας, * ἀσπέρματι
 τῆ καρχυδίων, εἶτα ἀνωθεν τὴν γῆν, δὲ οὐ-
 πτωσ δὲ δὴ, παμμεγέθεισ γίνονται αἱ ρίζαι; ἢ
 διὸ τὸ καρχυδίων, θερμὸν ὄν δὲ σπορόν, κα-
 τέχει μὲν σπυρολογον τὴν ἔσφιον, δὲ οὐ σπορί-
 σαι αἴω. πέπει δὲ, θερμὸν ὄν ὡς πολλὰ τὴν
 αὐξήσιν γίνεσθαι;

θ Διὰ τὴν ἐδὴ τὴν Ἐὰ καλοκύνθας βύθους
 μικρὰς οὐσας κρύψῃ τῇ γῇ, ἢ τοῖς σκύοις, μί-
 ζοις γίνονται; ἢ διὸ τὸ πνύματα καὶ ὁ ἥλιος
 ξηραίνονται, ἀφαιρωῦνται τὴν αὐξήσιν, δὲ
 τὴν ὄγκοις ἐλάττοις μὲν ποιοῦσι πρῶτων, σπ-
 φροτέρους δὲ; (ὡς ἄρ' δὲ τῆ δένδρων, τὰ τε
 ἐν σπορίωμοις καὶ ἐλώδεσι, δὲ Ἐὰ ἐγκοίλοις
 δὲ ἐφύδροις. τὰ μὲν γὰρ, μεγάλα γίνονται δὲ
 σπορά. τὰ δὲ, μικρὰ δὲ πυκνά.) ἐν δὲ τῇ
 γῇ κρυφθέντα, ἐναίτια πάχοντα, ἐναίτως ἀ-
 ποβαίνει. ὁμοίως δὲ δὲ Ἐὰ εἰς ἀγρία ἡτέμε-
 να, σκύοι εἰς νάρθηκας κοίλοις ἢ * καλύπ-
 τας, καὶ * ροῖαι δὲ μῆλα εἰς * χύτρας, Ἐὰ μὲν,
 μεγάλα, σπορά δὲ. * οἱ δὲ, μικροί, τερροί
 αὐξανόμενοι, μὴ εἰς ἀντιτυπον. αἰτία δὲ ἢ Ἐ-
 φῆ πλείων γνομένη, ἀφ' ἧς τὸ μήτε ἀποπνεῖ-
 σθαι, μήτε ξηραίνεσθαι. τὸ γὰρ ἀποπνεῖν, κω-
 λυεῖ τὰ πάντα πάχον.

γρ. καλυπ-
 τας
 γρ. ροῖαι
 γρ. κύθρας,
 G. οἱ δὲ
 καλυπτο-
 μνοι, μ.
 Sylb.

ι Διὰ τὴν τὰ ἀσπέρματα τῆ δριμύτων φυτῶν
 δριμύτερα ἔστιν ἢ αἱ ρίζαι δὲ Ἐὰ φύλλα; ἢ
 διὸ ἐκ τῆ ἀσπέρματος * γὰρ ἀπὸ τῆ, δὲ εἰς
 τὰ ἄλλα δίδονται μέρη ἐκ τούτου, οἷον εἰ ἐν-
 πύχοντα, ὡς φασὶ ἕνες, καὶ οἱ χυμοὶ δὲ αἱ
 ὄσμαι; ἐπεὶ δὲ αἱ ὄσμαι * ἴδρι γίνονται ἄμα
 τοῖς ἀσπέρμασιν ἀπασιν. εἰ οὖν ἐκ τούτου καὶ
 τοῖς ἄλλοις ἢ δριμύτης ἢ ἀρχῆ, ἄλλοι καὶ
 αὐτὸ ἢ ἀρχῆ μάλιστα.

γρ. γίνοισται
 γρ. ἴδριαι

A nam & homines ad annum trigessimum vs-
 que proficiunt, aut copia, aut crassitudi-
 ne. Vbi autem semen ferre non amplius
 possunt, modo stirpium, obarescunt, at-
 que senescunt: quanquam alia ocyus, alia
 ferius occidunt, idque portione. Sed quam
 ob causam aliis longum vitæ spatium, aliis
 breue datum est, porro alterius interest dis-
 putationis declarare: sed cum omnibus fi-
 nis ac terminus sit perfectio seminis, quibus
 vita breui tempore continetur, hæc semel
 aut certe non sæpe. Quæ autem esse lon-
 gæua natura voluit, hæc sæpe fructificare
 necesse est. Quamobrem quæ imbecilli-
 ma sunt, ferre non plus valcant, quàm se-
 mel, tum exarescant necesse est: ac eorum
 ipsorum alia anno primo simul & semel red-
 dere, & vitam explere naturæ ratio sancit:
 alia postero, vt equarium. Quæ verò præ-
 ualida surgunt, hæc annis plusculis post fru-
 ctificare incipiunt, diuque vitam agere pos-
 sunt, fructificarique sæpius, vt arbo-
 res.

8 Cur si quis apium radice tenuis circumfo-
 diat, partique imæ panicum vndique in-
 gerat, deinde terram accumulet, itaque ir-
 riget, radices mira magnitudine adoles-
 cent? An quod natura panici fungosa &
 calida pabulum attrahit, conceptumque
 non sursum transmitti patitur? Sed inter
 radicem contentum calore sibi indito con-
 coquit, vt radicis amplissimum sequi incre-
 mentum necesse sit.

9 Cur si quis cucumeres, aut cucurbitas
 protinus paruulas condiderit in terram, ma-
 iores multo efficiet? An quod spiritus, &
 Sol exsiccando, incrementum impediunt,
 molemque tum minorem tum crispiorẽ
 reddunt: (quemadmodum & arbores, quæ
 loca vento Solique exposita tenent, quæ-
 que in cauis manent, & riguis: alteræ enim
 magnæ fungosæque fiunt: alteræ paræ,
 & spissæ.) Ast verò inter terram occulta,
 quoniam contra efficiantur, contra eua-
 dant, necesse est. Quinetiam quæ vasis in-
 cludimus, vt cucumeres in ferulis cauis, aut
 tegulis, & mala punica, aut quæuis mala
 in ollis, ampla redduntur, & fungosa:
 contra quæ detecta sunt, parua solidaque
 augescunt, nullo ambiente operculo, quod
 alimoniam faciat largiorem. id enim obie-
 ctum facit, ne pabulum aut euanescat, aut
 arefcat.

10 Cur plantarum acrium semina acriora
 sunt, quàm radices, & folia? an quod semine
 omnia oriuntur, inque cæteras omnes par-
 tes ex eo, veluti fonte quodam, (vt quidam
 aiunt,) sapores & odores deriuari necesse
 est? nam etiam odores omnium vnà cum se-
 minibus esse suaves incipiunt. Quod si acri-
 tudo cæteris ex semine proficisci solita est,
 semen ipsum maximè esse tale, ratio exigit.

11 Cur tenues radiculæ acriores sunt? an quoddam ampliores illæ spatio temporis longiori plenius concoctæ mitescunt? 12 Cur capparum locis provenire cultis haud facile potest? (multi namque tentarunt, & radice translata, & semine sparso, cum apud nonnullos commodior capparum sit, quam rosa, sed tamen efficere nihil potuerunt.) Quid ergo causæ sit ut cultis nesciat hospitari, inculta & avia persequatur, & maximè sepulcris adhæreat? Igitur de hoc cæterisque generis eiusdem accepisse illud oportet, quod non omnia eadem ex materia consistere solent, aut augeri: sed sunt quæ ex aliorum corruptione & principio consistant, & post augeantur, ut pedunculi, & pili corrupto alimento, aut qua labe aliâ corporis prodeunt. Ergo ut in corpore nonnulla excremento proueniunt alimentum, quod certè cruditas est; & ubi naturæ vires superare non queunt abscedunt quidem in vesicam, & aluum, quæ in promptu maximè sunt, aliqua verò animal producant; itaque in senectute & morbis hæc augentur: sic in terra alia concocto alimento & consistunt & augentur, alia excrementis, aduersaque concretionem oriuntur. Culturæ autem officium est, ut concoquat reddatque efficax alimentum, quo genus mite urbanumque fructuum consistit. Quæ igitur in mitigatione informationeque huiusmodi creantur, hæc urbani vocabulo significamus, eo quod solertia hominis educata quasi eruditaque, meliora euadant. Quæ autem cura, adhibita mitescere nequeunt, aut etiam aduerso habitu loci sui generis prodeunt, hæc syluestria sunt, & rustica, cultisque viuere nolunt. Cultus enim, dum ea melioribus instituere moribus contendit, deprauat, atque peruertit: quippe cum à sua natura desciscere nequeant, quæ orta sunt ex corruptione: quo in genere capparum quoque profectò est. 13 Cur si quis radicularum folia tempore hyberno, cum maximè vigent, absciderit, & terram pedibus complanarit conculcaueritque, ut imbrem nullum admittere possit, radiculæ ipsæ per æstatem amplitudine mira crescant? An propterea quia ne corrumpantur, causa conculcandi soliditas est, quæ humorem putrefacere prohibet: alimentum verò, quod aliter ad germem sursum transmitteretur, radix sibi ipsa totum dispensat: itaque vel amplior fiat, necesse est, vel suo de latere radices alias mittat, germinans modo ceparum: has enim multiplices effici nouimus, si quis annuas non euellat, sed tempore hyberno relinquat. At cum vim istam procreandi, ut lateri ceparum natura dedit, sic radicularum negarit, necesse profectò est, ipsas illas crassescere nimiam ob copiam alimenti. 14 Cur si quis cucurbitas, aut cucumeres apud puteum sitos, in ipsum dimiserit puteum tepestiuos, beneque operuerit,

A 1α Δια τί αι ραφαίδες αι λεπται, δριμυτεραι; η ολι μείζους, αλφ. τον χρονον πεπεμμεναι μαλλον;

1β Δια τι η κατω περρις εκ εθελει ραδιως εν τοις εργασιμοις γινεσθαι χωρις. (πολλαι γαρ πεπειρανται, ε ριζας μεταφεροντες ε * αωερματα καταβαλλοντες. ενιαχου γδ λισιτελει λοιπς μαλλον τιν ροδων) αλλα φυεσθαι μαλιστα οτι τιν * παφρων, ολι αβατωπατος ο τοπος εστι. πε-

B ει δε δη τουτου και οσα αλλα τριαυτα, δει λαβειν, οτι ουχ απρωτα εκ τ αυτης υλης γινεσθαι, ουδ * αυξεσθαι, αλλ ενια δε αλλων φθορας ε δε αρχης γδ και αυξεσθαι οτι οι φθαιρες ε αι τειχες εν τω θυμαλι, αλφ. φθειρομυνης της εσφης, και αιει ο χρονον εχοντες. ως αρ οτω ε τιν εν θυμαλι ενια γδ εκ παειπωματος εσφης, τωπο δ εστιν απεψια, και ε μη εδωατο κρατησθαι η φυσις, τα μιν παρ χειροπατα, εις κυσιν και κοιλια αποκρινεσθαι. δε ενιων δε ζωα γδ, δι ο και αυξαιονται ταυτα εν γησ, ε νοσοις ουτως εν τη γη, τα μιν, εκ πεπεμμενης της εσφης γδ και αυξαιεται τα δε εκ παειπωματος ε ενδωλιως εχοντων η δε γεωργια, πεπει και ενεργον ποιει τιν εσφιν. δε ης στωισανται οι ημεροι καρποι. α μιν οτω εκ ποιαυτης γδ ημεροτητες, ημερα καλεσθαι, δε το απο τεχνης ωφελεισθαι, ως αρ παιδδουμινα. ο ε δε μη διωαται, η ε δε ενδωλιως ε-

C χροτος στωισαται, ταυτα αργια εστι) και οτω εθελει γινεσθαι εν γεωργισιμω. λι γδ γεωργια φερει αυτα παιδδουσα. εκ γδ φθορας γινεσθαι. ων και η κατω περρις εστιν.

1γ Δια τι, εαυτις ραφαιδων, οτω μαλιστα ακμαζωσι τω χειμωρος, αποτεμων τα φυλλα, οτι σαξη τιν γινω και καταπατηση, ως τε αποτεραν ο υδωρ, αυται εν τω περει γινονται απλεισθη παχος; η ολι τω μιν μη φθειρεσθαι, το παεισοσθαι αιμιον, κωλυον το υδωρ σηπειν; η δε εσφη, ιω αυω αφειει εις τον βλαστον, εισερχεσθαι εις αυτην. ως τε δυαγκη αυτην μειζω γινεσθαι, η αφιεναι παρ βλαστανουσων αλρας [ριζας.] ως αρ τα κρομμυα; ε γδ ταυτα, εαυ μη υς εκ τιλη επεπεια, αλλ εαση τον χειμωρα, πολλαπλασια γδ. τα μιν οτω κρομμυα, τιν παρ βλαστανοντων εστιν. η δε ραφατος, ου. ως τε δυαγκη αυτην γινεσθαι παχισαν, αλφ. το πασων λαμβαιειν τιν εσφιν.

1δ Δια τι εαυτις σικυους η κολοκυνθας παει φρεαρ φυτβυσας, οτω ωρεαιο ωσι, και ρεις

28. απρωμα
ματαβαλ-
G. παφαι
γρ. αυξαιε-
ται
812
24. 1. 102
11. 1. 13

Εἰς τὸ φρέαρ ἀποστράση, γίνονται δὲ ἔτους
 χλωροί; ἢ ὁππότε ἀπὸ τῆς ὕδατος ἀτμῆς ψύ-
 χουσα καλύει ξηραίνεσθαι, ἔπειτα πρὸς τὴν γῆν
 λείπει. ἔπειτα ἀποστρέφει τοῦτοις, ἔπειτα πνύμα-
 τα βρέφει τὰ ἠυξημένα; τῶν δὲ ἀφαιρῶν ἀ-
 πόν, ἔχειν ἔμφω ἐωμένων τῶν ῥιζῶν. [καὶ
 γὰρ ἐδὲ τις ἀφελὼν τὴν βλάστην ὅταν καρ-
 ποφορήσῃ, καὶ ἀποτιμῶν ἀριστάξῃ ἔπειτα
 ἀπατήσῃ τὴν γῆν ἀπὸ τῶν ῥιζῶν, ἀριστάξῃ
 οἷσιν σκύοις, ὡς διωμένων ἔζεσθαι τῶν ῥι-
 ζῶν.] οὐ γὰρ ἔστι σκύος τῶν ἀριστάξων. ταῦ-
 τιν δὲ αὐτὸ τῶν ἀφαιρῶν εἴσοισι καρπὸν
 ἀπὸ τοῦ πολὺ ἀποστρέφειν τῆς ἐργου τῆς φύ-
 σος τῶν ῥιζῶν. τῶν δὲ ἀφαιρῶν δεῖν γίνεσθαι

G. γῆς δὲ τῆς τοῦ φρέατος, * εἰ ἢ ἀριστάξῃς ἀλλὰ ποιῶν.
 πρὸς. ὡς τὸ ἔζεσθαι, καὶ ταῦτον * ἐπιένει βλάστην.
 Sylb. δι' ὅτι ἐδὲ τις χειμῶνος φυτεύσῃ σπέρμα σι-
 Sylb. κίου ἐν ταλαίροισι, καὶ * ἀρδῆται θερμῶ,
 αἰτίαι. ἔπειτα τὸν ἥλιον ἐκφέρει, ἔπειτα πύριον.
 Sylb. δῆ. ἔπειτα τὸν ἥλιον ἐκφέρει, ἔπειτα πύριον.
 γρ. οὐ πῆς ἀριστάξῃσι σφόδρα ἔσονται, ἐδὲ ὡς ἔχει * ἐπιένει
 ταλαίροισι εἰς τὴν ἰκθυομήνην ὡσθὲν εἰς τὴν
 γῆν φυτεύσῃ.

15 Διὰ τί δὲ ἀρδύουσι ἐώθεν, ἢ νυκτὸς, ἢ δει-
 λης; πότερον ἵνα μὴ ὁ ἥλιος ἀναλώσῃ; ἢ ὅτι
 ἐδὲ ἢ θερμὸν τὸ ὕδωρ, ἀφαιρῆται πρὸς ἀρδύ-
 μα;

Sup. 1. 48 15 Διὰ τί τὰ βιώδη οὐρητικὰ, ἔπειτα
 & 12. 11. ἔπειτα φυτὰ; ἢ ὅτι θερμὰ καὶ βύπεπτα; τὰ δὲ
 τριαῦτα, οὐρητικὰ. ταχὺ γὰρ λεπτιώει ἢ ἐνού-
 σα θερμότης, ἔπειτα ὁσμη οὐ σωματώδης. ἐπεὶ
 ἔπειτα τὰ μὴ βιώδη, οἷον σκῆρδα, ἀπὸ τῶν θερ-
 μότητα οὐρητικὰ, μᾶλλον μῆτοι στυτικῆ-
 καί. θερμὰ δὲ τὰ βιώδη ἀπέρματῶ. ὁρῶν ὁ-
 λως ἢ ὁδμη, ἀπὸ θερμότητά τινα γὰρ. ἀλλὰ
 τὰ βιώδη ἀπὸ τῆς ἐπιένει. δεῖ δὲ μὴ μόνον εἶ-
 ναι θερμὰ, ἀλλὰ καὶ βύπεπτα, εἰ ἔστι οὐ-
 ρητικὰ, ὅπως συγκρατοῦντα λεπτιώη τὰ
 ὕδα.

16 Διὰ τί τὰ πρὸς τὸν ἐκκαυλεῖ τῶν λαχάκων
 τὰ ἐκ παλαιότερον ἀπέρματος, οἷον τριεπίς
 ἢ διεπίς, ἢ τὰ ἐκ τῶν ἀριστάξων; ἢ ὅτι ὡς
 ὅτι τῶν ζώων τὰ πρὸς τὸν ἀπέρμα φέρει τὸ ἀκμά-
 ζον, οὕτως ἔπειτα ἀπέρματων, τὰ μὴ λίαν πα-
 λαία, ὅτι μακρὰ τὴν δύναμιν. τὰ δὲ ἀδύ-
 νητα, ἀπὸ τῆς ἐπιένει ἀπέρμα μὴ οἰκίζον.
 τὰ δὲ μέσα τὰ χροῖα, ἰσχυρότατα, ἀπὸ τῆς
 λυθότος τῆς ὕδατος; τὰ πρὸς τὸν ἀπέρμα φέρει.
 τὸ δὲ * ἐκκαυλεῖν, τῆς ἐπιένει. ἐκ γὰρ τῆς καυ-
 λῶς τὸ ἀπέρμα.

γρ. ἐκκαυ-
 λῶν,

A virides per annum totum seruabit? An quod
 vapor aquæ refrigerans efficit ne assiccen-
 tur, seruatque virides, & vegetiores: & ob-
 turatio illa, & spiritus satis alere possunt,
 quæ iam in plenum creuerunt: permanendi
 verò facultas propterea datur, quod relictis
 radicibus suppetit alimentum? Nam si quis
 cum fructificarunt, detractis sarmentis
 præcisâque planta terram aggerarit, con-
 culcaritque circum radices, cucumeres fa-
 ciet præcoces, utpote cum radix valeat
 conseruari. Haud enim cucumer annuam
 sortitur naturam, sed viuere ulterius po-
 test. Ferent autem isti fructum maturius,
 quàm qui semine prodierunt, quoniam ra-
 dix, bona pars scilicet operis præcondita
 iam naturæ habetur, quod illis seminatis
 prius confici necesse est. Terræ autem ag-
 gregatio & constipatio teporem inducit:
 quo radix & seruari, & germen mittere ce-
 leriùs queat. Vnde etiam fit ut si quis per
 hyemem cucumeris semen in quallis situm
 aqua irriget tepida, & modò Soli exponat,
 modò collocet apud ignem, præcoces ad-
 modum cucumeres faciat, si tempore con-
 gruo ad ipsum cum quallis in terram de-
 mitter.

15 Cur non meridie, sed mane noctuue ir-
 rigare consueuerunt? Vtrum ne solis feruor
 humorem absumat, an quod si aqua calida
 sit, necabit quæ irrigantur.

16 Cur omne odoratum genus tam semi-
 num quàm stirpium mouere vrinam potest?
 an quia calidum est, concoctuque facile:
 cuius sanè generis sunt, quæ vrinam ciere
 valent? Color namque interior eisdè exte-
 nuat: nec aliqua corpulentia odor continet-
 tur. Nam & ea quæ minimè odorata sunt,
 vt allia, caloris sui ratione vim mouendi vri-
 nam habent, vel potius colliquandi. Semi-
 num autem genus omne odoratum, calidū
 esse proculdubio nouimus: odoris enim na-
 tura calore aliquo omnino creatur. At verò
 quæ malè olent, haudquaquam apta con-
 coctioni sunt. Esse autem non calida solūm,
 sed etiam concoctu facilia debent, quæ sint
 prouocatura vrinam, vt scilicet vnà descen-
 dendo humores extenuent.

17 Cur ocyus olus excaulescat, quod semi-
 ne vetustiori, vt trimo aut bimo, prodierit,
 quàm quod nouo? an quod, sicut in animā-
 tium genere, semen id celeriùs affert quod
 viget: ita etiam seminum quæ vetusta ad-
 modum sunt, vim suam omnem exhala-
 runt: quæ recentissima, imbecilliora pro-
 pterea sunt, quod excrementum adhuc pro-
 creationi minimè conueniens continent:
 quæ media tempore, hæc humore inutili
 omni exacto, validissima esse probantur?
 Celeriùs igitur semen profundunt. Id au-
 tem ipsum non nisi excaulescere est, quippe
 cum semen ex caule proueniat.

γρ. ατμίξει
γρ. πιαύτα
ηρμα.
G. T. 7. &
ξπ.

*
G. διόσα
ταυ η πιπι
διωατα S.

Gaz. hzc
aliter.

ἐκάστοις τῶν δριμύτων, αὐ ποιεῖ πλεῖν ἰδίαν ἐκάστου A
 δυνάμιν; τὸ μὲν οὐκ ἀσάφηνον, ἀλλ' ὅτι θερμώ-
 τερον εἶ, ξηροῦτερον ἔστι τῆς γιομῆς
 ἢ αὐτῆ στυτήξεως. ἐπεὶ ποιεῖ γὰρ δάκρυον
 ἐπιόντι παρὰ φερόμενον δὲ, οὐ, ὅτι σὺκ * α-
 πατμίξει ἀπ' αὐτῆ λεπτόν τι ξηρότερον γὰρ
 ἔστι ἢ θερμότερον. ἢ δὲ οὐρανός, καὶ τὰ *
 ἰαῦτα, ξηρὰ ἔστιν ἡρμα. ἔδει δὲ τὸ μέλλον
 δάκρυον ποιῆσαι, δίκυκόν καὶ ὑγρὸν εἶ) ἢ γλί-
 γρον. δι' ὅ καὶ τὸ ἔλαϊον ποιεῖ δακρύνειν, ἀσθε-
 νῆ ἔχον δὲ ξιν. δὲ γλίγγρον τὸ γὰρ καὶ λεπτό-
 τητα παρὰ δυνάμιν, ποιεῖ τὸν πόνον, καὶ πλεῖν σὺν-
 τηξιν ἀλλ' ὅτι πόνον. τὸ δὲ κρόμμυον, ἰσίο-
 πλεῖν ἔχει πλεῖν δυνάμιν, ὥστε ἢ τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ
 ατμίδα αὐτῆ θερμῶν ἢ λεπτῶν καὶ γλίγγρον
 εἶ). ὥστε παρὰ φερόμενον μὲν, δὲ τὸ πλεῖν
 ατμίδα ἰσίοπλεῖν εἶ), καὶ σωμαφείαι ὑγρῶ-
 τητα λεπτῶν, ποιεῖ δακρύνειν. ἐπιόμενον δὲ,
 ἢ ἀναθυμίασις * διόσα τὸ δὲ σὺκ-
 ροδόν, θερμὸν μὲν καὶ δριμύ ἔστι, καὶ ὑγρῶτη-
 τα ἔχει, ἀλλ' οὐ γλίγγρον. δι' ὅ οὐ ποιεῖ δα-
 κρύνειν.

κγ Διὰ τὴν πὸ μύρτα ἐν τῇ χειρὶ θλ βέν-
 τα, γλυκύτερα ἢ μιν δοκεῖ εἶ) τῶν μὴ τεθλιμ-
 μένων; ἢ καθάπερ ἢ ῥάγες παρὰ τρυγημάτων τῶν
 βορῶν γλυκύτερα εἰσι τῶν ἀβυγήτων; ἢ σὺν
 γὰρ τῶν γλυκύων ὄντων ἢ δὲ φύσι. αὐ μὲν τε-
 τρυγημάτων ῥάγες, ὥσπερ εἰκόσιν ἢ δυνάμειναι
 (ἀσάφηνον γὰρ εἰσι καὶ ἔξωθεν) αὐ δὲ ὅτι τῶν
 βορῶν, ἀνῆδυσσι. ὁμοίως οὐ καὶ ὅτι τῶν
 μύρτων φύσι γλυκέων ἢ πλεῖν γλυκύτερα ε-
 χόντων ἐστὶν. ὥσπερ αὐ ῥάγες οὐ, ὅταν θλι-
 φθῆ, ἀσάφηνον παρὰ τῆς ἐστὶν γλυκύτε-
 ρος, ἢ ἔξωθεν ἀσάφηνον γλυκύτερα ὄντα.

κδ Διὰ τὴν τῶν μύρτων τὰ ἐλάττω, ἀπυρη-
 νότερα ἔστι, καὶ ἐν τοῖς φοίνικι ἢ ὅτι τῶν βο-
 ρῶν * ἐντα δὲ αὐ μικρὰ ῥάγες σὺκ ἔχουσιν,
 ἢ ἐλάττωις πυρίωσι; ἢ δὲ τὸ ἀτελέτερον εἶ),
 οὐκ ἔχει ἀποκακευμένον; τέλος γὰρ ὁ πυρίων
 ἔχει τὸ σπέρμα. ἀλλ' ὅτι τῶν δὲ καὶ ἐλάττωις εἰσιν,
 ὥσ ὄντα παρὰ φεράδες καὶ ἀτελῆ, ἢ ἢ τῶν δὲ
 γλυκέα τῶν ἐχόντων πυρίωσι. ἀπτερότερον
 γὰρ ἔστιν. ἢ δὲ πέψις, τελείωσις ἔστιν.

Nasturtium ergo, quia calidius est, resic-
 care quod colliquaverit amplius potest,
 nam extrudere lacrymam, cum editur,
 potest: admotum tamen ad oculos, ni-
 hil propterea mouet, quia nullum mit-
 tit vaporem: est enim id & siccius & cali-
 dius. Origanus, ceteraque id genus, ca-
 lida sunt leniter, & sicca. Quod lacry-
 mas autem moueat, mordax id esse de-
 bet, & humidum, & lentum. Quas ob res
 oleum quoque lacrymam excutit, quam-
 uis leniter mordeat: subiens enim irreptans-
 que suam ob lentitiam, atque tenuitatem,
 dolorem mouet, ac proinde humorem ta-
 bificat: at cepe vim eiusmodi sanè habet,
 ut quod & humore & vapore sit calido te-
 nui, & lento: itaque oculis admotum, eo
 quod vapor eiusmodi est, humorque ten-
 nuis comheat, lacrymas mouet: cumque
 editur itidem transmissa respiratione face-
 re potest. Allium, calidum quidem est,
 & acre, & humoris aliquid continens: sed
 lentum non est: itaque lacrymas moue-
 re non potest.

23 Quam ob causam, myrta collisa in ma-
 nu dulciora sentimus, quàm integra? an
 quemadmodum racemorum acini vinde-
 miati dulciores sunt, quàm non vinde-
 miati? Etenim musto quod natura sua-
 ue est, excepti acini quasi condiuntur:
 (quippe qui vel extrinsecus mustum re-
 sudent,) at qui in racemo coherant, uti-
 que inconditiores constant. Ergo myrta
 quoque natura dulcia intusque suam dul-
 cedinem acinorum in modum vix con-
 tinentia, vbi manu compressa confli-
 dataque sunt, diffusa intestina dulcedi-
 ne, parte quoque exteriori inopplen-
 tur: itaque dulciora non immerito sentiun-
 tur.

24 Cur myrtha enucleatiora sunt quæ
 minora, & palmulæ nucleo penè va-
 cant, quæ minutæ adoleuerunt, &
 vuarum acini, qui passim constiterunt exi-
 gui, vinacea vel nulla continent, vel
 pauciora, minoraque? an quia minùs
 perfecta sunt, quæ minora: ideirco se-
 men continent indiscretum, cui perinde,
 ut finis, nucleus deputatus est: quamob-
 rem & minora sunt, utpote furculi qui-
 dem agnati exteriores, partusque imper-
 fecti, & minùs dulcia quàm quæ iustum
 continent nucleum: sunt enim minùs
 concocta. Concoctio autem, non nisi
 perfectio est.

25 Quam ob causam fructuum alii par-
 tem radici proximam habent amariorem,
 ut cucumeres, alii postremam superio-
 rem, ut glandes? an quod aliis pars ista radici
 proxima crudo vescitur alimento, quoniam
 escæ confluuiū per radicem frequètat: aliis,

κε Διὰ τὴν τῶν καρπίων τὰ μὲν, πικρό-
 τερα τὰ παρὰ πλεῖν ῥίζαν ἔχει; οἷ) σίκυοι. τὰ
 δὲ παρὰ τὸ ἄκρον τὸ αἶμα, οἷ) αὐ βάλανιοι; ἢ ὅτι
 τῶν μὲν, ταῦτα ἀπτερόσις ἢ τῶν φη, δὲ τὸ ὅτι τῶν
 ῥίζαν τῶν πλεῖν ῥίζαν αἰεὶ τὰ τῶν, ξηρὰ φύσις ἔστιν.

quia sicci è natura sunt, postrema pars succo dulei concoctoque inde absumpto iam plenius siccatur, amarescitque modo salis? Redditur enim vnumquodque amarum cum amplius exsiccat: ut oliuæ, ut glandes inueteratæ efficiuntur amaræ.

26 Cur aliqua germinare non terra contenta, sed abscissa, aut euulsa, vel recondita, possint, ut caules liliorum, ut allia, ut cepæ? an quod omnes alimentum intra se continent, nec certo definitoque loco omnes oriuntur? Crescere autem vnumquodque potest, non eo quod in se continet alimentum, sed quod decoctum iam & digestum illud pabulum est. Continent igitur vel ante hac alimentum, sed augeri tum duntaxat incipiunt, cum tempus ad id adest, cuius opera res illa effici potest: velut etiam oua crocodilorum tempus tunc opperiri sibi commodum nouimus: incrementum tamen continuari non licet, quoniam aliud non suppetat alimentum.

27 Cur allia, & cepæ, quod sicciora ferantur, eo meliora possint euadere, cætera autem deteriora? an quod omnia istiusmodi maximè plena humoris conficiuntur? itaque terræ commissa sicciora temperamento commodo germinare incipient. Adde quod minùs putrent, cum sicciora feruntur.

28 Cur allia, & cepæ solæ ex plantis reconditæ germinare possint? an quod humore alimentoque sunt refertæ? Copia igitur alimenti est quæ germen, efficere queat: idque constat argumento tum squillarum, tum etiam bulborum, qui idem facere possunt. Crescere autem quodque solet, cum tempus venerit.

29 Quam ob causam, quæ aqua frigida irrigamus, dulciora, quàm quæ tepida, euadant? an quod sic interclusum calidum, falsius est, ut calidius, quod falsius: dulce autem ita contrarium, ut frigidum est: & alimentum oleribus humor est, vnde saporum genera oriuntur?

30 Cur allia cum excaulescunt, plenius quàm recens edita, olent? an quod recentia humoris multum adhuc extranei continent, quo fit ut vim suam integram habere nequeant? Cum autem decocta iam sunt, secreto humore illo inutili, tum suum odorem syncerè adipiscuntur, qui scilicet acer est. Quinetiam cæteri nuper editi fructus dilutiores sunt, & cepas recentiores ob eam causam minus acres sentimus.

31 Cur fructus myrtorum non conditarum magis quàm folia, defluant, conditarum autè reseruarumq; alga, ut fit, folia defluant, fructus adhæreant? An ita euenit non cõditis:

A ὥστε ἀπαγορεύου τῆ γλυκέος ἐκ τῆ ἀκρου καὶ πεπεμμένου, ἢ δὴ ξηραίνεται, καὶ λείπεται τὸ πικρὸν, ὡς τῶν οἰ ἀλες; ξηραίνοντο δὲ μᾶλλον, πικρὸν γίνεσθαι, καὶ τὰ τῶν ἐλαίαι καὶ βάλαναι παλαιούμηναι, πικρὰ γίνεσθαι.

κς Διὰ τί ἐνια βλαστάνει σὲκ ἐν τῇ γῆ ὄντα, ἀλλ' ἐκπιτμημένα· τὰ δὲ, κείμηναι, οἷοι τῶν κρίνων καυλοὶ, [σχοροδαί τε] ἐκρόμμου; ἢ οἷοι * ἐχρῶσι Ἐσφῆν πῶντα ἐν αὐτοῖς,

B ἀλλ' σὲκ ἐν ἀφωρισμένῳ τῷ τῶν σὲκ ἐν φυτῶν; [ὡς ἐπιτοσία οἷον ἐστὶ τῆς Ἐσφῆς ἢ ποιοῦσα βλαστάνειν. δῆλον δὲ. ἐ γὰρ καὶ αἱ σκίλλαι καὶ οἱ βολβοὶ τῶν ποιοῦσιν. αὐξεται δὲ ἐκάστω, * οὐ τὰ ἐχρῶσι, ἀλλ' ὅταν πεφθῆ ἐ διανεμηθῆ. ἐχρῶσι οἷον καὶ ἐμπεραθεν] αὐξεται δὲ, ὅταν ἢ ὡρα ἐλθῆ ἐν ἢ τῶν γίνεσθαι πεπλοῦσης ὡρας, * οἷοι] ἐ τὰ τῶν χροκοδείλων ὡα. σίωχες δὲ σὲκ ἐν, οἷον σὲκ ἐπιρρεῖ ἄλλη Ἐσφῆ.

C κς Διὰ τί ποτε τὰ σχοροδαί τε καὶ κρόμμου, ὅσα αἰ ξηρότερα φυτεῦνται, ποσούτω βελτίω γίνεσθαι· τὰ δὲ ἄλλα, χείρω; ἢ ὅτι πῶντα τὰ τῶν αἰ τὰ μάλιστ' ὑγρασίας ἐστὶ πλήρη; ὡς τὰ οἷον γῆ τῶν τῶν Ἐσφῆν φυτεῦνται· (ὡς ἢ ἦτον σῆπε), ὅταν ξηραίνεσθαι φυτεῦνται. κη Διὰ τί ποτε τὰ σχοροδαί καὶ τὰ κρόμμου μόνον τῶν φυτῶν κείμηναι βλαστάνει; ἢ ὅτι ὑγρασίας ἐστὶ πλήρη ἐ Ἐσφῆς; ἢ ἐπιτοσία οἷον ἐστὶ τῶν Ἐσφῆς, ἢ ποιοῦσα βλαστάνειν (δῆλον δὲ. ἐ γὰρ αἱ σκίλλαι ἐ βολβοὶ, τῶν ποιοῦσιν,) αὐξεται δὲ, ὅταν ἢ ὡρα ἐλθῆ ἐκάστω.

D κς Διὰ τί τὰ τῶν ψυχρῶ ὕδατι ἐρδόμενα γλυκύτερα, ἢ τὰ τῶν θερμῶ; πότερον ὅτι ἐκκατακλειόμενον τὸ θερμὸν ἀλμυρώτερον, ὡς τῶν καὶ τὸ ἀλμυρώτερον, θερμότερον; τὸ δὲ γλυκὺ, εἰσαίτιον, ὡς τῶν ψυχρῶν; Ἐσφῆ δὲ τοῖς λαχρόμοις τὸ ὑγρὸν, ἐ οἱ χυμοὶ ἐντεθέν.

E λ Διὰ τί τὰ σχοροδαί ὀζει μᾶλλον ἐκκαυλωῦντα, ἢ νέα ὄντα; ἢ ὅτι νέων μὲν ὄντων, ἐν πολὺ ὑγρὸν ἀλλόττειον ἐνόν, ἀφαιρεῖται πῶν δυνάμειν αὐτῶν; ὅταν δὲ πεπθῆ, ἐκκαυλωμένου ἢ δὴ πύτου, τῶν πῶν οἰκείαι ἐχει ὀδμή. αὐτῆ δὲ ἐστὶ φύσις δριμεία. ὁμοίως δὲ καὶ [οἷοι] ἄλλοι καρποὶ οἱ σπέρματοι ὄντες, ὑδαρέτεροι. δι' ὅ ἐ τὰ κρόμμου ἦτον δριμεία τὰ νεώτερα.

λα Διὰ τί τῶν μύρτινων μὲν μὴ τετραχειυμένων, τὰ μύρτα ἀπορρεῖ μᾶλλον τῶν φύλλων. * πειχνομένων δὲ τῶν φύκει τὰ μὲν φύλλα ἀπορρεῖ, τὰ δὲ μύρτα σὲκ ἀπορρεῖ; ἢ ἀταχειχλύτων μὲν ὄντων οὕτως ἐχρῶσι τῶν φύσιν;

γρ. ἐχρῶσι ὑγρασίας Ἐσφῆν αἰ πῶντα
G. ἢ πρὸς χ. ἢ αὐτῶν Ἐσφῆν.
γρ. ὅτι καὶ τὰ τῶν χροκ.

ὅταν γὰρ πεπονηθῆ, ἀπερρεῖν πέφυκε τὰ μύρ-
 τα. τὰ δὲ οὐ συμβαίνει κειμήτων, ἀλλὰ μό-
 νον κωλύει ἢ ἰκμας τῆ φύκος μεταβάλλειν
 τὸ ἐν τῷ μύρτω ὑγρὸν. τὰ δὲ φύλλα ἀπο-
 πίπτει τῷ ἀριῶν, αὐτῶν ξηραίνοντων. τὸ δὲ
 φύκος ξηραίνει, ἀλμυρόν ὄν. οὐ τὸ αὐτὸ οὖν
 συμβαίνει ἐπὶ τῆς μυρρίνης οὐσι δὲ κειμή-
 τοις τῆς φύλλοις.

λβ Διὰ τὴν οἰκίαν πέποιες ἀριστοὶ γίνου-
 νται ἐν τοῖς ἐλώδεσι πεδίοις, οὗσιν ἐν ὑγρῶν, ὅτι
 παρὲν Ὀρχομενὸν ἐστὶν Αἰγύπτῳ. δοκεῖ δὲ ἐνυ-
 δρος αὐτῆ ἢ χώρα εἶναι. ἐστὶ δὲ τὰ ἐλώδη ἐνυδρα.
 οἱ δὲ οἰκίαι αὐτῶν ὑγρότεροι. δὲ καὶ οἱ κηπαῖοι
 φασὶ εἶσιν. πότερον ὅτι εἰς βάθος ἀφ' οὐκλι-
 ρότητε τῆς γῆς * ἀναγκάζεται φυτεῦσθαι;
 ἢ γὰρ πηλώδης ἐστὶν πεδία, μάλιστα γίνονται οὐκλι-
 ρα. οἱ δὲ, εἰς βάθος φυτθθέντες, βελτίους. ἢ
 δὲ πὶ ξηραίνονται εἰς πλὴν γῆν, ἀφ' ἧς αὐτὸ εἶναι
 ὑγρὸν φύσει; οὕτω γὰρ ἀπικαυόμενοι, ἐ-
 πὶ μέσον ἤξει. ἢ δὲ ἐλώδεστέρα μὲν, βα-
 θεῖα δὲ, ἔσφλω ἴσχει δὲ ἀφ' ἧς τὸ βάθος τῆς
 γῆς, καὶ ἀφ' ἧς τὸ πόρον. ἐστὶ οὐκ ὑπερβαλ-
 λουσθαι, ἀφ' ἧς τὸ ξηραίνεσθαι πλὴν γῆν
 πάλιν.

γρ. ἀναγκάζεται
καὶ οἰκίαι

Supra, 2. 16. λγ Διὰ τὴν πηλῶδον δυσώδης τοῖς ἰδρω-
 τας ποιεῖ, καὶ ἔνια τῶν μύρων; ἢ ὅτι ὄσων ἐστὶ τῆ
 ὄσμη βαρύτερος ἐστὶν δερμῆτος, ταῦτα κεραι-
 νύμενα ταῖς ἀειτήω ματιχῆς ὑγρότησι κακώ-
 δεστέραν ποιεῖ πλὴν ὄσμῃ;

λδ Διὰ τὴν πηλῶδον βασκαρίας φασὶ
 φάρμακον εἶναι; ἢ διὸς βασκαίνεσθαι δοκοῦ-
 σι λαβρῶς ἐσθιοντες; ἢ ὑφορώμενοι ἰνας διε-
 γρησίας, καὶ παρὲν τὰ παρὰ φερόμενα ὑπερ-
 τὰς ἔχοντες; ὅτι κλέροισι γινώ, ὅταν τῆς αὐ-
 τῆς τραπέζης ἰδία πὶ παρὰ φέρωνται, μετα-
 δίδουτες, ἵνα μὴ βασκαίνῃς με. ἀπὸ μὲν οὖν
 μὲν τὰ φαλαγγῆς τῶν βρωμάτων παρὰ φέρωνται
 διδομένοι ὑγρὸν, ἢ σιτίον, ὑφ' ὧν, ἢ καταλαμ-
 βασκομένων, ἢ ἀπεμουμένων μεταφραθέντα
 τὰ σιλια, σινεξέπτεσι [καὶ] τὰ πνύματα
 ὑπερ τῶν ὑγρῶν, καὶ πόνοις καὶ εὐφορίαις πα-
 ρέχθαι. τὸ πηλῶδον οὖν παρὰ φέρωνται, θερμαν-
 τικὸν ὄν τῆ φύσει, ἢ φαίωσεν τὸ δεχόμενον ἀγ-
 γαῖον τὰ σιλια, ἐστὶ τὸ ἄλλο σῶμα. δὲ ἔξωθεν
 τὸ * ἐγκαταλαμβασόμενον πνύματα συμ-
 βαίνει.

γρ. ἐγκα-
λαβόμενοι

λε Διὰ τὴν ἢ οὐκλίαν ἐμβαλλομένην
 πρὸ γλυκῆς, γλυκῶν ποιεῖ τὸν οἶνον;
 ἐμβαλλομένη δὲ δύο κοτύλαις εἰς τὸν ἀμφορέα.

A quoniam natura sancitum est, ut fructus
 peracta decoctione flaccescant, ac deci-
 dant? quæ quidem decoctio repositis agi
 non potest, sed eatenus tantum efficitur,
 ut algæ vapor prohibeat, ne humor fru-
 ctus immutetur: folia contra cum siccent,
 decidunt. Alga autem, ut salsa, exiccandi
 vim habet. Ergo non idem foliis acci-
 dit arbori adhzrentibus, & conditis modo
 quo dictum est.

32 Quam ob causam cucumeres, cogno-
 mento pepones, optimi palustribus planis,
 id est, humidis, sibi soleant, ut apud
 B Orchomenum, & in Ægypto: aquarum
 etenim uberem terram esse Ægyptum pu-
 tamus. Cur ergo cucumeres, qui humidi
 sunt, & ob id hortenses, ac rigui, minimè
 laudati, locis palustribus, quæ madida
 sunt, egregiè fiant? Vtrum quòd ob terræ
 duritiam altiùs coguntur descendere? So-
 lum namque limosum ac planum maximè
 indurescit: qui autem altiùs innituntur,
 meliores euadunt. An quòd terram sic-
 cam esse oportet, quoniam cucumeres
 natura humidi sunt? ita enim sequetur ut
 per retractum in medium veniant. Palu-
 stris verò, si plana altaque sit, alimen-
 tum nec exiguum præbet propter soli al-
 titudinem, locumque ipsum: neque ni-
 mium, quoniam solum resiccari necesse
 est.

33 Quam ob causam ruta, & nonnulla pig-
 menta odora sudorum faciant fœditatem?
 an quorum in odore grauitas est, atque acri-
 tudo, ea cum excrementitiis mista humo-
 ribus deprauare odores possunt?

34 Qua de causa rutam fascinationis re-
 medium esse aiunt? An propterea quia
 D tum effascinari se credunt cum aut voraci-
 ter edunt, aut incommoditarum ali-
 quarum tenentur suspicione, aut cibum
 habent suspectum, quem capiunt? Itaque
 cum de mensa eadem, qui priuatè sibi
 assumunt, participem intuentem quem-
 piam faciunt, affanturque, cum imper-
 tiant, Ne me fascines: ergo cibum cum
 perturbatione sument, nec quid bibent,
 aut edent sine turbatione, & flatu, qui
 vnà hauriatur, & ingeratur. Quam ob-
 rem flatu ipso vel cum extrudendus effertur,
 E cibus quoque vnà elatus eiicitur, vel
 cum interclusus per humorem tenetur,
 tormina mouentur, & cruciatus. Igitur
 ruta præsitata, vi sua & potestate calfa-
 ctoria, vas, quod recipit cibos, elaxat, &
 reliquum corpus itidem afficit: ex quo fit
 ut flatus ille interclusus, transmitti atque
 secedere possit.

35 Quænam causa sit ut origanus musto in-
 iecta vinum dulce efficiat? duas enim in am-
 phoram iniectis heminas satis est. An quòd
 tollit, quantum in musto est, aquabundum,

ἐκ δὲ τῶν ἀρτων ψυχρότων ἔσθ' ἡ θερμὸν ὄξειον, ψυχρὸν μὲν ὄντων, ὄξεληλυθεν ἐν δὲ θερμοῖς οὖσι, ἐξέσθ'.

ε Διὰ τί οἱ ἀνάλοι ἀρτοι πλείονα σαθρὸν ἔχουσι τῶν ἠλισμένων, τῶν ἀλῶν αὖτις ἴσων ἢ ἀρχότων; εἰχὸς δὲ ἡνίκα κινῶνται οἱ γὰρ ἅλεις πρὸς κείναι τε, καὶ βαρύτεροι τῆς ὕδατος εἰσιν. ἢ ὅτι ξηραίνονται οἱ ἅλεις; δι' ὃ καὶ ζεταὶ ἀσπῆτα ἐὰν τελευτήσῃ. ἀναλίσκεται γὰρ καὶ ξηραίνεται ὁ ὑγρὸς ἕως αὐτῶν, ὅσπερ αὖτις τῆς θερμότητος. καὶ ἐν ταῖς ἀρταῖς οὖν ἀναλίσκεται τὸ ὑγρὸν ἕως τῆς ἀλῆος, καὶ ἀποπνεῖ ἔξω. δι' ὃ καὶ οἱ ἕωλοι ἀρτοι κορυφώτεροι εἰσι τῶν θερμῶν, ψυχρότεροι ὄντες. ἐν δὲ τοῖς μὴ ἠλισμένοις, τῶν τῶν ὑγρῶν* πλείστον ἐνυπάρχον, βαρύτεροι αὖτις ποιεῖ.

στ. παρὰ

ς Διὰ τί οἱ μὲν ψυχροὶ ἀρτοι ἀναβρεχθέντες, εἰ ἀψοῦσαι ἀλλήλων, ἢ σπυροῦσαι, οἱ δὲ θερμοὶ; ἢ ὅτι οἱ μὲν ψυχροὶ, μὲν τῆς ἀτμίδος ἀφίσταται ἐν αὖτις γλιχρὸν ὑγρὸν. ἢ ὄξεληλυθὸς, οὐ κολλῶνται; τὸ γὰρ ὕδωρ ἀέβρεχθησθαι, ψαθυρότερον ἔστιν. οἱ δὲ θερμοὶ, ἔχουσι ἵνα γλιχρότητα. ὅταν (μὲν) οὖν βεβρεγμένων αὐτῶν ἢ ἀτμὶς ὄξει, τὸ μὲν θερμὸν, ἀψοῦσαι, ἔχει λεπτότητα. τὸ δὲ χυλάδες, σπυροῦσαι αὐτῶν, ἔχει μίγνυτον τῶν ὑγρῶν,* πρὸς ἄλλαις ποιεῖ ἐν αὖτις.

στ. παρὰ
χρῶμα
G. παρὰ
χρῶμα, Syl.
Suprà, 3.

ζ Διὰ τί τῶν ἀλφίτων πλείονα λαμπερότητα ἔχει, τῶν δὲ ἀλφίτων πλείονα τελευτήσια; ἢ ὅτι τὸ μὲν ἀλφίτον, καπυρόν, ἀεὶ θραύεται, οἱ μάλιστα πάσχει πλείστον χροῖον χροῖον μύρον; τὸ δὲ μαλαχρὸν καὶ* λεπτόν ἀλφίτον, ὅ ἔστιν ἐν τῶν πυρῶν, ἐκθλίβεται [ἐκώσθηται] πρὸς τὸν, λαμπερότατον δὲ ἔστιν ἐν ἀμφοτέροις τὸ εἶδος.

στ. παρὰ

η Διὰ τί ἡ μὲν μάζα, ὅσα δὲ μάλαστρον τειφθῆ, δις ἀψοῦσαι ἴσως γίνεται ὁ δὲ ἀρτος, δις ἀψοῦσαι ἴσως; ἢ ἀψοῦσαι τειφθῆσθαι σφόδρα τὸ εἶδος,* μικρότερον γίνεται. τὸ δὲ γλιχρὸν, ποιοῦτόν ἔστιν; ἕως δὲ τῆς πυρῆος, ἀψοῦσαι ὄξει τὸ ὑγρὸν τῆς ἀρτου ὡς τὸ ψαθυρότερον γίνεται τῆς ὑγρῆς ὄξεληλυθότος ὅλης, ὅτι αὐτὸ μάλιστα τειφθῆ, ἔχει ἐν τῇ τειφθῆ μικρομέτερον γερνῆσαι. τὸ δὲ ψαθυρὸν, βεβρεγμένον ἔστιν. ἡ δὲ μάζα,* ὅσα αὐτὸ μάλιστα τειφθῆ, γλιχρότερα γίνεται τῆς ὑγρῆς μεμιγμένου. τὸ δὲ γλιχρὸν, ἐκθλίβεται ἀψοῦσαι, πλείονα δὲ τειφθῆ δὲ ἀψοῦσαι ἔστι. διὸ γὰρ τὸ πεφθῆσθαι μύρον ἀψοῦσαι εἰς μικρότερον.

στ. μικροῦ
πρὸς γ
στ.

στ. ψαθυ-
ρώτερος

στ. ὅσο

A panis autem, calore inde egrediente per refrigerationem: humor itaque frigidis iam evanuit, calidis adhuc inest.

5 Cur panes non saliti plus ponderent quam saliti, modò cætera omnia pari habeantur mensura? Contrarium namque verisimilius dixeris, cum sal adiciatur, & grauior sit, quam aqua. An quia sal exiccare potest, ex quo incorrupta seruantur quæ confecta sale reponimus? Absumitur enim à sale, resiccaturque humor, qui ex calore putrescit: & in pane igitur humor à sale consumitur, extraque afflatur: quocirca panes pridie facti, leuiiores quam calidi sunt, utpote frigidiores: contra iis qui sale vacant, humor largior insidens efficit grauiiores.

6 Cur panes frigidi humefacti, si inuicem tangant, non cohæreant, calidi cohæreant? An quod frigidi lentorem suum cum vapore vnà emiserunt, quo exacto conglutinari non amplius queunt? humor enim quo maduere, rigidus est. Calidi contra, lentoris aliquid continent: ex quo fit ut cum madefactis vapor emigrat, calor ob suam tenuitatem respiretur, & euanescat. Glutinosum autem illud cum calore egrediens, seque cum humore permiscens, facit ut inter se panes cohæreant.

7 Cur farinæ triticeæ primum, ordeaceæ vltimum candidius prodeat? An quod ordeum ut rigidius, protinus obfrangi diffundique aptum est? quod maxime fit cum diu contunditur. Triticum mollius, atque ob eam rem parte exteriori leuiter diducta, interior quæ candidior est expressa primum contunditur: est autem in vtrisque candidius, quod interiorius est.

8 Cur massa ordeacea, quo plenius tractetur teraturque, eo minus aluum subducere læuigaréque potest, triticea contra, quo plenius, eo magis? An quod triticea maiorem in modum contrita minuitur? lentum etenim quodque affici ita solet: tum ignis humorem panis vndique eximit, itaque rigidiusculum humore sublato relinquit. Denique quanto plenius contrectatur, & teritur, tanto frigidior redditur: partes enim singulas diminui aded agitatas, extenuarique necesse est. Rigidius autem omne, concoqui facilius potest. Ordeacea contra quo amplius pressatur, & teritur, eo lentior & tenacior humore imbibito euadit. Tenax autem omne ac lentum diuidi sanè haud facile potest: qua quidem diuidendi facultate fit, ut ægrè concoquatur: quod enim concoctionem recepturum est, digeri in minima debet.

9 Cur massa ordei contrita minor, tritici amplior reddi non potest? an quod ordei farina massata contritaque compescitur, atque confidet, scilicet glutinamento humoris, quia rara & crassiuscula est: triticea, quoniam spissa admodum est, colleuatur atque extollitur? Spissa etenim omnia subacta pertritaque incallescunt, & incallescendo inflantur, ac extolluntur, quomodo etiam caro perfricata extollitur.

10 Sed cur massa triticea in igne amplior, quam ordeacea, reddatur? an quod humorem triticea continet indiscretum, qui cum calfactus egredi nequeat, scilicet ex pertritionis compressu, mox spiritus de eo concalfacto humore nascitur: largior autem humor largiorem pariat spiritum, necesse est?

11 Quam ob causam cum mel tenacius quam aqua sit, farina mulso subacta rigidior reddatur, vbi decocta est, quam aqua subacta? an quod aqua feruore ignis cogitur, atque consistit: mel contrahit quidem, sed non sine assiccatione: itaque rem facit rigidior: causa namque rigoris in siccitate est.

12 Cur bis coctus panis refrigeratus minus duritiem praese ferat? an quod triticum dulcem quendam ac lentum succum in se continet, qui veluti anima eius est: indicium quod cum siccet, omnino exinanitur: cum autem vaporis aliquid sentit, mox erumpit, & coalescit? Ergo cum humor hic in farina quoque tritici insit, maximèque in ea quae purissima est, efficitur vt in massa ipsa farina confecta idem feruetur: argumentum, quod decocta in pul-tem redditur lentior. Vbi igitur panis primo igni commissus est, portio rigidi & leuis, cum humore euaporatur, & quantum in farina furfureum maximè est, totum deuritur: mox planè educto cum de-
nuo massa retritatur, pressaturque pars farinae tenuissima, & humoris lentissima, quae solae supersunt, miscentur amplius sibi, tum qui tales amplius euaserunt, tumque propter ignitionem: fit enim mistura eorum tincturae consimilis, ita vt massa post trita similis farinae illi elixae efficiatur, quippe quae pertrita iam prima, relictaque parte farinae tenuissima, & humoris lentissima, glutinosa & reficcabilis redditur, vbi ignem praesensit: nam & disiungi facilè quod lentum est, nequit, & humorem nullum per seipsum emittit quod spissum est. Hac igitur eadem re panis quoque bis coctus ob causas praedictas efficitur, itaque minus durefcit, cum semper inter se humiditatem contineat.

Tom. IV.

A Δια' ἡ ἡ μὲν μάζα, τριβομένη, ἐλάττων ἢ τῆς ὄπης μίξον; ἢ ὅτι τὸ μὲν ἀλφίτων βρεχθὲν ἐ τριβομένην, σπυρίζει τῆ τῆ ὑγρὸν κολλήσῃ, ἀφ' ἧ ἀραιὸν εἶναι καὶ χονδρὸν; τὸ δὲ ἀλφίτων, μετεωρίζεται, ἀφ' ἧ τὸ πυκνὸν σφόδρα εἶναι; τὰ γὰρ πυκνά, τριβομένη, θερμαίνεται. θερμαίνοντα δὲ καὶ πνύμαρ ὑμῶν, μετεωρίζεται, κατὰ τὸ [ε] ἢ ἀφ' ἧ.

Infra 22.

B Δια' ἡ δὲ πυρὺ μῶν τὸ ζαῖς, μίξον ἢ ἡ μάζα; ἢ ὅτι ἔχει ὑγρὸν (δ') κεχωρισμένον ὥστε ὀξείναι θερμαίνοντα ἀφ' ἧ πλεονάζει οὐ θερμαίνοντα, πνύμαρ γίνεται; ἐκ δὲ τῆ πλείονος ὑγρῶν, αἰάγκη γίνεται πλῆθον πνύμαρ.

Infra 24.

1α Δια' ἡ τῆ μέλιτος κολλητικώτερον ὄντος ἢ τῆ ὕδατος, τὸ ὅ μῆλι κεράτω φουραθὲν ἀλφίτων, ψαθυρώτερον ἢ ὅ τῆ μῆλι κεράτω ἢ ὅ τῆ ὕδατος; ἢ ὅτι τῆ μῆλι, ἀπὸ τῆ πυρὸς πηγνύσθαι ἐ σπυρίζεται, τὸ ὕδωρ, τὸ δὲ μῆλι, σπυρίζεται, ἀλλ' ὅτι ἐπιξηραίνεται δι' ὅ μᾶλλον ψαθυρὸν ποιεῖ. ἢ γὰρ ψαθυρότης, ἀπὸ ξηρασίας γίνεται.

γρ. ἀπὸ ξηρασίας

1β Δια' πῶς διπυρὸν ἀρῆρι ψυθρῆντες, οὐ γίνονται σκληροί; ἢ ὅτι ἔχει ἕνα ἐν αὐτῷ ὄπης γλυκῶ καὶ γλίχρον χυμὸν, ὅς ὅστιν αὐτῶ καὶ τὰ ψυθρῆ; σημαίον δὲ ξηραίνοντα γὰρ ὅλως κενούσθαι νοσηρὸν δὲ, ἐκφύεται. τῆ οὖν χυμοῦ ὄπης ἐν πύρῳ καὶ ἐν τῷ ἀλφίτων καὶ μάλιστ' αὐτῶ καθαρωτάτω, ζαῖτος χυμοῦ

D νου τῆ ἀλφίτων ἐ τριβομένην, συμβαίνει αὐτῶ. σημαίον δὲ ἐφόμῳ γὰρ, ἀφ' ἧ χωρητικώτερον ἢ ὄπης μῶν μὲν οὖν τὸ πρῶτον τῆ ἀρῆρι, ἀφ' ἧ ψαθυρὸν καὶ ἐλαφρὸν, τῆ δὲ ὑγρῶν τῆ ἐκ τῆ ἀρῆρι ἀπατμίζει, καὶ τῆ ἀλφίτων τὸ ἀχυρωδέστατον ἀποχρῆσθαι. ὀξείνεται δὲ καὶ τριβομένην πάλιν τῆ ζαῖτος, τὸ, τε τῆ ἀλφίτων ἀφ' ἧ λείπεται, ἐ τῆ ὑγρῶν γλίχρον λειπόμῳ, μίγνυται μᾶλλον ἐαυτῶ, ἀφ' ἧ τε πᾶσι τοιαῦτα καὶ μᾶλλον γινόμενα, ἐ ἀφ' ἧ πύρῳ σπυρίζεται.

G. μίξον

γρ. πᾶσι

E βαφῆ γὰρ ὁμοία ἢ μίξις αὐτῶ γίνεται ὥστε γινόμενα ὅτι ὑγρὸν τριβομένην ζαῖς, ὁμοίον ὅτι ἐφομένον ἀλφίτων. ἐ γὰρ ἐκφύον, ψυθρῆντες ὅτι ζαῖτος καὶ λείπεται ὅτι λεπτοτάτου ἀλφίτων ἐ τῆ γλίχρον τῆ ὑγρῶν, πυρῶν, (καὶ καλλῶδες γίνε) καὶ ἀνεξίκαμασιν. τὸ, τε γὰρ γλίχρον, δὲ ἀνεξίκαμασιν καὶ τὸ πυκνὸν, οὐ γὰρ ἀπὸ τῆ πύρῳ ὑγρῶν τῆ οὖν τῆ, ἐ ἀφ' ἧ πυρὸς πᾶσι ἀρῆρι ἀφ' ἧ τὰ εἰρημῶνα ἔχων καὶ αἰεὶ ὑγρῶν, οὐ γίνονται σκληροί.

γρ. πᾶσι

17 Διαὶ τῆς τροφῆς τῆς ζῆσης ἐ τῆς ὑ-
 γασῆς οἰοῖς διωάμια πολὺν χρόνον χρῆσθαι
 οἷ τῆ γινόμενῃ τροφῇ δὲ ἀλφίτων ἐ ἀλβύρων,
 ἐ πῖς οἰνοῖς τῆς αὐστηρίσ * ἐ ὕδατι· τοῖς δὲ ἄ-
 διωάμια, καὶ ταῦτα ἢ δὲ οὐδὲν οὐδὲν; ἢ ὅτι παρὰ μὲν
 ἔστι τῆν τροφῆς φερομένων, ὅτι πολλακτὰ ἐ τρο-
 φιμα· ὡς τε ἐ ἔτην κενωθῶσι, τῆς πρώτης
 τροφῆς ἀναλωθείσης, ἐπὶ ἐνεστὶ ἐν τῆν τρομαζὶ
 πολλὴ διωάμια· ὡς μὲν πρὸς τῶν τροφ-
 τῶν ἐργασίαν τῆν σώματος, πεφθεῖσα· ὡς δὲ
 πρὸς τὸ τέλος ἐ τῶν ἐκ διαδοχῆς γινόμενων,
 ἀπεπτος; ταῦτα δὲ ἔστι ἐ τῆν ἠδέων τὰ πλατ-
 σα· ταῦ μὲν γὰρ λιπώδη ἐ γλυκεὰ καὶ πίονα,
 ἠδιστα δοκεῖ εἶναι γινόμενοις ἡμῖν· ταῦτα δὲ ἔστι
 πρῶτα (τα) τροφιμα καὶ ἐκ ἀπεπτα· ἐ ὅτι
 πολλακτὰ, ἐπὶ ἢ αὐτῆ διαφορῆ· ὡς τε ἐναυλον εἶναι
 τῶν διωάμια, ἐὰν τις αὐτῆν πληρωθῆ, καὶ μὴ
 ταχὺ ἐκλείπη τῶν ἀσθησι· οὐ γὰρ μόνον ἐ
 τῆ κοιλίᾳ ἐόντων γὰρ ἢ πλῆρωσις, ἀλλὰ καὶ
 διαφθείσης τῆς τροφῆς, ἐν ἄλλοις μέρεσιν· ἢ οὐ
 μόνον τῆν ἀπίον, ἀλλὰ ἐ τῆ φύσιν ἐνια
 σύμμετρα εἶναι καὶ οἰκεία ἡμῖν; πρῶτα γὰρ τὰ
 τριαῦτα, δια τὸ χτῆ φύσιν εἶναι, μᾶλλον πρὸς
 ἔσθαι τὰ σώματα· τὰ δὲ πρῶτα φύσιν, ἢ ἦτον.
 ἀλλὰ τε ἄλλη κρῆσι * ἀρμόζει· οἷ τὸ μέλι
 τῆς μελίτης καὶ φύσιν ἔστιν, ὡς τε πρὸς φε-
 ρεσθαι μόνον· καὶ οἱ ἀσθεῖς γὰρ εἰσι τῶν διωά-
 μια· ὡς τε δεῖ λείπειν τὸ ἀναλισκόμενον, ἀλλ'
 εἶναι ἀνάλογον τὸ πλῆθος, πρὸς τῶν ἰσχυ-
 τῶν * ἀπὸ τῆν ἀνθρώπων· ὡς τε ὅσα τῆν
 ἠδέων ποιαῦτα ἔστι, δια μὲν τὸ ἐν τῆ φύσει
 ἢ ἦτον * ἢ ἀρχεῖν, ἠδέα φαίνεσθαι, ὀλίγον δὲ
 χρόνον εἶναι πληροῖ ταχὺ· τῆν δὲ χτῆ φύσιν,
 αἰεὶ δέοντα· ὡς τε καὶ * πρὸς φερομένων συ-
 νεχῶς δι' αὐτὰ; οὐ τῆν ἠδέων, ἀλλ' ἐτέρων
 ἢ ἦτον πληρωθῆσαι,

γ. ἐν βύβλ.

γ. ἀρμόζει.

γ. ἢ ἦτον.

γ. ἢ ἀρχεῖν.

γ. πρὸς φε-
ρομένων

γ. οὐ γὰρ πλ.

18 Διαὶ τῆ ταῦτα σωματικῶν οἰοῖς τε
 ἠδέα φαίνεσθαι, ἐ λίαν σωματικῶς πρὸς φε-
 ρομένων οὐχ ἠδέα· τὸ δὲ ἔθος ἔστι, τὸ πολ-
 λάκις ἐ σωματικῶς [π] ποιεῖν; ἢ ὅτι τὸ μὲν
 ἔθος, ἐξὶν δεκτικῶν ἕνεκα ἐν ἡμῖν ποιεῖ,
 * οὐ πλῆρωσιν; τὸ δὲ σωματικῶς πρὸς φε-
 ρεσθαι πὶ πληροῖ τῶν ὅτι θυμιά, καὶ κα-
 τὰ τῆν ἀπίον· ἐστὶ γὰρ ἢ καὶ ἢ ὅτι θυμιά·
 αἰ μὲν οὖν ἐξέσις γυμναζόμενα, αὐ-
 ξοῦσθαι καὶ ὅτι διδάσκει· τὰ δὲ ἀγγεῖα, σατ-
 τῶνα, ἐσθλὸν μείζω γίνεσθαι· δια τῆν τὸ μὲν
 ἔθος, ὅν γυμνάσιον, αὐξεῖ τῶν δεκτικῶν ἐξίν·

A 13 Cur nonnullis de genere cibi, tum
 humidi tum sicci, multum temporis sine
 fastidio uti possimus, ut cibo quem triti-
 cea ex farina ordeaceave conficimus, &
 vinis austeris & aqua, aliis vero quamvis
 suavioribus, non tamen sine fastidio to-
 ties uti possimus? An quod eorum, quæ
 in cibo assumimus, alia validius alunt:
 suntque ad inundandum aptiora: itaque
 vel ubi cibo priore consumpto vacui su-
 mus: inest præterea facultas multa in cor-
 pore, quæ ad priorem corporis confe-
 ctionem decocta est: sic ad finem, & ad
 succedentem coquendi vicem, cruda ani-
 maduertitur. Cuius sanè generis pars
 plurima suavius est, quæ enim pingua, &
 dulcia, & opima sunt, ea nobis gustu sua-
 vissima sunt, eademque omnia validè nu-
 triunt, & decoqui possunt, solentque inun-
 dare quocumque inter seipsa discrimine
 distant. Vnde efficitur, si quis sese im-
 plerit, ut facultas eorum diutiùs immore-
 tur, nec breui sensus deficiat: non enim
 solum pleno ventriculo satietas oritur, sed
 digesta quoque alimonia cæteras in partes
 identidem usu euenit. An non id solum
 ipsum causæ est, verumetiam quod non-
 nulla perquam modicè naturæ usui sunt,
 nobisque familiarissimè conueniunt? Hæc
 enim omnia quia secundum naturam sunt,
 idcirco meliùs à corpore quàm dulcia, re-
 cipiuntur, ut quæ præter naturæ ratio-
 nem facillè respuuntur. Alia verò aliis
 temperationibus congruunt, ut mel api-
 bus secundum naturam sic suppetit, ut eo
 vesci tantummodo possint, quamquam vi-
 ribus sunt imbecillis. Itaque relinquen-
 dum quidem est quantum absumatur, sed
 id ex proportione ad vires hominis. Quæ
 igitur è suavis ita sese habent, ea quo-
 niam naturæ minùs propriè conueniunt,
 suavia quidem sentiuntur, sed parum tem-
 poris moram faciunt, & fastidium pariunt.
 Quæ autem secundum naturam pro cibo
 deputata homini sunt, ea semper appeti-
 mus: itaque fit ratione naturæ, ut usu quo-
 que eorum assiduo minùs quàm suavius,
 fastidiri possimus.

E 14 Cur eadem & assuescentibus suavia,
 & admodum crebrò utentibus insuavia
 sentiantur, cum tamen assuescere, sit sæ-
 pe & crebrò quicquam facere? an quia
 consuetudo habitum rei cuiuspiam capien-
 tem in nobis efficit, non satietatem? Fre-
 quens autem usio desiderium explet:
 quod & ipsum quasi causa quædam est.
 Habitus ergo cum exercitantur, augen-
 tur, atque proficiunt. Conceptacula
 verò infarta nihilo ampliora redduntur.
 Quamobrem consuetudo cum exercita-
 tio sit, auget habitum illum capientem.

Quod autem vsu crebro in cibo assumitur, infarcit quidem, expletq; desiderium, quo expleto non amplius escam recipimus: sed augere illud idem non potest, ob eam scilicet rem quam modò de infarctione retulimus. Ad hæc, nō ideo suavis cōsuetudo est, quia semper delectet: nam res etiam solitæ molestæ sunt, si vsu quis agit crebriori: sed eo certè suavius agitur, quoniã operis principium libèter adimus, & diutius rem facere eadē assueti, quàm non assueti, valemus. Qua igitur re molestum hoc est, quanquam suaue sit, hac eadem cætera quoque suauiâ efficere possunt: vtraque enim cum crebrò vel fiunt, vel pro cibo sumuntur, tædio nos certè afficiunt. Cuius sanè causa est quòd nos vires, siue virtutes vel recipientes, vel agentes, non infinitas sed finitas habemus: quæ vbi quidem sibi quod modicè competat, obtinuerint, (id enim est quod continuè amplificari sentiatur,) alteræ satis explentur, alteræ agere nequeunt.

15 Cur massa triticea cãdidior pertrita efficiatur, ordeacea nigrior? Vtrum quòd per summa ordeacea nimium assiccatur: calor autem humori permistus, candorem gignit? An quia, cùm calfacta est, humorē ad se ipsã trahit, vt quæ partibus maiusculis constat.

16 Quam ob causam farina aqua subacta melius coeat, quàm oleo subacta, quod tenacius est? quanquam glutinatius quod lætius est: oleum autem lentius, quàm aqua, an quod aqua tenuior est, vt vsque quæq; subire mollirèq; valeat? Cohæret item, & comprimitur inter se meliùs farina aqua subacta, quanquã etiã sine contritu cõprimi queat.

17 Cur panes, vt parum triti, sic nimium triti rumpantur? an quòd parum triti, quoniam partibus minus connexis inter sese cõtinentur? idcirco rumpi facilè queunt: tritatio enim partes copulat, & coniungit: ergo suo ipsi discrimine ad disruptionem paratior reguntur? Adde quòd multum humoris, & impromiscuum continent, qui minus trituram pressuramque receperunt: at quos nimium tritos igni mandauimus, ii sicci admodum sunt, quoniam humoris parum immodica agitatio tritandj reliquerit, idque decoctis totum exactum est. Igitur rūpi vtrosque necessum est, quoniam humoris multum educitur: multum enim, vt absolute in his continetur, quos parum tritaueris: sic reliqui comparatione in iis est quos immodicè agitatis.

18 Cur massa tota leuior sit, quàm seorsum humor & farina? Vtrum quia cum miscentur, spiritus intercluditur? an quia pars aquæ à calore farinæ indito euaporatur; itaque minus id redditur quod ex vtroque mistum constiterit? Aër autem aquæ tametsi miscetur, nihilo tamen leuiorem facit: nam ipse quoque aër cum aère pondus auget.

A Το δὲ σιωεχῶς πωροφερόμενον, σάπην μὲν καὶ πληροῖ πλὴν ἐπιθυμίας· ἢς πληρωθείσης, οὐκ ἔτι πωροστέμνα· ἀλλ' εἰ δὲ οὐκ ἔστι αὐτῶν, ἀλλ' ἔτι πωροφερόμενον ἐπὶ τῆς σαξέως. ἔτι τὸ ἔθος ἔστι αἰεὶ ἠδύειν, ἠδύ' ἔστι, (λυπεῖ μὲν γὰρ ἔτι τοιαῦτα, εἰς ἡς σιωεχῶς ποιῆ.) ἀλλὰ τὰ πλὴν ἀρχῆν τῆς ἔργου ἠδύως ἡμας* πωροστέμνα, ἔτι πλείω χρόνον δυνάσθαι αὐτὸν ποιῆν, ἢ ἀσιωήθεις ὄντας. ἐν ᾧ οὖν καὶ τῆς λυπεῖ ἠδύ' ὄν, ἐν αὐτῶν καὶ τὰ ἄλλα ἠδέα. σιωεχῶς γὰρ γινόμενα ἢ πωροφερόμενα ἀμφοτέρω λυπεῖ. ἀλλ' οὐδὲ, (ἀλλ' οὐδὲ) τὸ μὴ ἀπείθεις ἡμας ἐπὶ αἰεὶς δυνάμεις ἔχειν τὰς δεκτικὰς καὶ ποιητικὰς, ἀλλὰ πεπερασμένας, αἱ τυγχάνουσιν τῆς συμμέτρου αὐταῖς, (τῆς γὰρ σιωεχῶς ἔστιν ἀσθητὸν εἰς ὀπίδουσιν,) αἱ μὲν, πληρωθῆναι, αἱ δὲ ἀδυνατῆσιν ἐνεργεῖν.

15 Διὰ τί τὸ μὲν σάπην, γὰρ τριτόμενον λευκόν· ἢ ἡ μάζα μαλαντέρα; πότερον οὖν ξηραίνεσθαι μάλλον τὸ ἐπιπολῆς ἐν ᾧ ἀλφίτω, οἷον ἐν ὑγρῶ* θερμῶν, ὃ ποιεῖ πλὴν λευκότητα; ἢ

16 Διὰ τί πεपुरῶσθαι, ἔλκει τὸ ὑγρὸν εἰς αὐτὸ, μεγαλομερέτερον ὄν;

17 Διὰ τί τὰ ἀλφίτα μάλλον τὰ ὕδατι συμμείνει φερόμενα, ἢ ἔτι εἰς αὐτὸν ὄντι γλισχρότερον; καίτοι καλλητικώτερον τὸ γλίχρον· ὅ δὲ ἔλαϊον τῆς ὕδατος γλισχρότερον. ἢ ὅτι λεπτότερον τὸ ὕδωρ; ὥστε εἰσέρχεται εἰς ἀπῆν, καὶ μαλακὰ ποιεῖ· συμφύεται τε μάλλον καὶ σιωθλίβεσθαι πρὸς ἀλλήλα, καίτοι εὐλιτόμενα καὶ χερεῖς πῆς τείψεως.

18 Διὰ τί οἱ ἀτειπτοὶ ἀρῆται καὶ οἱ σφόδρα τετειμμένοι ῥήγνυσθαι; ἢ οἱ μὲν ἀτειπτοὶ, διὰ τὸ ἀδυνάμειοι εἶναι; ἢ γὰρ τείψις σιωδεῖ. πωροδοπεποιέσθαι οὖν τὰ ῥήγνυσθαι. ἔτι ἐμίγνεις καὶ πολὺ ἔχουσιν [δ] ὑγρὸν. οἱ δὲ τετειμμένοι σφόδρα, λίαν εἰσὶ ξηροῖ, ἀλλ' ἔτι ὀλίγον ἔχουσιν ὑγρὸν. θερμαινόμενοι γὰρ, πᾶν δέξονται· ὥστε ἀμφω, ἀλλ' ἔτι τὸ πολὺ ὑγρὸν δέξιναι, ῥήγνυσθαι. πολὺ γὰρ ἐν μὲν τοῖς ἀτειπτοῖς, ἀπλάως ἐνεστίν· ἐν δὲ τοῖς τετειμμένοις, πρὸς τὸ ὑπόλοιπον.

19 Διὰ τί κουφότερον τὸ φύραμα γίνεσθαι, ἢ ἀμφω, τὸ, τε ὑγρὸν ἔτι τὸ ἀλφίτον; πότερον ὅτι μίγνυμένων, πνῦμα συγκατακλείεται; ἢ ὅτι ὑπό τῆς θερμότητος ἐν τοῖς ἀλφίτοις δέξεται τῆς ὕδατος, ὥστε ἔλαττοι γίνεσθαι τὸ μεμιγμένον; ὃ δὲ ἀήρ, εἰ καὶ μίγνυσθαι, οὐκ ἔστιν αὐτὸ κουφότερον ποιῆ. ἔχει γὰρ βαρὸς καὶ ὁ ἀήρ ὅτι τὰ αἰετα,

γρ. θ. οἱ π.
G σωθὲν
γρ. θ. οἱ π.
μῆτις.

19 Διὰ ἡ μὲν τῆ ἀλφίτου πινόμῃον τὸ γὰ-
 ρα καὶ ὁ γλυκύς, φαίνεται γλυκύτερα; πό-
 τερον ἢ τὸ μὴ γλυκὺ, μᾶλλον φαίνε-
 ται; τὸ γὰρ ἀλφίτον, ἢ γλυκὺ. ἢ οὐκ ἐν ἀφ-
 τείσει τὸ ἀλφίτον ἔχον γλυκύτητα. ὥστε
 πλείονι χροῖα ἢ ἀφαισίς;

κ Διὰ ἡ ἢ τὸν ἀχρεῖτον φαίνεται τὸ αὐτὸ
 πόμα μὲν τῆ ἀλφίτου πινόμῃον; πότερον ἢ
 οὐκ ἀχρεῖνον δὴ ἔχον μετ' ἀλλου; ἢ ὅτι αἰτι-
 γρ. αἰσῶν φράσει παρ' πόματι ἔ ἀφαισίσει, * ἀρπῶν
 εἰς αὐτὸ;

κα Διὰ ἡ ὁ χόνδρος πλείον ὕδωρ δέχεται,
 ἢ οἱ πυροὶ δὲ ὠνὸ τοῖουτος ἐγμύερ χόνδρος; ἢ
 ὅτι ἀλθρεῖ πως ἔστιν ὁ χόνδρος; παρ' δὲ ἀλθ-
 ρα, πλείονι δέχεται. ἔ γὰρ γὰρ ὁ ὄγκος πλείων,
 ἢ ὁ τῆ πυρῶν. σετακται γὰρ καὶ τὰ ἐν τοῖς πυ-
 ροῖς. τὰ δὲ πλίω χωρεῖ πλῆρον. καὶ τῆ καὶ
 ὅτι ἔχει θερμότητα ἔ τὰ ἀλθρεῖ, καὶ ὁ χόν-
 δρος. τὸ δὲ θερμὸν, καὶ ἔλκει μᾶλλον τὸ ὕδρον,
 ἔ δὲ ἀαλίσει δὲ ατμίσει.

Supra, 9 κβ Διὰ ἡ τὸ ἀλθρον τριβόμενον, μείζον
 πολὺ γὰρ, ἢ τὸ ἀλφίτον, καὶ λόγον; ἢ οὐκ ἔ
 μῶν, πολὺ ὕδωρ δέχεται. τὸ δὲ, ὀλίγον;

Διὰ ἡ δὲ δέχεται πλῆρον; μᾶλλον γὰρ εἰκός *
 γρ. π. ἀλθ- το ἀλφίτον πεπύρωται γὰρ. τὸ δὲ, ἀπυρρον.
 εστ. μᾶλλον δὲ ξηρὸν, τὸ πεπυρωμένον. ἢ δὲ οὐκ ἐ-
 ψι μᾶλλον δέχεται τὸ ἀλθρον; τούτου δὲ αἰ-
 πον, τὸ μικρομερέτερον (ἔ). ὥστε οὐκ ὅσα
 πλάσιον ἔστι διωάμει τῆ μικρότητι, τὸ σαυτα-
 πλάσιον δέχεται τὰ ὕδωρ. κέλλη γὰρ χεῖται ἔ
 ὕδατι. ὥστε καὶ Ἐμπεδοκλῆς μετὰ ἕγκων
 ἐν τῆς Περσικοῖς εἰπῶν,

Αλφίτον ὕδα πικρήσας.

καὶ ἀαλίσει πολὺ ἀφ' τῆς.

κγ Διὰ ἡ δὲ ἔ πεπυρωμένον τὸ φαῖς,
 μείζον γὰρ ἢ ἡ μάζα; ἢ οὐκ ἔχει ὕδρον οὐ κε-
 χωρισμένον. ὥστε δὲ ἔνεαι * θερμηνομήρου οὐ

γρ. πρῶται- πνῦμα γινόμῃον, ἔ οὐ διωάμῃον δὲ ἔνεαι
 ριῶν. vnde
 10 hic locus
 emenda- φαῖς; (πικρὸν γὰρ τὸ ἐκ μικρομερέτερον;) F
 dus. αἶρει οἶω, καὶ ποιεῖ τὸν ὄγκον. ἔ ἢ δὲ καὶ πλείον
 ἔχει τὸ ὕδρον. δὲ οὐκ θερμηνομήρου, πνῦμα γί-
 νεται * ἐκ δὲ τῆ πλείονος, αἰάλη γίνεσθαι
 καὶ ἔνεαι πλείον.

Infra, 38. κδ Διὰ ἡ οἱ πῶν τῆ σιτίων ἐρ-
 10. γασίδω, οἱ μῶν πῶν τῆς κριτῆς, * ἀχρεοὶ γί-
 γρ. π. ἀλθ- νοῦνται καὶ καταρροῖκοι. οἱ δὲ πῶν τοῖς πυροῖς
 εστ. βυεχτικοί; ἢ διότι διπεπώτερος ὁ πυρὸς τῆς
 κριτῆς. διότι ἔ αἰ ἀπὸρροῖαι;

A 19 Quam ob causam lac vinumque dulce
 quoties cū farina ordei bibitur, dulcius sen-
 titur? Verum quod ad non dulce dulciora
 hæc esse videntur? Farina enim dulcis non
 est: aliter, quia humor dulcis mistus cū fari-
 na diutius immoratur. An propterea quia
 farina, quæ dulcedinem in se habet, aliqua-
 diu immoratur: itaq; diutius sensio habetur?

B 20 Cur eadem portio minus mera appareat,
 si farina ordei inspersa bibatur? Vtū quod
 diuersa sibi miscentur, & temperantur? an
 quoniam farina humori obducta in sese re-
 trahens abolet qualitatem?

21 Cur alica plus aquæ recipiat, quàm tri-
 ticum, vnde cōfecta est? an propterea quod
 alica farina quodammodo est: farina autem
 plus aquæ imbibit? moles enim amplior eius
 quàm tritici, est. Pressius namque & consti-
 patius triticū est. At quod amplius est, plus
 id capere potest. An non solum ea ipsa de
 causa ita fit, sed etiā calore, quæ intra se cō-
 tinet, & farina, & alica, efficitur, vt bibacius
 hauriant? Quod enim calidum est, humo-
 rem id & efficacius ad se trahit, & expedi-
 tius in vaporem consumit. 22 Cur farina

C tritici massata pertritaque longè amplior
 reddatur, quàm ordei, scilicet ex propor-
 tione? an quod altera multum humoris sibi
 admittit, altera parum? Sed qua de causa
 plus admittat? Congruens enim potius di-
 xeris, vt ordeacea bibacior sit: quippe cū
 ordeum tostum, triticum nō tostum sit. An
 propterea ita fit, quia trituram pleniorē tri-
 ticea patitur. cuius causa est, quod partibus
 minutioribus cōstat? Fit igitur quasi vt quā-
 tuplo partibus contineri potest minoribus,
 tantuplo humorem sibi largiorem admit-
 tat, quippe quæ ipsum humorem pro gluti-
 ne sibi capiat, vt Empedocles quoque suis
 in Persicis diuerticulo quodam ait, *Munus
 ubi larga Cereris coniunxerit unda: multum.
 que humoris proinde absumere queat.*

D 23 Cur etiā igni mandata massa tritici am-
 plius augeatur quàm ordei? an quod humo-
 rem in se continet indiscretum, qui recales-
 cens extrudi nequeat? hic ergo cum in spiri-
 tum trāseat, nec sese promere pariter atque
 ex massa ordei possit, videlicet propter triti-
 ci spissitudinem, (spissius enim est, quod par-
 tibus cōstat minutioribus,) idcirco extollit,
 molemque agit ampliorem. Ad hæc plus
 ista humoris continet, quo recalescente spi-
 ritus provenire solitus est. Ex quaque re au-
 tem pluri, plus proficiscatur necessum est.

24 Cur pistorum cæterorumque officio
 fungentium frumentario, qui ordeum at-
 trectant, imbecilli efficiantur, & destillatio-
 nibus infestentur: qui autem triticum, cor-
 pore sint bene habitus? an quod facilius triti-
 cum concoqui, quàm ordeum, potest?
 atque ea re delibamenta inde manantia
 esse faciliora necesse est.

25 Cur panis tostus durior, tepefactus hu- midior reddi aliquantisper possit? an quo- niam cum torrefit, humor extruditur, ita- que panis relinquitur durior? Leniter au- tem cum recalescit, humor consistens ab igne diffunditur, humidiorque proinde exi- stit.

26 Cur farina tritici resiccata minus con- stipetur, quam ordei? an quod intercape- dine vacant, quæ ex partibus constant mi- nutissimis: & plura, quæ grauiora sunt, compressa suo pte pondere tantundem oc- cupant. quantum pauciora? Sed farina or- dei crassiuscula est: itaque siccata compes- ci, atque in minus contrahi potest, vt quod minus est suo compressu, plus illud constipet in se ipsum, capessatque: tri- ticea portò particulis minutissimis iam con- stat. Itaque non ideo resiccatur, vt partes reddantur minores, sed vt leuiiores effician- tur, minusque constipientur suo compressu, & nutu. natura enim grauior farina triticea, quàm ordeacea est.

Eorum que ad fructus arborum pertinent, Se- cundo vigesima secunda, cuius que- stiones XIV.

Q Vam ob causam poma non ita prius, vt postea, esitata, in repletionis mole respondeant? an quoniam cæteris esculen- tis genus pomorum longè grauius est? Quod argumento ficuum constat, quæ no- uissimè esitata, vltimæ tamen euomuntur. Poma igitur antè ingesta suo pondere in imum delapsa, spatii amplitudinem relin- quunt superius, vt cibum sequentem ad- mitti facilè liceat. At si è contrario su- mantur, vsu eueniet vt quoniam deorsum ferri expeditè non queant, innatent, & partem totam ferè occupent inanem.

2 Quamobrem cum dulcia nobis simi- liora, quàm acria sint, ocyus à dulcibus impleamur? Congruum enim vt contrà eueniat, quandoquidem à similibus mi- nus satiari consentaneum est. An quo- niam non æquè prætaturè conceptacu- lum, ex quo hausimus, & corpus, quod vescitur, impletur: sed venter quidem re- pletus aliquando est, vt eorum qui sitiunt: sitis autem nihilo minus superest. Non enim ea de causa sitis cessat, quia venter plenus humoris est, sed quia membra cor- poris omnia humorem commodum sibi attraxerint: quòd vbi illa satis suum de- siderium expleuerunt, tunc sitire cessa- mus. Ita etiam fames, nec aliter tolli po- test.

3 Cur ocyus à dulcibus quàm acri- bus, satiemur? an quia ocyus dulce quàm acre appetere desistimus? sed an perinde,

A κε Δια' τί ο' α'ρ'τος, ε'δ'ν' μ'δ'ν' π'ς α'υ'τ'ον' ο'π'τ'α, σκληρότερος γ'δ'. ε'δ'ν' δ'ε' ζ'ς α'υ'τ'ον' χλιώνη, υ' - ρ'έ'π'ε'ρ'ος α'ρ'ε' ζ'ν'ος; η' ο'υ' ο'π'ω' μ'δ'ου α'υ'τ'ι, τ'ο' υ'ρ'θ'ν' ε'κ' πορ'θ'ύ'ε'ται; σκληρότερος ο'υ'ν γ'δ'. ο'π'ι' κ'ρ'μ'α'νο' μ'δ'ου δ'ε', ο' υ'ρ'θ'ν' συ'σα'θ'εν, α'ρ'α- χ'ί'ται υ'π'ο' τ'ε' πυ'ρ'ος· δ'ε' υ'ρ'έ'π'ε'ρ'οι γ'ι'νο'ν'ται.

κς Δια' τί τ'α' μ'δ'ν' α'λ'υ'ρα, ψυχρότερα, η' η'τον σάτηται· τ'α' δ'ε' α'λ'φ'ι'τα, μάλλον; η' ο'π'ι' τ'α' μ'δ'ν' μικρομερῆ, ο'υ' δ'ε' α'λείπει χώραν, * κα'ι' τ'α' βαρέα τῆ' θλίψει, τ'α' πλείω, ε'λάττω κατέ- χει' τ'όσον; τ'α' μ'δ'ν' ο'υ'ν α'λ'φ'ι'τα, α'δ'ρα' ε'στ'ι. ψυχρότερα ο'υ'ν, ε'λάττω γ'δ'. ο'στε τ'ο' ε'λάττω, συμπιέζει τ'ο' πλέον. τ'α' δ'ε' α'λ'υ'ρα, υ'π'ε'ρ'χει μ'δ'ν' μικρομερῆ ο'ν'τα· ο'στε δ' α'ρ'α' τ'ε' το' ψυ- χ'εται· α'λλ'· ι'να η' κουφότερα, κα'ι' μὴ σάτηται α'ρ'α' π'ω' θλίψει. βαρύτερον γ'δ' φύσ'ε' τ'α' α'λ'υ'ρον τ'ε' α'λ'φ'ι'του ε'στ'ιν.

Οσα π'ε'ι' ο'π'ώ'ρα. κβ'.

Δ ΙΑ τί π'ω' ο'π'ώ'ρα υ'ρ'ε'ρον η' π'ρ'έ'π'ε'ρ'ον φαγέοισιν, ο'κ' α'ι'ά'λο'γ'ος το'ις α'υ'τ'ο'ις ο' γ'κος τ'ης πληρώσεως γ'δ'; η' ο'π'ι' βαρύτερα ε'στ'ιν η' ο'π'ώ'ρα πολ'υ' τ'η' σ'ι'ζ'ων; δηλοῖ δ'ε' κα'ι' τ'α' σ'υ'κ'α, ε'α'ν' υ'σα'τα βρωθῆ· τελευτῶν γ'δ' ε'μ'ε'ι- τ'αι. ε'δ'ν' μ'δ'ν' ο'υ'ν π'ρ'ω'τα, α'ρ'α' β'α'ρ'ος κα'τω πορ'θ'ύ'ε'ται, δ'υ'ρυ'χ'ω'ε'ιδ'υ' α'ί'ω' ποι'ε'ι. ο'στε ρ'α- δ'ί'ως δ'ε' χ'ε'ο'θ'αι τ'ον' ο'γκ'ον τ'η' σ'ι'ζ'ων. α'ι'ά' πα'λι'ν δ'ε' ε'ι'σε'λ'θ'όν'τα τ'α' σ'ι'π'ια, α'ρ'α' τ'ο' μ'η' κα'τω φ'ε'ρ'ε'ο'θ'αι, τα'χ'υ' τ'ε' δ'ύ'ω' κ'ει'νού' π'ρ'ε'σ'θ'α' μ'β'α- ν'ε'ι.

ε Δια' τί τ'η' γ'λυ'κέ'ω'ν ο'ν'των ο'μοιοτέρων η'μ'ιν υ' τ'η' δ'ριμέων, θ'α' η'τον πληροῦμθα υ' - π'ο' τ'η' γ'λυ'κέ'ων; ε'ι'κ'ος δ'ε' υ'σ' η' η'τον. υ'π'ο' γ'δ' τ'η' ο'μοίων η' η'τον υ'σ' ε'ι'κ'ος πληροῦσθαι. υ' ο'π'ι' ο'υ'χ' ο'μοίως τ'ο', τ'ε' α'γ'γ'ε'ιον π'ληροῦσθαι

ε ταχ'υ', δ'ε' ο'υ' πληροῦμθα, ε' ο' π'ρ'ε'φ'ό'μ'θ'ον; α'λλ'· ε'ν'ίο'τε υ' μ'δ'ν' κοιλ'ια π'λή'ρ'η'ν ε'στ'ιν, ο'ι' τ'η' δ'ι'ψ'ών'των * η' ο' δ'ι'ψ'ια, ο'σ'θ'εν η' η'τος ε'στ'ιν; γ'δ' ο' (α'υ'τ'ε'ω' ε'ι') π'λή'ρ'η' παυ'ό'μ'θα δ'ι'ψ'ών'τες, α'λλ'α' τ'α' ε'κ'ε'σ'ον τ'η' τ'ε' σ'ώ'μα'ρ'ος φ' α'υ'τ'ω' ο'ί'κ'ε'ιον ε'σ'πα'χ'έ'ν'αι. ε' ο'τ'ο'ν ο'κ'ε'ι'τα * α'πο- λ'ου'η' ι'χ'θ'ω'α'ς, τ'ο'τε παυ'ό'μ'θα δ'ι'ψ'ών'τες; ε' π'ε'ι- ν'ών'τες δ'ε', ο'σ'α'ύ'τως.

γ Δια' τί θ'α' η'τον π'ληροῦμθα α'π'ο' τ'η' γ'λυ'κέ'ων, υ' α'π'ο' τ'η' δ'ριμέων; η' ο'υ' θ'α' η'τος παυ'ό'μ'θα ο'π'ι' θ'υ'μ'ω'ώ'τες τ'η' γ'λυ'κέ'ων η'

G. ε' τ'α π'λείω βα- ρέ'α ε'στ'α, τ'ε' θ'λέ'ψ'ι' το'ις ε'λάττωσ' κατ'· τ'ο' υ'σ'· Sylb.

γρ. τ'ο' δ'ε' δ'ι'ψ'ος

Qu. α'π'ο' λ'ου'η'

ὡς μὲν ἢ κοιλία πληροῦται, οἴτω καὶ ἡμεῖς ὑπο τῆν γλυκέων; ἢ οὐχ ὁμοιωθεῖται] οὐ δὲ ἢ ἐπιθυμία γὰρ τὸν ὑπο αὐτῆν πληροῦται, τῆν δὲ εἶη λεκτέον; [μὲ] οὐκ ἢ μὲν ἐπιθυμία (ὡς ἀπλάως εἰπεῖν) ἐστὶ μὲν ἐνδεία, ὅταν μηκέτι ἔχωμεν ἔσθω, ἢ ὀλίγω; τὰ μὲν οὖν δριμύτα οὐκ ἐστὶ ἔσθω, ἀλλὰ ἔσθω μὲν ὀλίγω ἔχει, τὸ δὲ πλεονεξία πολὺ εἰκότως οὖν πολλὰ ταῦτα ζητῶμεν ἐσθίειν, ἔσθω ἐμπεπλάμμενα αὐτῆν πλεονεξία, ἔσθω τὸ ἐπὶ πλεονεξία ἔσθω, ταῦτα δὲ μὴ ἔχον ἔσθω. τὰ δὲ γλυκέα, ἀπὸ μὲν ἐστὶ ἔσθω, καὶ ἀπὸ μικρῶν τοιούτων πολλῶν λαμβάνει τὸ σῶμα. ὅταν οὖν ἀπολαύη πολλῶν ἔσθω, οὐκ ἐπιθυμῶν ἐσθίειν, ἀλλὰ τὸ μὴ ὑποφέρειν. εἰκότως οὖν γὰρ τὸν ὑπο τῆν γλυκέων πληροῦται.

δι Διὰ τὰ πικρὰ καὶ τὰ κρία, καὶ ὅσα τριαῦτα, ἐν τοῖς ἀκροῖς ἀσπῶτα γὰρ, ὅταν σφόδρα φουσηθῶσι καὶ τὰ ἐν τοῖς ἀκροῖς πικρὰ πικρὰ μαλίζομενοι ὡσαύτως; ἢ δὲ οὐ σῆπεται μὲν κινούμενα πάντα; τὰ δὲ πλήρη, ἀκίνητα. ἀδύνατον γὰρ ἀπὸ κινουμένων ταῦτα δὲ πλήρη.

ε Διὰ τὸ μὲν τὰ σαρωτῆ τῆν πικρὰ πικρῶν, ὁ οἶνος πικρὸς φαίνεται πινόμενος; μὲν οὐ πλεονεξία ἔχει ἢ σαρωτῆ; ἢ τοιότη; τὸ οὖν ἐπιθυμῶν ἐπὶ τῆν γλώττη, μίγνυμενον τὰ πόμα καὶ ἀφαιρέσει, πικρὸν ποιεῖ τὸ πόμα. αὐτὸ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἢ τὸν φαίνεται ἐσθίόμενον, ἀλλὰ τὸ πολλῶν ἀπλεῖσθαι, ἔστι εἰς μικρὰ ἀφαινεμένησθαι τὸν τοιοῦτον χυμὸν.

ς Διὰ τὰ τραγῆματα ἐδεσέον; ἢ ἔνεκα τῆν πικρῶν ἔσθω; οὐ γὰρ μόνον ποτέον τῆν δίψης χάριν τῆν ἐπὶ τοῖς σιτίοις, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ σίτιον.

ζ Διὰ τὴν ὀπλὰ κάρυα, ψυθῆσθαι χεῖρω γὰρ ἔστι ὁ ἀρῶν δὲ, καὶ βάλανος, καὶ πολλὰ τῆν τοιούτων. θερμανθέντα δὲ πάλιν, βελτίω; ἢ δὲ οὐ ψυθῆσθαι μὲν, πέπηγος οὐ χυμὸς. * αἰαχλιασθέντων δὲ, πάλιν χεῖρω; ἢ δὲ ἢ δὲ τῆν ἀφαιρέσει τὸν χυμὸν.

γ. ἀπὸ χυμῶν

η Διὰ τὴν * ἐπὶ τῆν ἀπολαύσθαι τῆν ὀπῶρα ὅτι οὐκ ἔστι τῆν τοιούτων, μὲν οἶνον ἀκροῦται δὲ ἐπιπίνειν, ἢ ὕδωρ. ταῦτα δὲ ἐναυθία; μὲν ὅτι ἢ ὀπῶρα καὶ θερμὴ ἔστι καὶ ὑγρὰ δὲ πλεονεξία; ἔχει γὰρ πολὺ πῦρ ἔστι ὑγρότατα. ὡς τε δὲ μὲν τὸ πῦρ, ὅτι ζέσειν ποιεῖ ὁ

A vt venter impletur, nos quoque dulcibus satiari possimus, confessum non est. Cum igitur desiderium celerius his ipsis expleri possit, hoc dicendum est. Alimenti desiderium, siue cupiditas, vt simpliciter loquar, indigentia est, cum cibum vel nullum, vel pauculum habemus. Quod cum acia non validè nutrire queant, sed parum alimonix, multum habeant excrementi, merito amplius hæc appetimus, parumque eorum cupiditatem explemus, quoniam alimento item indigemus, quo ipsa careant.

B At dulcia tota ipsa cibis idoneus sunt, atque ex paruis quibusdam eiusmodi escam corpus capit vberiore. Quod cum se abundè referat, nihil edere præterea potest. Plus enim tolerare non potest, atque ita efficitur vt ocyus dulcibus satiemur.

4 Cur fructus arborum, & carnes, & cætera id genus vtribus vehementer inflatis contenta, valeant incorrupta edurare: nec minùs quæ diligentissimè picata obturataque circumvndique fuerint? an quoniam corrumpi omnia solent cum mouentur: quæ autem plena sunt, immota persistunt? Haud enim fieri potest vt motus sine inani spatio agatur. Atqui isthæc, quæ ita inclusa sunt, plena vndique: constat ergo incorrupta seruari ratione.

5 Cur vinum, post pomum putre, epotum, amarum sentiat? an amarorem putredo habet? Itaque quod de pomo per summa insidet, linguæ humori qui bibitur, permistum diffusumque, amarum efficit potionem. Ipsum autem pomum per se esitatum, minùs deprehendi propterea potest, quia saporis id genus multa attingat, inque exigua discernatur.

6 Cur edenda bellaria sint, vsusque secundarum mensarum adiici debeat? an vt satis bibamus? Non enim sitis gratia solum, quæ per mensam primam nos teneat, bibendum, sed etiam post hausisse aliquid iuuat.

7 Cur nuces tostæ refrigeratæ deteriores redduntur, & panis quoque, & glandes, & multa id genus alia, rursusque calefacta eadem meliora euadant? an propterea quod refrigeratis succus concrescit, & constat: tepidatis rursus dilabitur? Suauitas autem non nisi per succum percipi potest.

8 Cur post fructuum esitationem, vt ficuum, cæterorumque generis eiusdem, vel vinum merum, vel aquam superbibere debeamus, quæ quidem aduersa inter se sunt? an quia genus pomorum, & calidum & humidum, causa suæ generationis est: habet enim tum ignis copiam, tum

tum humoris . Itaque succus pomi veluti feruorem intus per ignem exeat , quomodo mustum foris efferuet , vi tamen hebetiore : humor autem nimius cruditatem committit . Aqua igitur suo frigore feruorem illum frangit , atque extinguit : & vinum suo calore idem plerumque efficere potest : quippe quod perinde atque ignis igni , multus pauco vires subtrahit : amplius tamen humoris copiam suo calore emollit , & concoquit , suoque pondere innatantem illum feruorem vincit , ac reprimat .

9 Quam ob causam caricæ bifidæ tantum dulcissimæ sint , nec multifidæ , aut omnino infissæ dulcedinem præstent ? an quod ex multifidis respirauit euaporauitque cum humore pars dulcedinis plurima ? In iis autem quæ infissæ coierint , humoris diluti copia est , quod nihil ferè inde exactum fuerit . At quæ fissæ quidem , sed tamen fissura multiplici sunt immunes , utroque isto incommodo caruerunt ,

10 Cur si ficus in furno siccantur , duriores efficiuntur , quàm si exemptæ foris refrigerentur ? An quoniam in furno humor totus ex nimio calore euaporatur , foris aër circumfundens humorem contrahi emanarèque prohibet ? ita enim ut leuiter euaporetur potius accidit . Sunt autem , quæ siccant , dura : quæ hument , mollia .

11 Cur ab acerbis vinum , aut aqua epota dulcior sentiatur : exempli gratia , si quis glandes , aut myrta , aut tale quid ori mandauerit ? an meritò ita fiat , quemadmodum vel in cæteris agitur ? omnia namque plenius eadem apud sua contraria innotescunt . Contrariorum autem sapores oppositi fermè inter se sunt . An ut res in iis est quæ colore inficimus : ita etiam lingua acerbis conficitur illis , meatusque suos patefieri patitur , ut dulce subire amplius possit ? Res enim quasque inficiendas humoribus quibusdam acerbis antè immergimus , ut inde affectæ infici colore plenius atque ineluibilius possint .

12 Cur dulcia , minùs dulcia sentiantur calida quàm refrigeratà ? Vtrum propterea quod simul sensus duo existunt , id est , calidi , & dulcis : itaque calidi sensus reliquum depellit , atque obfuscatur . An quod etiam succus dulcis calidus est , itaque ignis igni adiicitur : ergo calor est , qui impediatur ? An quod ignis vires omnium minuit , quia vim obtinet commutandi ? calida igitur propiora mutationi sunt , refrigerata resident , sibi que iterum constant .

Tom. IV.

A χυμὸς εἶσω . ὁ ὄψ' ἔξω τὸ γλυκύος ποιεῖ . ἢ τῶν δὲ ἔχει δυνάμιν , . . ἔ πα' ἄλλα τὰ ἀκρόδρυα .] Ἐ δὲ τῆς ὑγρότητος πλῆθος , ἀπεψίαν ποιεῖ . Ἐ μὲν οὖν ὕδωρ , ἀφ' ἧς πλεονεχθέντος σβεννύει τὴν ζέσιν . ὁ δὲ οἶνος , ἀφ' ἧς πλεονεχθέντος θερμότητάς ὡς ἐπιτοπολῶν . ὡς ὅτι γὰρ πῦρ εἴοιτε πυρὸς , ἐὰν ἢ ἔλαττον , ἀφαιρεῖται τὴν ἰσχύ . μᾶλλον δὲ τῆς θερμότητι πεπληχὲς ἔστι τῆς ὑγρότητος , καὶ ἀφ' ἧς βαρὺς κατακρατεῖ τῶν τῆς ζέσεως ἐπιπολασμοῦ .

B Διὰ τί τῶν ἰσχυρῶν γλυκύταται αἱ δίχα ἰσχυρόμεναι . οὔτε δὲ αἱ πολυχυδεῖς , οὔτε αἱ ἀχυδεῖς ; ἢ διότι ἐκ μὲν τῶν πολυχυδῶν ἀφαιρέσθαι τὸ δξικμάκε μὲν τῆς ὑγρότης πλείστον τῆς γλυκέος ; ἐν δὲ ταῖς μεμυχίαις , πολὺ τὸ ὕδατος δέξ ἔστι , ἀφ' ἧς μὴ ὑπὸ κέναι . αἱ δὲ ἰσχυρόμεναι μὲν , μὴ εἰς πολυχὰ δὲ , ἀμφοτέρων τούτων ἐκτὸς εἰσι τῶν παθημάτων .

C Διὰ τί τῆς καμίνους ξηραίνονται τὰ συκκα σκληρότερα ἢ τῆς ψυχρῆς ἐν τῇ καμίνω , ἢ αὐτὴν ἀφαιρέσθαι τῆς ψυχρῆς ; ἢ ὅτι ἐν μὲν τῇ καμίνω ἀφαιρῶνται τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τῆς θερμότητος . ἔξω δὲ ὡς ἐξηκῶς ὁ ἀὴρ ψύχων , κωλύει τὸ ὑγρὸν ἀφαιρῶνται ἐπιτοπολῶν ; μᾶλλον γὰρ ἀφαιρῶνται . ἔστι δὲ τὰ μὲν ξηρὰ , σκληρὰ . τὰ δὲ ὑγρὰ , μαλακὰ .

D Διὰ τί τῆς ἐρυφῆς ὁ οἶνος ἔ τ' ὕδωρ φαίνεται γλυκύτερα ; ὅτι εἰς τὴν βαρύνουσι , ἢ μύρτα , ἢ τῆς ποιούτων ἀφαιρέσθαι ; ἢ εἰκότως , καθάπερ ἔ ὅτι τῶν ἄλλων , πλεονεχθέντος γὰρ τὸ αἶμα τῆς ἐρυφῆς μᾶλλον φαίνεται . οἱ δὲ τῶν ἐρυφῶν χυμοὶ , ἀνικαίμενοι πως εἰσίν . ἢ ὅτι , καθάπερ ὅτι τῶν βαπτισμένων , ὑπὸ τῆς ἐρυφῆς ἢ γλυκῆς περιεργάζονται , καὶ τὸ πῦρ αἰοῖται , ὡς τε μᾶλλον

E διέναι τὸ γλυκὺ ; ἔ γὰρ τὰ βαπτισμένα , τούτου ἕνεκεν περιεργάζονται ἐν τῆς ἐρυφῆς ; * ὅτι γὰρ περιεργάζονται μᾶλλον δέχονται τὴν βαρύνουσι .

ιβ Διὰ τί τῆς γλυκέας ἢ τῶν δοκῆς γλυκέας ἢ τῆς θερμῆς ὄντα , ἢ ὅτι μὲν ψυχρῆς ; πότερον ὅτι αἶμα δύο ἀφαιρέσθαι γίνονται ἀμφοῖν . ὡς τε ἢ τῆς θερμότητος ἐκκρούει τὴν ἑτέραν ; ἢ ὅτι καὶ τὸ γλυκύος θερμότητος ; ὡς ὅτι οὖν πῦρ γίνεται ὅτι πῦρ . κωλύει οὖν ἢ τῆς θερμότητος [ἢ] ὅτι τῆς πῦρ ἀφαιρεῖται τὰς δυνάμεις ἀπὸ τῶν , ἀφ' ἧς τὸ κίνητικόν ἐστίν . * ἐγγύτερον οὖν τῆς μεταβαλλεῖν ἔστι θερμὰ ὄντα ἀποψυχθέντα δὲ , ἔσθαι .

γρ. τὸ περιεργάζονται , al. τὸ περιεργάζονται

γρ. ἰσχυρότερον

17 Διὰ τί ποτε τὰ ἀχρεα, τὰ μὲν σκλη-
ρα πέθει, τὰ δὲ πεπεμμένα, ὅ σήπει; ἢ ὅτι ὁ
ἀχρον θερμὸν τε ἔσται ὀλίγον; τῆ μὲν οὖν θερ-
μότητι, πέθει. ὅ δὲ ὀλίγον εἶ, τὸν ἰσχυρὰ ἐν
σηπό μὲν δέχεται δι' ὃ οὐ σήπει.

18 Διὰ τί τὰ σῦκα, μαλακὰ καὶ γλυ-
κεὰ ὄντα, λυμάνεσθαι τοῖς ὀδόντας; ἢ διὰ τὴν
γλυκρότητα προσέρχεται τοῖς οὖλοις, καὶ πα-
ρεμπιπτεῖ διὰ τῶν ὀδόντων εἰς τὰ ἀφ' ἡμέσου,
ἀφ' ἧς μαλακὰ εἶ, ἔσται ποιεῖ ταχέως,
ἀπὸ θερμὰ ὄντα; τάχα δὲ [ἴσως] ἔσται τὴν
σκληρότητα τῶν κερχραμίδων, ἐν τῇ τούτων
κατεργασία πονοῦσι ταχέως οἱ ὀδόντες.

Ὅσα περὶ τὸ ἀλμυρὸν ὕδωρ καὶ θάλατ-
τον. κγ'.

Infra 24. **Δ**ΙΑ τί τὸ κύμα οὐκ ἐπιγέσθαι ἐν τοῖς
βαθεῖσι πελάγεσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς μικροῖς
καὶ βραχέσιν; ἢ ὅτι τὸ μικρὸν ὑπερὶ φερόμε-
νοι, μᾶλλον διαίρειται ὑπὸ τῆ πνύματος, ἢ
τὸ πολὺ;

Inf. 12. 18 β Διὰ τί τὰ κύματα πρότερον φοῖται
ἐνίοτε τῶν ἀνέμων; ἢ ὅτι πρὸς τῆ δυνάμει
τῆ πνύματος ἢ θάλασσαν ὡσεὶσα πρότι,
πρὸ ἐχθρότητος αἰεὶ αὐτὸν ποιεῖ, διὰ τὴν οὐσίας
Gaz. μία αὐτῆς σίνεχοις, καθάπερ * μία πληγὴ συ-
πληγὴ συ-
νεχῆς π. νεχῆς π. ν. τὸ δὲ ἐν ἐνὶ χρόνῳ γ. ὡς-
τε συμβαίνει πρὸς τὴν πρότι καὶ πρὸς ἐσχά-
την ἅμα κινεῖσθαι. ὁ δὲ ἀήρ οὐ πάσχει τῆτο, ὅτι οὐτε
ἔστιν ἐν σῶμα σίνεχῆς, τὰς πολλὰς πρὸς τὴν αἰλικρούσης
λαμβάνειν, αἱ πολλὰς κωλίσοι πρὸς πρότι ἔνεανικω-
τάτην καὶ κινεῖσθαι, πρὸς τὴν θάλασσαν οὐ ποιοῦσι τῆτο,
ἀφ' ἧς βαρυτέραν καὶ δεικνυτέραν εἶ
αὐτῆ.

γ Διὰ τί τὰ πλοῖα γέμειν δοκεῖ μᾶλ-
λον ἐν τῶν λιμνῶν, ἢ ἐν τῶν πελάγεσιν; καὶ τί
δὲ θάλασσαν ἐκ τῶν πελάγεσιν πρὸς πρὸ γλῶ,
ἢ ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸ πέλαγος; ἢ ὅτι τὸ πλεόν
ὑδωρ ἀπὸ τῆς γῆς μᾶλλον [ἐκ] τῶν ὀλίγων; ἐν
δὲ τῶν ὀλίγων δέδυκε, ἀφ' ἧς κρατεῖν αὐτῆ
γρ. κατὰ-
θαι πρὸ ὕδωρ. μᾶλλον; ὡς τὸ γ * κατὰ τὸ ὕδωρ ἀνέωθεν. ἐν
μὲν οὖν τῶν λιμνῶν, ὀλίγη ἔστιν ἡ θάλασσαν. ἐν
δὲ τῶν πελάγεσιν, βαθεῖα, ὡς τε καὶ ἀγειν πλεόν
δοξοῖ ἐν τῶν λιμνῶν, ἔσται κινήσθαι χαλεπώτε-
ρον, ἀφ' ἧς δέδυκεν μᾶλλον, καὶ ἡ πρὸν ἀπε-
ρεῖδειν τὸ ὕδωρ. ἐν τῶν πελάγεσιν δὲ, τὸ μᾶλλον
τούτων ἔστιν.

A 13 Cur paleæ, fructus duros, atque in-
concoctos emolliunt, in maturitatemque
adducunt, mites autem & concoctos non
putrefaciunt? an quod palea, & calida,
& attrahens est? Suo igitur calore con-
coquit, & per vim illam attrahendi fa-
niem omnem seuocat, atque imputridos
seruat.

B 14 Qua de causa ficus, cum molles dul-
cesque sint, dentes offendant? an quia
gingiuis sua lentitate adhærent, seque præ-
molles inter dentes insinuant, & putredi-
nem per suum calorem citò cōficiunt? For-
sitan & ob granorum suorum duritiem
dentes celeriter effatigant, cum mandu-
cantur conficiunturque.

Eorum quæ ad mare salsumque omnem aquam
pertinent, Sectio vigesima tertia.
cuius quæstiones. XLI.

C **C**UR fluctus præalti pelagi superfrangi
non soleant, sed parui tantum, &
breuis? an quia parum humoris cum fer-
tur, discerni à spiritu facilius potest, quam
multum?

D 2 Cur fluctus interdum prius eueniat,
quàm venti? an quoniam primo spiritus
ortu, maris pars prima impulsæ, par-
tem sibi continuam ipsa compellit, ite-
demque deinceps vice pari, serieque
agitatur perpetua? Quamobrem cum ma-
re ipsum continuum sit, efficitur ut
quasi vnus ictus continuus ex his om-
nibus exulter, idque fieri vno in tem-
pore possit. Itaque euenit ut prima &
ultima pars simul moueantur: quod
aëri nunquam accidit: quia corpo-
re vno continuo hic esse non potest,
eo quod multiplici vndique repulso retor-
quetur, atque conquatur, ut primus va-
lidissimusque mouendi impetus refringa-
tur, impediaturque. Quod mari accidere
propterea nequit, quia grauius aëre, mo-
tūque difficilius est.

3 Cur nauigia onustiora in portu quàm
in alto esse videntur? Celerius enim de
alto in terram veniunt, quàm de terra in
altum prouehuntur. An quod plus a-
quæ, quàm minus, reniti validius po-
test: pauca enim oppressa onere cedit, ut
demergi necesse sit: multa è contrario re-
pellit, ac sustinet. Vis enim ea est a-
quæ ut sursum versus compellat inferius:
ergo ut in portu maris parum, sic mul-
tum in alto est. Itaque plus oneris con-
uehi in portu videbitur: etiam mouebitur
ægrius, quia magis immergitur, & aqua
minus reniti potest. At verò in alto res con-
trà vsu euenit.

4 Quam ob causam cum aliquid in mare vndabundum & æstuans iactum sit, ut anchora, vnda residet, & quiescit? An quod mare ponderi cedit, quod defertur, quocum aër delabitur: qui cum per directum inimum defertur, atque attrahitur, secum eodem id trahit quod mare de latere concitat: a stus autem maris non desuper tendit ad ima, sed per summa versatur, quo sedato tranquillitas oritur. Ad hæc, cum mare in ea spatia coit, quæ ponderi descendenti cesserint, vertiginem mouet, quæ non nisi circulo agitatur. At cum linea recta circulum per punctum attingat, fluctusque ad lineam rectam obliquè ferantur, fieri potest ut fluctus ipsi per punctum oras vertiginis attingant, nec prædictam ob causam tantum, sed etiam quod ipsa vertigo accedens, suo impetu circum vndique illos depellit. Quod cum itaque fluctibus pars ea vertiginosa careat, meritò vnda, iacta anchora, residet, tranquillaturque. Adde quod aër, qui cum pondere illo delapso descendit, mox sese referens, vndamque sursum compellens, bullas excitat: quippe cum bulla humore consistat, qui de imis ad supera pulsus ab aëre efferatur. Omnis autem bulla lenis, serenaque est. Indicium verò, quod vnda, quæ pondus in imum corruit, submissa in cauum paulò post refurgit, & mari circumdanti æquiparatur.

5 Cur interdum nauigia, dum cursum agunt, in mari quieto repente absorbentur, totaque ita pereunt, ut ne naufragium quidem fluitans vsquam appareat? an cum locus cauernosus terræ subditæ mari ditumpitur, simul in mare nauigia introrumpuntur, introrsumque spiritus impetu trahuntur: cumque impulsu pari circumvndique agitentur, deorsum ferantur necesse est? Hoc idem apud Messanam quoque in freto fluctu reciproco euenit. Fiant enim eo ipso vertigines, quæ in imum absorbent, tum ob eam, quàm diximus, causam, tum etiam quod mare illud præaltum est, terraque ad longinquum vsque subhiat cauernosa. Vertigines igitur eo vsque per vim ductitant: itaque efficitur, ut inibi fragmenta nulla valeant fluitare. Fluxus autem ille fieri solet cum flatu deficiente priore, mari item fluente, flatus aduersus primo occurrit, maximèque cum Auster. Cum enim vndæ inuicem cursitant, inflatu prætereunt mutuo, quo scilicet modo in fluminibus fieri nouimus: atque ita in mare in gyrum vertitur, quæ vertigo, aut vertex vocata est. Fertur autem vnda in anfractum, initio motus valido desuper irruente. Igitur cum vndas vrgere in latus non liceat, (impulsu namq; repelluntur mutuo,) compelli prorsus in imum necessarium est.

Tom.IV.

A Διὰ τὴν ὁπὸν τὴν φθῆν εἰς τὴν θαλάσσην κυμαίνουσαν, οἷον ἢ ἀγκυρα, γαλιών γῆ; ἢ δὲ τὴν ἰσάσαι ἢ θαλάσσην φερομένην, μὴ οὐ αἴρ συγκατα φέρεται. ὅς ἐπὶ βύθια κατω φερομένης, καὶ ἐν αὐτῇ ὀπισθοαδεις, σίωσι πωπῶσαι τὸ ἐκ πλάγι υκιοιῶ τὴν θαλάσσην; ὁ δὲ κλύδων τῆς θαλάσσης, οὐκ αὐθιγὸν καίτε γῆ, ἀλλ' ὀπιπολῆς οὐ λήξαιτος, γαλιών γῆ. ἔτι σιωποῦσα ἢ θαλάσση εἰς τὰ B Διὰ πάντα τὰ φερομένην, δύνω ποιεῖ. ἢ δὲ δὴν, κύκλω φέρεται. ἐπεὶ δὲ ἡ βύθια τῆς κύκλου καὶ σημειῶν ἀπὸ τῆς, τὰ δὲ κύματα ἰσά βύθιας λυξῆς φέρεται, συμβαίνοσι αὐτὰ τῆ δξωπῶτου τῆς δίνης καὶ σημειῶν ἀπὸ τῆς, δξω τε τὰ εἰρημύα, καὶ δξω τὴν τῆς δίνης φορεῖν, ἢ πωροῦσα ἀπὸ τῆς αὐτῆς. ἀκύμου δὲ ὄντος τῆς κατ' αὐτὴν τόπου, γαλιών ἐν τῆ ῥῆξι αὐτῆς συμβαίνει γίνεσθαι, ὅτι συγκαταβασὶς αἴρ ὅς ἐνεργεῖται καίτε, αἴα φερομένης C ἔ ὡτῶν αἴω τὴν θαλάσσην, κατὰ τὸν πομφολυγῆ αὐτῆν. ἢ γὰρ πομφόλυξ, ὕγρο δ' ἰσά αἴρος καίτε τῆς αἴω του μῶου ὅστις. πομφόλυξ δὲ πᾶσα, λεία καὶ * γαλιώος ὅστις. σημειῶν δὲ τῆς εἰρημύα ὅστις μετέωρος γὰρ ἢ κατὰ τὸ ἐνεργεῖται καίτε θαλάσση * τῆς πείριξ γῆ μικρὸν ὕπερον. γρ. γαλιώος ὅστις. γρ. πῆς πῆ;

ε Διὰ τὴν εἰσὶοτε πλοῖα θέοντα ἐν τῇ θαλάσση, βύθιας κατὰ πίναται ἔ ἀφῶν γίνεται, ὡς τε μὴ δὲ ναυάγιον αἴα πλεῖν; ἢ ὁπὸν δὲ τῆς ὅπως ἐν τῇ ἰσά τὴν θαλάσσην γῆ ῥαγῆ, αἴμα εἰς τὴν θαλάσσην καὶ ἔσθ ἀκλουθεῖ τῇ τῆς πνύματες φορεῖ; ὁμοίως δὲ ἔ * πῶν τῆ φερομένη κύκλω, φέρεται καίτε. τῆς δὲ ἔστι δῖρος. γρ. πῆς πῆ, φερομένη κύκλω αἴ, κύκλω. πα δὲ πῶς Μεισιώω ἐν τῶν πορθμῶ, πάχει μὴ τῆς Διὰ τὸν ροῶν, (γίνονται γὰρ αἱ δῖνας ἰσά τῆς τῆς,) καὶ κατὰ πίναται εἰς βύθον, Διὰ τῶν τε, ἔ ὅτι θαλάσση τὰ βαθῆα ἔ γῆ ἰπῶν τῆς μέγρι πόρρω. φεροῖσιν οὐ εἰς τῶν ἀποβιαζόμενα αἱ δῖνας. δι' ὅ, οὐκ αἴα πλεῖ αὐτῆ τὰ ναυάγια. ὁ δὲ ροῶς γίνεται, ὅπῳ παυσταμῶου τῆ πωρτέρου, ἀνιπνύση ὀπι τῆς θαλάσσης ρεούσης τῶν πωρτέρω πνύματι. μέλισσα δὲ, ὅπῳ ἰσά ἀνιπνύση. ἀνιπνέοντα γὰρ ἀλλήλοισ τὰ ῥύματα, παρεκθλίβεται, ὡς τῆς ἐν τῆς ποταμοῖς, καὶ γίνονται αἱ δῖνας. * φέρεται γὰρ εἰλιτῶμεν ἢ ἄρχῆ τῆς κινήσεως, ἀνιπνέουσα. γρ. φ. δ. εἰ.

9 Cur perflante Aquilone mare perspe- ctius atque translucidius sit , quam Austro? an quia mare , cum serenum est , colorem trahere sibi affolet : in- est enim aliquid pinguis in succo falso? Indicium , quod die tepidiore oleosum quiddam secerni videmus. Ergo tran- quillo tepidiorique mari succus iste sua leuitate per summa panditur : quod A- quilone fieri minus potest causa frigoris. Est autem aqua translucidior , quam o- leum : id enim colore obducitur. Aqua verò expers coloris , visu obuia , apertioreni sui præstat suspensionem.

10 Qua de causa qui mari se lauerint , ocyus resiccentur , cum mare grauius sit quam aqua dulcis ? an quia crassius & terrosius est : ergo cum parum humoris habeat , merito siccati potest cele- rius?

11 Cur fluctus ventum præ se omnes ferant ? an quia flatus futuri indices sunt : flatus enim impulsus aëris est. An quia vice propellendi successiua consistunt ? Propellit autem flatus nondum conti- nuus , sed exoriens. Primus igitur qua- si emarcuit , mox autem hunc alter pro- pellit , factaque altera densitate elan- guescit : quare cum hoc propulsum iam adest , propellens quoque illud ventu- rum esse palam sit : facit enim id ipsum cum incipit.

12 Cur fluctus antè quàm flatus , erum- pit ? an quia non simul flatus desistit , & mare vndabundum sedatur : sed mare postea cessat ? Ideo fieri potest vt qui mouerit spiritus , antè occidat , quàm sensui obuius sit : itaque non fluctus spi- ritu prior est , sed ille latet , hic patet. An flatus non vndique simul spiret , sed primùm vnde exortus sit : simul autem spirat , & mare sibi proximum agitat , quod exitum subinde proximum mouet : atque ita fieri potest vt fluctus flatum pos- sit anteire. Motus enim ille velocior à mari , non à flatu principium du- cit.

13 Cur in mari melius quàm fluuuis , natate possumus ? An quod qui natat , sedulo aquæ adnitendo natat : adniti au- tem firmitus ad id possumus , quod corpul- tentius est : at aqua marina , fluuiiali cor- pulentior est : crassior enim , & ad reniten- dum validior.

14 Quam ob causam demersi in mare plus temporis valeant tolerare , quàm in fluuio ? an quia fluuiialis humor tenuior ? Subiens igitur copiosius stran- gulat.

A Δία τί ἐν τοῖς βορείοις διδραπτότερα ἐ- σταλαίη , ἢ ἐν τοῖς νοτίοις ; ἢ οὐ ἐν τῇ γαλιῶν χρωμα εἶχει ἡ σταλαίη ; λιπαρὸν γὰρ ἐνεστὶν ἐν τῷ αλμυρῷ χυμῷ . σημεῖον δὲ ἐκ κριτέων γὰρ ἐλαίου ἐν ταῖς ἀλέαις . θιδίαις οὖν οὐσίς , καὶ ἀλεει- νοτέρας τῆς σταλαίης ἀφ' κουφότητα , ἐπιδρ- αῖ δὴ ὁ τοιοῦτος χυμὸς τοῖς δὲ βορείοις , ἢ τ- ρον , ἀφ' [τῷ] ψύχος . ἐστὶ δὲ τὸ ὕδωρ διδραπτό- πτερον τῷ ἐλαίῳ . τὸ γὰρ ἐλαίον , χρωμα εἶχει .

B τὸ δὲ ὕδωρ , ἀχερον περὶ εμφαινόμενον , σαφε- ρερον ποιεῖ τὴν ἐμφασιν .

1 Δια τί λουσάμενοι τῇ σταλαίῃ , γὰρ τὸν ξηραίνονται , βαρυτέρας οὐσίη τῷ ποτίμων ; ἐ- ὅτι παχυτέρας καὶ γαώδης ἐῖ σταλαίη ; ὀλίγην οὖν ἔχουσα τὸ ὑγρὸν , ξηραίνεται θάττον .

1α Δια τί τὰ κύματα ἀνεμφοδῆ ; ἐ- ὅτι σημεῖα ἐστὶ πνύματος ἐσομένου ; ἐστὶ γὰρ τὸ πνύμα , σιύωσις ἀέρος . ἐῖ δὲ τὸ ἀεὶ παρω- γαῖσθαι , γίνεσθαι ; παρωγαῖ δὲ οὐ σιωεχέ- ρω ὄν τὸ πνύμα , ἀλλὰ ἀρχόμενον . τὸ

C μὲν δὴ παρῶτον , ὡς παρῶ παρῶμαρῶν . ἀλλο δὲ , τῶν παρῶσε , καὶ ἀλλῶ πυ- κνότητε ἰσάγη , καὶ ἀπεμαρῶν : ὡς- τε δηλον , ὅτῳ ἢ δὴ τὸ παρωγούμενον πα- ρῆ , ὅτι ἤξει καὶ τὸ κινουῖν ἀρχόμενον γὰρ τῶτο ποιεῖ ,

1β Δια τί τὸ κύμα παρῶεκπίπτει τῷ πνύ- ματι ; ἢ οὐ οὐχ ἅμα παύεται τὸ πνέον καὶ ἐ- σταλαίη κυμαίνουσα , ἀλλ' ὕστερον ἢ σταλαίη .

D ἐνδέχεται τὸ κινῶσθαι πνύμα φθαρῶσαι , παρῶ τῷ γινέσθαι ἀεθῶν ; ὡς τε ὕστερον παρῶ τῷ κύμα πνύματος , ἀλλὰ τὸ μὲν , λαμβάνει τὸ ὕ , ὅτι ἔχει τὰ πνύματα ἅμα πνύσασθαι πνύ , ἀλλ' ὅθεν ἢ ἀρχὴ παρῶτερον ; ἅμα ὅτι πνύ , ἐ- πὶ τὴν πλησίον σταλαίη κινεῖ . αὐτὴ δὲ τὴν ἐχόμενον . ἐῖ τως δὴ ἐνδέχεται παρῶτερον τὸ κύμα ἐκπίπτειν . ὡς γὰρ τῷ σταλαίη , ἐῖ χ- ὡς τῷ πνύματος ἢ κίνησις ἢ θάλαττων τῷ ἀέ- ρος , ἢ τῆς σταλαίης .

E 1γ Δια τί ἐν τῇ σταλαίῃ μάλλον ἐν δυνά- τει , ἢ ἐν τοῖς ποταμοῖς ; ἢ ὅτι ὁ νέων ἀεὶ ὀπισθη- εῖζόμενος ἐν τῷ ὕδατι νεῖ ; ἐν δὲ τῷ σωματω- δεσφῶ μάλλον ἀποσηεῖζεσθαι δυνάμει . σωματῶ δεσφῶ δὲ ἐστὶ τὸ σταλαίη ὕδωρ τῷ ποταμοῦ . παχυτέρον γὰρ ἐστὶ , ἐ μάλλον ἀ- τρεῖδῃ δυνάμενον .

1δ Δια τί ποτε ἐν τῇ σταλαίῃ πλείω χροῖον διατελεῖ δυνάσται , ἢ ἐν τῷ ποταμῷ ; ἢ ὅτι τὸ ποταμῶν ὕδωρ λεπτόν ἐστὶ ; μάλλον οὖν πα- ρεῖς δυνάμενον , πνύγει .

σ. ὡς τὸ δ. Supra. 1.

16 Διατί η μη θάλασσα χείρται. το υδωρ, & η χείρ μη ακένο, η θάλασσα η ηον σβεν-
 νισι το πυρ, δια το λιπρωτερα ει. σημεροι δε
 οτι λιπρωτερα. απο γδ τ αλας η αιον αφαι-
 ρεται. η ε η ηον διωαι. οι ποροι αρμοτην ε-
 πνει. δια το παχυτεροι ει, η μαλλον γε
 δη, ατε η τ αλας ενυ πρχοντων; ως παρ ουμ ο
 ξερον τε υγρον η ηον σβεντικον, και το ξερον
 μαλλον η λογον καυσικον εστι, η ετερον ετε-
 ρου μαλλον. * τω εγγυτερω τε θερμω ει, ο
 ξερον τερον η τη θαλαση αμφω η αυτα μαλ-
 λον η πα αρχη. 15 Δια τι απο μη της
 θαλασσης ενα αποπνευσεν ψυχρον, απο δε
 τ ποταμων; η οτι η μη θαλασα εστι εν αια-
 πεπτα υμωις το ποις. οι δε ποταμοι, εν φανοις; η
 μη ουμ απο τ θαλασης αερα, εις πολυ τε-
 ποι σκδνα. (ως τε ει) ααθενις. η η απο τω
 ποταμων, ααθως φερεται, και μαλλον ισχυ-
 ρει. ο μαλλον εικοτως φαινεται ψυχρα. η ε τε-
 το εστιν αιον, αλλ οι μη ποταμοι, ψυχροι ει-
 σιν η δε θαλασα, ουτε θερμη ουτε ψυχρα, γδ
 δε η αερα και η διαπνοη. θερμαινομενων η ψυ-
 χρομενων τ υγρων. οποτερον γδ αυ τουτων πα-
 ρη. δεαερωται. δεαερωμεν δε τε υδατος,
 ο αηρ ο γομενος φερεται. ο εστιν αερα. το μη
 ουμ απο τ ψυχρων. [ψυχρο] εικοτως αποπ-
 νει. το δε απο τω φροδρα θερμων αποπνεον,
 ψυχραι και γδ ψυχρον. τοις μη ουμ ποτα-
 μοις αποπνεαι ψυχραι ουρι ης αι. η δε θα-
 λασα, ουτε ψυχρα, ουτε θερμη σφοδρα εστιν.
 ουτε ουμ το αποπνεον ψυχρον απ αυτης εστι,
 δια το μη ψυχραι ει. ουτε ψυχραι παχυ,
 δια το μη θερμω ει. φροδρα.

17 Δια τι ε ποις μειζοσι πελαγισι βραδυ-
 προν καθισται κυματα, η εν τοις βραχεσι;
 η ουμ εν της πολλης κινήσεως βραδυτερον
 καθισται πομ, η εν της ολιγης; εν δε τοις
 μεγαλοις πελαγισιν, πλείων η αμπαλις γί-
 νεται, η εν τοις βραχεσι. ουδεν ουμ αλορον,
 το [πλείων] βραδυτερον καθισταται.

18 Δια τι το αλμυρον υδωρ, ψυχρον μιν,
 ε πομνον θερμαινομενον δε μαλλον γινεται
 πομνον, και θερμον δε εν ε αποψυχρομενον; η
 δε πεις το αιον * απο τε αιον πεφυ-
 κε μεταβαλλειν; εστι δε το πομνον τω αλ-
 μυρω απικειμενον. και θερμαινομενου μη,
 αφαιρεται το αλμυρον. ψυχρομενου δε υ-
 φισαται.

A 15 Cur mare deuri potest, aqua
 non potest? an & aqua deuritur: sed
 mare minus ignem extinguit, quoniam
 pinguius est? Cuius rei indicium oleum
 facit, quod ex sale depromi potest.
 An etiam meatus maris minus con-
 gruunt igni, ut qui crassiores sint,
 & eo magis quod salis ratio non
 deest. Ut igitur quod siccum est,
 minus extinguere quam quod humi-
 dum, potest, ita etiam quod am-
 plius siccum est, idem ex ratione
 vrentius esse debet, & alterum magis
 altero: quo enim siccus, eo calidus
 est: mari autem isthac ambo inesse ple-
 nius palam est.

16 Quam ob causam manet aura fri-
 gida de mari non spirat, de flumini-
 bus spirat? an quoniam mare locis
 patulis spatiosisque dilatatur, flumina
 angustissimis concluduntur? Aura igitur
 maris per multa vastaque spatia
 dispersata redditur imbecillis, flumi-
 num autem uniuersa extinguitur: ita-
 que amplius valet, & frigidiuscula
 merito occurrere potest. An causa non
 in eo est? sed ut flumina sua natura fri-
 gida sunt, sic mare nec frigidum ne-
 que calidum est: aura autem, omnis-
 que respiratio, humore vel calefescen-
 te vel frigescente excuti solet. Vtrum
 enim ex his fuerit, humor aerescit,
 quo aerescente, aer, qui inde ortus
 spirat, aura est: qui si a frigidis pro-
 ficiscitur, frigidus merito spirat: si a
 valde calidis, cito refrigeratur. Flu-
 uios igitur frigidos comperire omnes pos-
 sumus: mare autem neque frigidum, ne-
 que calidum valde est: itaque nec fri-
 gidum esse id potest, quod ex eo respirat,
 cum scilicet mare frigidum ipsum non sit:
 nec cito refrigeratur, quia calidum valde
 non est.

17 Cur fluctus altioris pelagi tar-
 dius desistant, quam brevioris? an
 quia res omnis serius ex motione mul-
 ta quam pauca, quiescit: aestus au-
 tem magni pelagi amplior, quam parui
 est. ergo nihil temere agitur, si tardius
 quietatur.

18 Cur aqua salsa frigida bibi non
 potest, calida refrigeratave, potius
 quam calfacta est, melius potest?
 an propterea quod de contrario in
 contrarium res quaeque mutari solita
 est? Aqua autem salsa dulci op-
 posita est: & cum calefuit, portio salis
 decoquitur: cum refrigeratur, in imum
 defertur, & subsidet.

η. παχυ-
 ροι.
 G. τω εγ-
 γυτερω τε
 θερμω ει
 η η ηον δι-
 ωαι. οι πο-
 ροι αρμο-
 την ε-
 πνει. δια
 το παχυ-
 τεροι ει,
 η μαλλον
 γε δη, α-
 τε η τ α-
 λας ενυ
 πρχοντων;
 ως παρ
 ουμ ο
 ξερον τε
 υγρον η
 ηον σβεν-
 τικον, και
 το ξερον
 μαλλον
 η λογον
 καυσικον
 εστι, η
 ετερον
 ετερου
 μαλλον.
 * τω εγγυ-
 τερω τε
 θερμω ει,
 ο ξερον
 τερον η
 τη θαλα-
 ση αμφω
 η αυτα
 μαλλον
 η πα αρχη.
 15 Δια τι
 απο μη
 της θαλα-
 σσης ενα
 αποπνευ-
 σεν ψυ-
 χρον, απο
 δε τ ποτα-
 μων; η οτι
 η μη θα-
 λασα εστι
 εν αια-
 πεπτα υ-
 μωις το
 ποις. οι
 δε ποτα-
 μοι, εν
 φανοις;
 η μη ουμ
 απο τ θα-
 λασης
 αερα, εις
 πολυ τε-
 ποι σκδ-
 να. (ως
 τε ει) α-
 αθενις.
 η η απο
 τω ποτα-
 μων, α-
 αθως φε-
 ρεται, και
 μαλλον
 ισχυρει.
 ο μαλλον
 εικοτως
 φαινεται
 ψυχρα.
 η ε τε-
 το εστιν
 αιον, αλλ
 οι μη πο-
 ταμοι,
 ψυχροι
 εισιν η
 δε θαλα-
 σα, ουτε
 θερμη ου-
 τε ψυ-
 χρα, γδ
 δε η αερα
 και η δια-
 πνοη. θερ-
 μαινομε-
 νων η ψυ-
 χρομενων
 τ υγρων.
 οποτερον
 γδ αυ του-
 των πα-
 ρη. δεα-
 ερωται.
 δεαερω-
 μεν δε τε
 υδατος,
 ο αηρ ο
 γομενος
 φερεται.
 ο εστιν
 αερα. το
 μη ουμ
 απο τ ψυ-
 χρων. [ψυ-
 χρο] ει-
 κοτως απο-
 πνει. το
 δε απο τω
 φροδρα
 θερμων
 αποπνε-
 ον, ψυ-
 χραι και
 γδ ψυ-
 χρον. τοις
 μη ουμ
 ποταμοις
 αποπνε-
 αι ψυ-
 χραι ου-
 ρι ης αι.
 η δε θα-
 λασα,
 ουτε ψυ-
 χρα, ου-
 τε θερμη
 σφοδρα
 εστιν.
 ουτε ουμ
 το αποπ-
 νεον ψυ-
 χρον απ
 αυτης
 εστι, δια
 το μη ψυ-
 χραι ει.
 ουτε ψυ-
 χραι πα-
 χυ, δια
 το μη θερ-
 μω ει.
 φροδρα.

B

C

D

F

19 Cur aqua posita propter mare, dulces magna ex parte, non falsae comperiantur? an quia percolatae potui aptiores redduntur: percolari autem id melius potest, quod mari propius situm est?

A ιθ Δια τί τὰ πρὸς τῆ θάλαττῃ ὡς ὅτι ἔστιν ἄλλο ὕδατα, γλυκέα [ὕδατα,] ἀλλ' οὐχ αἰμυρῶν; ἢ ἀφ' ὅτι ποικιλοτέρα διηθούμενα γίνεσθαι; διηθεῖται δὲ τὸ εἰ γύττερον τῆς θαλάσσης μάλλον.

20 Cur aqua falsa profluere nequeat? an quia stabile, quod graue est? Salsa autem aqua grauis est, quapropter calidae tantummodo ex falsis profluere possunt: habent enim sibi leuitatem, quae pondus falsuginis superat: calidum namque leuius est. Adde quod aquae profluentes per terram nimirum percolari queunt. Itaque quantum crassius & grauius est, id assidue magis magisque defertur, & subsidet: quantum leuius, atque syncerius, id seuocatur, & profluit. Vt enim falsum graue, ita dulce leue est: atque ita efficitur vt sint dulces, quae profluunt. Haec eadem causa est, & cur aqua falsa, cum mouetur, mutaturque, dulcior fiat: leuior enim per motum, atque syncerior redditur.

κ Δια τί τὸ αἰμυρὸν ὕδωρ οὐκ ἀπορρῦσθαι ὅστιν; ἢ διότι τὸ μῆν βαρὺ, σάσιμον· τὸ δὲ αἰμυρὸν βαρὺ; διότι τὰ θερμὰ μόνον τῆν αἰμυρῶν ὕδατων ἀπορρῦσθαι ὅστιν, ἔχει γὰρ κουφότητα ἐν αὐτοῖς, ἢ κρατεῖ τῆς χυτῆν αἰμυρῶν βαρῦτητος. τὸ γὰρ θερμὸν, κουφότερον ὅστιν. ἐπὶ τὰ μῆν ἀπορρῦσθαι διηθεῖται δὲ τῆς γῆς. διηθουμένων δὲ ἀεὶ μάλιστα ὑφίσταται τὸ παχύτερον καὶ βαρύτερον ἐκκρίνεσθαι δὲ τὸ κοῦφον καὶ καθαρόν· ἐστὶ γὰρ τὸ μῆν αἰμυρὸν βαρὺ· τὸ δὲ γλυκὺ, κοῦφον. διότι ὅτι γλυκέα τὰ ἀπορρῦσθαι τὸ δὲ αὐτὸ αἰμυρὸν ὅστιν, καὶ ἀφ' οὗ αἰμυρὸν ὕδωρ κινούμενον καὶ μεταβάλλον, γλυκύτερον γίνεσθαι κουφότερον γὰρ ἔσθαι ἀθενέστερον δὲ τῶν κινουμένων γίνεσθαι.

Β Φάτηται ἐν αὐτοῖς, ἢ κρατεῖ τῆς χυτῆν αἰμυρῶν βαρῦτητος. τὸ γὰρ θερμὸν, κουφότερον ὅστιν. ἐπὶ τὰ μῆν ἀπορρῦσθαι διηθεῖται δὲ τῆς γῆς. διηθουμένων δὲ ἀεὶ μάλιστα ὑφίσταται τὸ παχύτερον καὶ βαρύτερον ἐκκρίνεσθαι δὲ τὸ κοῦφον καὶ καθαρόν· ἐστὶ γὰρ τὸ μῆν αἰμυρὸν βαρὺ· τὸ δὲ γλυκὺ, κοῦφον. διότι ὅτι γλυκέα τὰ ἀπορρῦσθαι τὸ δὲ αὐτὸ αἰμυρὸν ὅστιν, καὶ ἀφ' οὗ αἰμυρὸν ὕδωρ κινούμενον καὶ μεταβάλλον, γλυκύτερον γίνεσθαι κουφότερον γὰρ ἔσθαι ἀθενέστερον δὲ τῶν κινουμένων γίνεσθαι.

21 Cur si quis in Africa propter mare infoderit, aquam principio dulcem, post breui falsam eandem comperiet, cum caeteris in locis minùs id ipsum eueniat? an prima loci illius aqua concocta sub terra est, quae cum diutius manserit, falsior à mari transmissio efficitur, vt quae nuper constiterit: caeteris autem locis aqua vel nulla est, vel plurima, nulla prohibente siccitate, est.

κα Δια τί ἐν τῇ Λιβύῃ ἐὰν ὀρύξῃ τις παρὰ τῆν θάλατταν, τὸ πρῶτον πόσιμον, εἶθ' αἰμυρὸν γὰρ ἄραχ' ἐν ἰσοπέδοις τόποις, ἢ ἴσον ποιεῖ τῆν; πότερον ὅτι τὸ μῆν πρῶτον, [τὸ] ὑπάρχον ὕδωρ ἐν τῶν τόπων, καὶ τὸ πεπεμμένον ὑπὸ τῆς γῆς ὅστιν· ὅταν δὲ χερνισθῇ, καὶ θάλαττα πρὸς διηθουμένη, ἀφ' οὗ πρὸς φάτον εἶθ', ποιεῖ αἰμυρώτερον; ἐν δὲ τοῖς ἀλλοῖς οὐκ ἔχει ἢ [τὸ] πολὺ ὕδωρ, ἀφ' οὗ μὴ ἐκκρίνεσθαι τὸν τόπον.

Infrà 37.

22 Cur sal eliquari ocyus aqua falsa, quàm dulci, possit? an quòd eliquari non aliud est, nisi ab humore caloréve subeunte resolui, & dirimi, ita vt liquidum sit: eliquare autem nequeunt, quae vel subire omnino non possunt, vel quae ita subeunt, vt tangere nequeant. Vix illa verò eliquant, quae facillè transmeant: contra, celerrimè dirimunt, quae per vim se intrudunt. Subire autem nequeunt, quae amplis admodum partibus constant, quippe quae meatus rei subeundae excedant: contra, quae minoribus constant, transeunt sine tactione. Atqui vt dulcis aqua tenuior, ita falsa crassior est: ergo altera sua tenuitate facillè penetrans vix liquefacit, altera subit quidem, sed minùs propter suarum partium magnitudinem: itaque cogere, & proinde dirimere celerius potest.

Δ κβ Δια τί τοῖς ἀλάς θάπρον τήκει τὸ αἰμυρὸν ὕδωρ, καὶ τὸ πόσιμον; ἢ διότι τὸ μῆν τήκεσθαι ὅστιν, τὸ ὑπὸ τῆν ὑγρῶν θερμῶν εἰσόντων ἀφαιρέσθαι, ἄσπε ὑγρὸν εἶθ'; [οὐ τήκει δὲ καὶ ὅλως μὴ δυνάμενα εἰσεναί,] καὶ τὰ οὕτως, ὥστε μὴ θιγγάνειν. μόλις δὲ τήκει τὰ ῥαδίως διεξιόντα· τὰ δὲ ὅτι οὐκ εἰσέρχεται βιαζόμενα, ταῦτα τὰχιστα ἀφαιρέσθαι οὐκ εἰσέρχεται δὲ τὰ λίαν μεγαλομερῆ· ὑπάρχει γὰρ τῶν πόρων. τὰ δὲ μικρομερέστερα, διέρχεται οὐ φανόμενα. ἐστὶ δὲ τὸ μῆν πόσιμον, λεπτόν· τὸ δὲ αἰμυρὸν, παχύτερον· ὥστε τὸ μῆν, ῥαδίως ἀφ' οὗ πῶν λεπτότητα * δυνόν, μόλις τήκει· τὸ δὲ, εἰσέρχεται μὲν, ἢ ἴσον δὲ· ἔσθαι τὸ μεγαλομερέστερον εἶθ', ἀφαιρεῖ καὶ βιάζεσθαι θάπρον.

διὰ δυνόν.

23 Cur aqua minùs candeat, si moueatur? quòd vel maris aestu inspicitur potest. Vnde Homerus, Flatu oriente, inquit, & flatu nigrescit Pontus eodem.

κγ Δια τί τὸ ὕδωρ ἢ ἴσον φαίνεται λευκὸν ἐὰν κινήσῃ, οἷον καὶ φεῖκη; διότι ἔσθαι Ομηρος, ἄρχομίου, φησὶ, τὸ πνύματος, μεταβάλλον.

Ιλιάδ. β.

Tum etiam cum permulta & varia promiscue conquatiantur, versenturque, pars minimorum interlapsa spissat, atque consolidat: mox fluctus residens inotio nihil propterea protrudit, sed opprimit, pauimentatque: ergo quod exigua procul exilire non queunt, incidit ut ex parvulis moles coagmentetur; quæ quoniam motu frequenti agitata est, continua redditur, arena scilicet interlapsante pretenui, dum compages contentione perpetua consistat: cum fluctu ultimo pauimentatur, & humor leniter sensimque irrorans conglutinat. at pars seposita oræ arida, disgregatur, & finditur: lapillis etiam constat maiusculis, minusque complanata est.

30 Cur superius mare, falsius & calidius sit, quam inferius: & puteis quoque potu idoneis pars superna falsior sit, quam ima? quamquam esse è contrario debuit: grauius enim, quod falsum est. An quia Sol, & aër partem humorum leuissimam assidue detrahunt: dulcissimum autem, quod leuissimum est, potissimumque de propioribus locis hauriunt. Et maris igitur & aquarum dulcium summa, vis Solis exercet: itaque falsius id esse necesse est, quod his residuum extat, vnde humor dulcis exactus est, quam vnde nihil, vel minus abiit: propterea calidior quoque pars eadem superior est: falsum enim, quam dulce, calidius est? Quapropter quibusdam ex iis qui à disciplina Heracliti sunt, placet, ut dulci ex aqua siccata, concretaque, lapides terraque creentur: mare autem fit vnde Sol exhalationes eliciat.

31 Cur maris pars terræ proxima dulcior est? an quia frequentius mouetur: falsus autem humor, cum mouetur, dulcior redditur? an quoniam aqua in profundo falsior est: minus autem alta, quæ proximè terram est? Quamobrem quæ statim à terra præcipiti altitudine descendit, falsa est: nec dulcedinis tantundem reddere potest. Cuius rei causa est, quod falsa suo pondere in imum potius deferatur.

32 Cur mare solum omnium aquarum deuri potest? Non enim pluuia, non fluuialis, non aliqua potu idonea. Vtium quia multum continet terræ, quod falsi argumento ipsius constat? An quoniam pinguisculum est? quod oleum demonstrat, quod in sale refudetur.

33 Cur lacus arenam vel nullam faciat, vel minus quam mare, & fluuius? an quia saxa in mari consistunt, & terra deusta maximè est, arena autem saxum in parua minimaque perfractum est, quod ictu fluctuum frangitur?

A ἔπειτα πολλῶν κυματῶν, τὰ ἐλάχιστα ἐμπύπτοντα, πυκνοί. ἢ δὲ τῶν κύματες λωφάντες κινήσεις ἐδαφίζει, κινεῖ δὲ οὐκ ἔτι. δ' α' κινεῖ οὐκ ἔτι * τὰ μικρότατα μὴ πόρρω διωάσθαι ἢ τὰ μικροπιδᾶν, οὐκ μικρῶν σφόδρα σιωτέθειται. δ' α' δε τὸ πολλὰ κινεῖσθαι, σιωχέει γὰρ πικτούσης ἄμμου, ἕως αὐτοῦ σιωαρμόσι. δ' α' δὲ τὸ κύμα τὸ τελευτῶν ἐδαφίζεται, καὶ τὸ ἡρέμα ὑγρὸν συγκολλᾶ. ἢ δὲ πόρρω, ξηρὰ τε οὕσα, δίδισθαι, καὶ οὐκ μείζονων ἐστὶ λίθιδίων, καὶ αἰεδαφιστος.

λ Διὰ τὴν τῆς θαλάσσης τὰ ἀνω τῶν ἐπιπέδων βάθει ἀλμυρώτερον καὶ θερμότερον. ὁμοίως δὲ ἐν τοῖς φρέασι τοῖς ποταμοῖς τὸ ἐπιπολῆς ἀλμυρώτερον τῶν εἰς βάθος; καὶ οὐκ ἔδει τὸ κατωτέρω βαθυτέρῳ γὰρ ἀλμυρόν. ἢ δ' α' οὐκ ἡλιος καὶ ὁ αἶθρ, ἀνάγει ἀεὶ τὸ ἐλαφρότατον ἀπὸ τῶν ὑγρῶν; τὸ δὲ * ποτίμωτερον, ἢ ποτίμω αἰεὶ κουφότερον, μάλλον δὲ ἀπάγει ἀπὸ τῶν ἐγγυτέρων τόπων. ὥστε ἐν τῆς θαλάσσης, ἀπὸ τῶν ἐπιπολῆς καὶ τῶν ποτίμων, ἀνάγει τὸ λεπτότατον ἀλμυρώτερον (ἢ), ἀφ' ὧν αἰθῆται, ἢ ἀφ' ὧν μηθέν, ἢ ἐλαφρὸν τὸ γλυκύν. δ' α' τῶν δὲ καὶ * θερμότερον τὰ ἀνω. τὸ γὰρ ἀλμυρόν, θερμότερον τῶν ποτίμων. δι' οὗ καὶ φασὶν ἡλιος τῶν Ηρακλειδῶν, οὐκ κινεῖ τῶν ποτίμων ξηρανομήνου ἐπηγυμνήτου, λίθους γίνεσθαι καὶ γλυκύν. οὐκ δὲ τῆς θαλάσσης, τὸν ἡλιον ἀναθυμασθαι.

λα Διὰ τὴν τῆς θαλάσσης τὰ πρὸς τῇ γῆν γλυκύτερα ἐστὶν; ἢ δ' α' οὐκ ἐν τῇ κινήσει μάλλον ἐστὶν; κινουμένων δὲ τὸ ἀλμυρόν, γλυκύτερον γίνεται. ἢ δ' α' οὐκ ἐν τῶν βάθει ἀλμυρώτερον ἐστὶ τὸ ὕδωρ; τὰ δὲ πρὸς τῇ γῆν, ἢ ἴσον ἐστὶν βαθέα. δι' οὗ ἐπιγυμνήτου, ἀλμυρότατον ἐστὶ, ἐοικώς γλυκύν. τούτου δι' αἰτίων, ὅτι βαρύτερον τὸ ἀλμυρόν, φέρεται μάλλον εἰς βάθος.

λβ Διὰ τὴν ἢ τῆς θαλάσσης * μόνον τῶν ὕδατων καίεται τὰ δὲ πόσιμα καὶ ποταμια, οὐ; ποτίμων οὐκ ἔτι γλυκύν πολλῶν ἔχει; δηλοῦσι δὲ οἱ ἄλλοι. ἢ δ' α' τὸ λιπαρότατον; δηλοῦσι δὲ τὸ ἐν τοῖς * ἄλλοις ὑφιστάμενοι ἔλαστον.

λγ Διὰ τὴν τῆς λίμνης ἄμμου ἢ γὰρ, ἢ ἴσον ἢ ἐν τῇ θαλάτῃ καὶ τοῖς ποταμοῖς; ἢ οὐκ ἐν τῇ θαλάτῃ πέτρα γίνονται, καὶ ἢ γῆ οὐκ ἐκκαυται μάλινα; ἢ δὲ ἄμμος ἐστὶ πέτρα ἐψηγμένη εἰς μικρὰ ἐλάχιστα μόρια.

ψήχεται δὲ, ἀφ' ἑνὸς πλεονάζοντος τῶν κυμάτων. ἐν δὲ ταῖς λίμναις, οὐ γίνονται ὁμοίως πέτραι κατὰ τὰς, ὅθεν ἀραύονται ὁμοίως, ἀφ' ἑνὸς μὴ γίνεσθαι κύματα ὁμοίως. ἐν δὲ ταῖς ποταμοῖς μᾶλλον, ὅτι πλεονάζοντος γὰρ καταφέρουσι, ταῖς δὲ πέτρας τῇ πληγῇ ἀραύουσι.

λε Διαὶ τί ἢ τὸ πλεονάζον ἢ τὸ ἐλάττω ἢ τὸ ἐξῆρα γίνεσθαι, ἀποκρίσεται ὁ οὐρανὸς ἐν τῷ πεδίῳ μᾶλλον; πότερον ὅτι τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν τῇ λίμνῃ ἀπατμίζον τῇ ἀτμίδι θερμαίνει τὸν ἀέρα, ὡς περὶ ἐλάττωσιν ἢ ἀσθενετέροις ταῖς πάροις ποιεῖ, ἢ ἐν τοῖς κοίλοις ἢ περὶ σελῶδες τοῖς; ἢ οὐκ ἔστι γῆς (ὡς περὶ λέγεσθαι) τὰ ψύχει ἀρχέσθαι, καὶ λαμβάνει εἰς δύον ἢ εἰς οὐρανὸς τῆς λίμνης, ἀφ' ἑνὸς πλείονος τόπου ἢ ψυχρότης πλείων ἀραύουσα, πῆγμοι ἢ ἀποκρίσεται μᾶλλον. ἐν δὲ ταῖς ποταμοῖς χύμασι τὰ ψύχει καὶ τὸν γῆν, ὡς περὶ ἢ δοκεῖ. καὶ τοῖς ἢ γῆ θερμὴ τῆ χειμῶνος. ἀλλὰ ἀφ' ἑνὸς τὸ ἐφυζέσθαι, κατὰ ψύχεται ἢ ἐπιπολῆς θερμὸν τὸ ἐν τῇ γῆ. τὸ γὰρ ὑγρὸν, ὅθεν οὐτὼ πῆγμον ἔστιν, ὡς τε μὴ ψύχεται, ἀφ' ἑνὸς ἐνοούσθαι θερμότητα ἐν τοῖς ὑγροῖς, οὐτε οὕτως ὀλίγον ὡς τε μὴ ἐν ἰσχυροῖς, ἀφ' ἑνὸς ἀφ' ἑνὸς τῶν πλεονάζοντων οὐκ οὐκ ἀφ' ἑνὸς ψύχεται αὐτὸ συμβαίνει ὅτι κρυσαλλεῦ πατεῖν ἢ οἰκεῖν.

λε Διαὶ τί ἢ τὰ γαλατῆα ἀλμυρὰ ἢ πικρὰ ἢ ἄσπιχτα. καὶ ἔστιν; ἢ ὅτι ἐν τῇ θαλάττῃ πλείους * οἰκεῖται, χυμοῖς; καὶ γὰρ τὸ ἀλμυρὸν ἢ τὸ πικρὸν ἀμα * φαίνεται.

λε Διαὶ τί καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ ὄστρακα καὶ λίθοι ἐρογγύλα γίνονται; ἢ ὅτι ὁμοίως περὶ ἀραυόμενα τὰ ἔσχατα, εἰς τὸ ἐρογγύλον ἔρημα ἔρχεται; ταύτου γὰρ τὸ ἔσχατον ὁμοίον. ἢ δὲ τὰ γαλατῆα, πῆγμον κινούσα ὁμοίως περὶ ἀραύει.

Supra 21. λζ Διαὶ τί ἢ ἐνιαχοῦ, εἰάν τις ὀρύξῃ περὶ πλεονάζοντος τῶν θαλάττων, τὸ μὲν περὶ τὸν πόρμον ἐστὶν ὕδωρ, εἴθ' ἀλμυρὸν γίνεσθαι; ἢ ὅτι αὐτῆς ἔστι τῆς θαλάττης τῆς διηρούσης ὑπὸ πλεονάζοντος τῶν ὕδωρ; εἰκότως οὐκ ἔστι περὶ τὸν πόρμον γλυκὺ. ἐλαφρότερον γὰρ ἔστι τὸ γλυκὺ τῶν ἀλμυρῶν. καὶ ἢ τὰ γαλατῆα ἔχει ἢ τῶν γλυκέων, ὅ μὴ ἐν τῇ γῆ, μᾶλλον ὅτι πολλαῖς. ὅ γρ. ἀλμυρὸν, ἀφ' ἑνὸς βαρὸς, καὶ ἀφ' ἑνὸς τμητικῶν εἴθ', καὶ τὸν φέρει. εἴτε οὐκ οὕτως, εἴτε καὶ τὰς φλέβας ἐκ τῆς ἠπείρου ῥέει ὅτι πλεονάζοντος τῶν γλυκῶν ὕδωρ, εἰκότως ἀπὸ ὅτι πολλῆς εἴθ' τῆς θαλάττης, ἢ μίγνυται αὐτῇ.

A At in lacu saxa non æquè consistunt pura sinceraque, neque frangi itidem possunt, eo quod fluctus non pari modo excitantur. Sed in fluviis confici arenam potius dixerim, quoniam terram hi detrahunt, saxaque suo fractu perfrangunt.

34 Quam ob causam cum lacus vel diminutus, vel exiccatus est, frumentum in campo acrius gelu deurit? Vtrum quod humor lacus aërem suo vapore tepescit, ut minus atque imbecillius congelascit, quam locis palustribus, & cauis? an de terra, ut vulgo dicitur, frigus incipiat, & subeat sensim? Lacu igitur absumpto, frigus per terræ spatia ampliora plenius inuadens gelu instringit, deuritque amplius. Locis autem cauis atque palustribus frigora de imis aspirant, quod etiam vulgo creditur: & quamquam terra caleat tempore hyberno, tamen quia humida est, calor per summa insidens, refrigeratur, & perit. Humor enim nec adeo procul est, ut refrigerari caloris interioris beneficio nequeat: nec adeo paucus, ut nihil madeat: madet enim terra vbertim. Fit igitur eo ipso congelascente, ut quasi super glaciem & ambuletur, & habitetur.

35 Cur mare simul salsum & amarum est? an plures esse in mari sapes nihil prohibeat, quippe cum genus salsum amaro coniungi, esseque simul, latissimo pateat?

36 Cur lapides & testæ in mari rotunda reddantur? an quia extrema compari ademptu circumfracta, in rotundam se colligunt speciem: hæc enim sola simili extremo clauditur? mare autem quoquo versus agitando pariter circum undique frangit, atque obtundit.

37 Quamobrem nonnumquam si quis circa mare infodiat, aqua dulcis principio emanet, post verò salta efficiatur? an propterea quod mare ipsum dulcem illum humorem sub terra transmittit, percolatque, merito principio dulcis est? leuior enim dulcis, quam falsus est, itaque prior occurrit: & mare dulcis aliquid humoris in se habet, quod terræ permistum facilius innatare potest? Salsum verò, quoniam & grauius est, & aptius ad secandum, in imum defertur. Siue igitur ita est, siue per venas ex continente in mare dulcis profuat humor, non immeritò per maris summa extare possit, quæ se cum eo committat: